

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA PEDAGOGIKY A PSYCHOLOGIE

SEXUÁLNÍ AKTIVITA ŽÁKŮ 2. STUPNĚ ZŠ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

ČESKÉ BUDĚJOVICE 2012

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Marta Franclová

Autor práce:

Lucie Wohlschlägerová

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a pramenů uvedených v seznamu citované a použité literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

Lucie Wohlschlägerová

podpis

Ráda bych poděkovala především PhDr. Martě Franclové za její vstřícný a přátelský přístup, za odborné vedení, cenné rady a připomínky. Dále bych ráda poděkovala panu řediteli Mgr. Josefu Klečkovi a panu řediteli PhDr. Jaroslavu Vaňkovi, že mi umožnili provést dotazníkové šetření na základních školách a paní učitelce Mgr. Jitce Chalupové za pomoc při výzkumu mezi žáky.

V neposlední řadě děkuji všem žákům obou základních škol za ochotné vyplnění dotazníků.

ANOTACE

Tématem mé diplomové práce je problematika sexuální aktivity žáků na 2. stupni základních škol. Hlavním cílem práce je zaměřit se na sexuální chování dětí na základních školách. Dalším cílem je také co nejvíce zjistit o informovanosti dětí v této problematice.

Diplomová práce se skládá ze dvou částí. První, teoretická část je zaměřena na oblast sexuality. Dále je zde kapitola věnovaná sexuální výchově. Je zde zdůrazněna spolupráce školy a rodiny a jednotlivě probrána sexuální výchova rodinná a školní. V závěru teoretické části je popsáno období puberty, zejména vývoj dětí v tomto období, a to ze dvou hledisek - fyzického a psychického.

Druhá, praktická a zároveň hlavní část práce, je zaměřena na analýzu sebraných dat na dvou základních školách. Data jsem shromažďovala ve všech třídách na 2. stupni těchto základních škol. Dotazník, který jsem zadávala, obsahuje několik částí různého zaměření. Otázky jsou zaměřené zejména na sexuální chování dětí, informovanost dětí v této oblasti, rodinnou sexuální výchovu a v neposlední řadě na školní sexuální výchovu.

ANNOTATION

The topic of my thesis is the issue of sexual activity among the pupils in senior grades at elementary schools. The main objective is to focus on the sexual behavior of children at elementary schools. Another goal is to find out about awareness of children in this issue as much.

This thesis consists of two parts. The first theoretical part is mainly focused on the area of sexuality. There is also a chapter devoted to a sex education. It stresses the cooperation between school and family and there is individually discussed sex education and family education. In conclusion of the theoretical part the period of puberty, especially children's development during this period because of two aspects - physical and psychological.

Second and also the main practical part is focused on analyzing data collected at two elementary schools. Data were collected in all classes in senior grades at two elementary schools. The questionnaire which I submitted contains several parts on various topics. The questions are focused mainly on sexual behavior of children, the awareness of children in this area, the family sex education and ultimately the school sex education.

OBSAH

TEORETICKÁ ČÁST	9
1. ÚVOD.....	9
2. SEXUALITA	10
2.1 Obecná charakteristika sexuality.....	10
2.2 Vývoj sexuální aktivity	11
2.3 Postoj k sexualitě.....	12
2.4 Základní informace o sexualitě	12
2.5 Pojmy.....	14
3. SEXUÁLNÍ VÝCHOVA	16
3.1 Sexuální výchova obecně	16
3.2 Rodinná sexuální výchova.....	18
3.3 Školní sexuální výchova.....	21
4. PUBERTA	24
4.1 Puberta - obecná charakteristika.....	24
4.2 Psychický vývoj dívek a chlapců	25
4.3 Tělesný vývoj dívek a chlapců	27
4.3.1 Intenzivní tělesný růst.....	27
4.3.2 Sekulární akcelerace tělesného zrání a růstu	28
4.3.3 Žlázy s vnitřní sekrecí.....	28
4.3.4 Sekundární pohlavní znaky.....	29
4.3.5 Konec puberty.....	29
4.3.6 Tělesný vývoj dívek.....	29
4.3.7 Tělesný vývoj chlapců.....	35
PRAKTICKÁ ČÁST.....	40
5. CÍL PRÁCE.....	41

6. STANOVENÍ HYPOTÉZ	42
7. DOTAZNÍKOVÁ ČÁST	43
7.1 Použité metody	43
7.1.1 Popis a konstrukce dotazníku	43
7.2 Vyhodnocení	44
7.3 Charakteristika zkoumaného vzorku	44
7.4 Výsledky dotazníkového šetření	46
7.5 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření.....	106
8. ZHODNOCENÍ HYPOTÉZ	107
9. ZÁVĚR	109
10. SEZNAM CITOVANÉ A POUŽITÉ LITERATURY	110
11. PŘÍLOHY K PRAKTICKÉ ČÁSTI	113
9.1 Dotazník	113
12. SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK	117

TEORETICKÁ ČÁST

1. ÚVOD

S tématikou sexuality a sexuální výchovy se v posledních letech setkáváme velmi často. Během mého studia na Jihočeské univerzitě bylo téma sexuální výchovy velmi medializováno a velmi diskutováno. A není se čemu divit. Tlak na dnešní mládež je až příliš velký na to, aby ho mohli zvládnout sami.

Během mého působení na praxi jsem se jednou sama přesvědčila o tom, že dnešní mládež je tak trochu napřed. Zajímalo mě, jak „moc daleko“ jsou na tom dnešní děti. A z tohoto důvodu jsem se rozhodla psát diplomovou práci na toto téma.

Když se kolem sebe rozhlédneme, na „sex“ narazíme prakticky všude. Jistě nejsilnějším a nejdůležitějším „hráčem“ v této oblasti jsou média – tisk, rozhlas, televize, internet. Dnešní mládež, i kdyby chtěla, nemá šanci se tomuto tématu vyhnout. A v této chvíli nastupují rodiče, kteří by se měli postarat o to, aby rozvoj sexuality jejich dětí vedl tím správným směrem. Samozřejmě rodiče nejsou jediní a často to nejsou právě oni, kteří se snaží své děti vést tou správnou cestou. Jsou tu i jiní činitelé, kteří velmi ovlivňují vývoj těchto dětí. Mluvím zde hlavně o vrstevnících a kamarádech, kteří bezpochyby mají obrovský vliv. Kromě těchto činitelů bych ale ráda vypíchla velmi důležitou instituci, která se výrazným způsobem podílí na vývoji a výchově dětí a tou je škola.

Práci jsem rozdělila do dvou částí. První teoretická část se zabývá hlavně tématem sexuality, jejím pojetím a vývojem u dětí. Dále jsem zde nastínila problematiku sexuální výchovy a to zejména v rodině a ve škole. Poslední kapitolou teoretické části je vývoj dětí. Zaměřila jsem se výhradně na období puberty, kdy se dítě mění jak fyzicky, tak psychicky.

Praktická část je postavena zejména na informacích, které mi poskytly samy děti. Je sestavená tak, aby se čtenář dozvěděl co nejvíce o sexuálním chování dnešní mládeže a také o tom, jak moc děti do této problematiky vidí a jak moc jí rozumí. Do dotazníku jsem zařadila i otázky směřující k sexuální výchově a to zejména v rodině a ve škole.

2. SEXUALITA

2.1 Obecná charakteristika sexuality

Mnoho autorů shodně zmiňuje, že sexualita je důležitým projevem tělesnosti člověka. Hovory o lidské tělesnosti, to jak lidské tělo funguje, o lidském těle a pohlavních orgánech, to všechno přispívá dětem k tomu, aby pochopily a přijaly své vlastní tělo a tím posléze i sexualitu. (Šilerová, s. 11)

„Rozumějte prosím těmto slovům tak, že se jedná o celý komplex jevů, činností, slov, které se jakkoliv dotýkají lidské tělesnosti a sexuality, ať jsou to tělesné rozdíly mezi pohlavími, projevy pohlavního dospívání (menstruace, výron semene, ...), početí lidského jedince, porod, způsoby antikoncepce, ale i postoje například k homosexualitě, potratům a dalším otázkám. Jedná se tedy o celou skupinu otázek, nejen o samotný sex.“^[3]

Člověk má sexuální chování jednak z velké části vrozené, avšak je výrazně ovlivněno i procesem socializace. Sexualita je u člověka oprostěna pouze od funkce rozmnožovací, ale projevují se i další funkce (např. slasti, komunikační, udržování vztahu, atd.). Člověk je tvor, který může své sexuální chování regulovat. (Josífková, s. 41)

Sexualita není pouze projevem puberty. Sexuální chování a určitá sexuální aktivita se začali probouzet už dávno před začátkem puberty. V tomto období ovšem dochází k prudkému růstu její frekvence a diferenciaci. Sexuální pud je závislý na fyziologických procesech a tím tedy i na prudkých změnách v hormonální činnosti. Není ale pochyb o tom, že sexuální chování je výrazně modifikováno výchovnými a sociálními podmínkami, zejména současnými kulturními normami. (Křejiřová, s. 152)

Dle Taubnera a Janiše (1998) jsou základními funkcemi sexuality funkce reprodukční, vedoucí k zajištění rodu, funkce slasti (dosažení prožitku v podobě orgasmu), funkce komunikační (pohlavní styk je intimním druhem komunikace), funkce prestižní – člověk na vyšším stupni žebříku může mít atraktivnějšího partnera. Sexuální vztahy představují i určitou část společenského postavení. (Josífková, s. 44)

MUDr. Pšenička popisuje sexualitu jako nádherný dar přírody člověku. Dělá z člověka chlapce nebo děvče, muže nebo ženu, otce nebo matku. Můžeme na ní pohlížet jako na poselství, řeč těla, která svými gesty něco sděluje tomu druhému. Tato

řeč těla musí být v jednotě se srdcem člověka, s jeho láskou, aby byla pravdivá. (Pšenička, s. 181-182)

„Sexualita je důležitou stránkou osobnosti člověka a porozumění této stránce může vést k rozvinutí takového sexuálního chování, které by přispívalo k celistvému rozvoji osobnosti a jejímu naplnění.“^[1]

Existují však dvě teorie, které mají odlišný pohled na význam sexuální výchovy pro rozvoj jedince. Takzvaná *biologizující teorie* říká, že sexuální chování je určováno převážně vrozenými předpoklady a že lidské sexuální chování má mnoho společného se sexuálním chováním zvířat. Z tohoto úhlu pohledu je tedy sexuální chování člověka dáno především biologicky a výchovou je ovlivněno pouze minimálně. Druhá tzv. *socializující teorie* naopak říká, že pro vývoj sexuálního chování jsou nejdůležitější sociokulturní vlivy. Během procesu výchovy se v člověku zvnitřňují morální normy, rozvíjí se svědomí, vědomí dobra a zla. (Josífková, s. 42)

2.2 Vývoj sexuální aktivity

Naprostá většina sexuálních styků začíná v současnosti již v době dospívání. Sexuologové rozeznávají pět vývojových stupňů:

1. kontakty dospívajících mezi sebou, spíše jen ojedinělé,
2. lehký petting: líbání, často stimulace prsů přes oděv,
3. intenzivní petting: prsy hlazeny již přímo, někdy i zevní pohlavní orgány, nebo jejich přiložení,
4. první pohlavní styk; pohlavní styk s jedním partnerem,
5. styk s více partnery, pravidelný pohlavní styk s jedním partnerem. (Machová, Hamanová, s. 140)

Charakteristické pro období puberty je to, že u chlapců jde do popředí především biologická pudová složka sexuality, zatímco u dívek je to složka citová. Proto dívky mohou a mají být přirozenou brzdou předčasného sexuálního startu. Tento fakt (vzhledem k jejich sexuálnímu tlaku) pro chlapce znamená, učit se sebekázi a sebeovládání. (Machová, Hamanová, s. 141)

2.3 Postoj k sexualitě

Pozitivní postoj k sexualitě je velmi důležitý. Pokud se totiž budeme úpěnlivě vyhýbat tématům týkajících se lidského těla či sexuálních projevů člověka, může dítě velmi snadno a rychle nabít dojem, že jeho vlastní tělo a všeobecně lidské tělo je něco špatného, něco, o čem se nemluví a za co je třeba se náležitě stydět. Takovýto způsob vnímání vlastního těla může mít silně negativní důsledky pro další vývoj dítěte a může to velmi negativně ovlivnit budoucí sexuální život dítěte. (Šilerová, s. 11)

Tím, že si dítě vytváří přirozený vztah ke svému tělu, přispívá i k tomu, že pochopí biologické rozdíly mezi pohlavími, tedy mezi dívkou a chlapcem. Už v předškolním věku se setkáváme s tím, že se děti velmi aktivně zajímají o to, proč někdo je chlapeček a někdo holčička. Vede je k tomu čistá zvědavost, stejně jako k jakýmkoliv jiným otázkám. Je důležité, aby rodiče dětem odpovídali na jednoduché otázky jednoduše a nevyhýbavě. Malé dítě tuto informaci přijme jako každou jinou a dál se nevyptává. Negativní postoj k odpovědi však může zapříčinit u dítěte mylný dojem toho, že to, na co se ptá, je něco velmi špatného a nepřipustného. Pro správný vývoj je nesmírně důležité, aby dítě pochopilo rozdíly a odlišnosti mezi holčičkou a chlapečkem, aby to přijalo jako něco, co je přirozené a samozřejmé. (Šilerová, s. 11)

Velmi významným mezníkem ve vývoji je období puberty, kdy se jak u chlapců, tak u dívek objevují velké změny jejich lidského těla. Dívkám rostou prsa, mění se ochlupení, nastupuje menstruace. Chlapcům se mění hlas, rostou jim pohlavní orgány a v noci u nich dochází k samovolným polucím. Toto období je jedno z nejvýznamnějších v lidském vývoji. To, že dětem budeme odpovídat na jejich všetečné otázky a budeme si s nimi otevřeně povídat o sexuálních projevech lidského dospívání, je může dostatečně připravit právě na období puberty. Menstruace u dívek, nebo poluce u chlapců mohou být u nepoučených a neinformovaných dětí vést k obavám z nějakého onemocnění. U informovaných dětí se to nestane. Jsou srovnány s tím, že přesně tyto jevy jsou normální a přirozené lidskému vývoji. (Šilerová, s. 12)

2.4 Základní informace o sexualitě

Informace, které se týkají sexuální tematiky, najdeme v dnešní době prakticky všude. Setkáváme se s ní denně v časopisech, v reklamách, v televizních pořadech a na internetových stránkách. Spoustu informací a dat ale mohou děti chápat jinak, než jsou ve skutečnosti myšleny. Proto je vhodné i přes takovou informovanost, jako je

dnes, s dětmi o sexuálních tématech hovořit a popřípadě uvést jejich zkreslené názory na pravou míru. V časopisech pro mládež se běžně setkáváme s tematikou, která pojednává o sexuálním životě ještě před patnáctým rokem života a těsně po něm. Píše a mluví se o tom, jako o naprosto běžné věci. V televizních pořadech či reklamách se zase setkáváme s takovým pojetím, které ukazuje sexuální chování bez citové vazby, pouze jako fyzické. A v těchto okamžicích nastupují rodiče a škola, kteří pomáhají dětem najít tu správnou cestu, naučí je orientovat se v těchto záležitostech a pomohou jim pochopit souvislosti. (Šilerová, s. 15)

Pro vhodnou informovanost dětí je samozřejmě také důležitý kladný vztah mezi dítětem a rodiči. Do tohoto vztahu se promítají samotné vztahy mezi rodiči, zda spolu bydlí, jak spolu komunikují, jestli se často hádají, kolik lásky a času poskytují dětem, jak se k nim chovají, kolik času společně tráví, jak jsou v rodině respektovány názory dětí atd. Všechny tyto a plno dalších aspektů se promítají do vzájemných vztahů mezi rodiči a dětmi. Nesmírnou váhu také nese to, co a o čem si rodiče s dětmi povídají. Ne každý rodič touží po rozhovoru se svým dítětem o sexuálních věcech, někteří se tomu dokonce úspěšně vyhýbají. Bezesporu jsou ale rozhovory právě o sexuálních tématech velmi důležité. Nejen pro správný vývoj dítěte, ale také pro posílení vzájemné důvěry a hlavně pocitu, že se dítě může na své rodiče kdykoliv a s čímkoliv obrátit. (Šilerová, s.16)

Dalším významným zdrojem informací jsou kamarádi. Jak jsem již zmiňovala, sexuální identitu si děti uvědomují už po třetím roce života. V předškolním věku se zvědavost dětí velmi rozvíjí a v oblasti sexuálního chování začínají hrát děti různé hry, máme na mysli typickou hru na doktora. Ve školním věku už si kamarádi vyměňují informace, co kde viděli, co kde četli a slyšeli. V období dospívání už přichází na řadu specifičtější téma a tím jsou sexuální vztahy. Často si děti v tomto období hodně vymýšlejí a to jen proto, aby zvýšily svou popularitu mezi spolužáky. Tímto jednáním však nepřímo podporují své kamarády v tom, že je na čase začít svůj sexuální život. (Šilerová, s. 16)

Je přirozené, že se o tom děti mezi sebou baví. Odborníci na tom neshledávají nic špatného. Je ale důležité brát v potaz to, že spolužáci a kamarádi rozhodně nejsou spolehlivým zdrojem informací. Naopak, někdy poskytují okolí záměrně nepravdivé informace, které akorát mohou vést ostatní děti do zbytečného strachu. A v tomto případě opět nastupují rodiče a škola, které budou dětem přinášet ty správné a vhodné

podané informace. Samozřejmě je lepší, když rodiče a škola přinesou dětem informace o sexuálních tématech dříve, než spolužáci. (Šilerová, s. 16)

Sexualita hrála v životě člověka odjakživa velikou úlohu.

Paní Josífková cituje ve studijních textech Pondělíčka: *„Sexuální aktivity hrají v přírodě důležitou roli v procesu rozmnožování. U člověka prošla sexualita procesem socializace a neslouží již pouze k rozmnožování, ale nabývá i svého kulturního a fantazijního obsahu. Sex se u člověka upírá k získání slasti a tvoří tělesně smyslové pouto mezi partnery. Spokojenost v intimním životě se příznivě promítá do společenského okruhu, do světa práce, zaměstnání i podnikání, do našich meziosobních vztahů. Toto sexuální chování spojené se sociokulturním kontextem se nazývá erotikou.“*

2.5 Pojmy

Tato podkapitola obsahuje přesné vysvětlení pojmů, na které jsem se ptala žáků základních škol v dotazníku. K přesnému definování těchto pojmů jsem použila Velký psychologický slovník (Hartl, Hartlová).

Antikoncepce - umělá mužská či ženská ochrana před nežádoucím početím; k základním způsobům lze počítat: přerušovanou soulož, metodu neplodných dní, kondom, pesar, nitroděložní tělíčko, hormonální tablety, krémy, čípky.

Bezpečný sex - sexuální aktivity, při nichž je vyloučena nebo minimalizována nákaza pohlavně přenosnou nemocí; zabránění tomu, aby se tělesné tekutiny jako krev, sperma, poševní sekret, sliny, moč, případně stolice, dostaly do partnerova těla, na povrch jeho sliznic či kůže.

Kondom - prezervativ; mužský bariérový antikoncepční prostředek, který současně slouží k ochraně před přenosnými pohlavními nemocemi a AIDS.

Masturbace - onanie, sebehana, sebeukájení; erotická manipulace s vlastním genitálem; prováděna rukou, třením o tkaniny, stahováním svalových skupin, s pomocí nejrůznějších pomůcek; častá při prohlížení erotických časopisů, filmů, sexu po telefonu.

Necking - mazlení a erotické doteky od pasu nahoru včetně polibků.

Nemoc pohlavně přenosná - infekční nemoc, která se přenáší výlučně či převážně pohlavním stykem; mezi nejčastější patří AIDS, kapavka, syfilis, měkký vřed, karcinom děložního čípku, trichomoniázy a chlamydiové infekce, které mohou zapříčinit ženskou neplodnost, jiné se mohou přenést na plod (AIDS, kapavka, syfilis); obranou proti uvedeným nemocem je bezpečný sex.

Petting - mazlení, erotické doteky od pasu dolů, aniž dojde k pohlavnímu styku; může však dojít k orgasmu či ejakulaci; jako milostná předehra nebo náhrada pohlavního styku, zvláště u adolescentních dívek, které nejsou připraveny na pohlavní styk a cítí morální zábrany.

Postinor - nouzový postkoitální (po souloží) kontracepční přípravek, který zabraňuje početí, pokud je užit bezprostředně nebo nejpozději do tří dnů po pohlavním styku. (<http://www.lekarna.cz/postinor>)

Soulož - pohlavní styk; spojení pohlavních orgánů muže a ženy; akt možného oplodnění.

3. SEXUÁLNÍ VÝCHOVA

3.1 Sexuální výchova obecně

Sexuální výchova se v posledních letech stala velmi výrazným tématem, které rozhýbalo nejen politickou sféru, ale i školní a přinejmenším rodinnou. Velmi diskutovaným tématem bylo, zda zavést do škol v České republice povinnou sexuální výchovu. Proti tomuto návrhu se zvedla velká vlna odporu, ale našli se i lidé, kteří tento nápad uvítali. V této kapitole se podíváme na problematiku sexuální výchovy trochu z blízka.

Samotné vymezení sexuální výchovy se u mnoha odborníků velmi různí. Existuje mnoho definic, které popisují, co obsahuje a čím se sexuální výchova zabývá, nemyslím si však, že je nutné všechny definice uvádět. Většinou se jednotlivé koncepce sexuální výchovy liší z hlediska míry restrikce, hodnot a etiky.

Obecně je sexuální výchova ztotožňována pouze s poučením o biologických a medicínských aspektech lidské sexuality. Jedná se především o poučení o pohlavních orgánech, o jejich hygieně, o procesu rozmnožování a popisu sexuálních technik. V tomto vymezení ale zcela vypadlo hledisko psychologické – konkrétně rovina citová a sociální, které bezpochyby do tohoto okruhu patří. (Josífková, s. 45)

Jiné pojetí říká, že sexuální výchova je součástí výchovy k manželství a rodičovství, že je součástí výchovy ke zdraví a globální výchovy. Toto pojetí hovoří zejména o výběru partnerů, o mezilidských vztazích a manželství. Zahrnuje ale také poučení o úlohách a fungování rodiny, o výchově a vývoji dětí. Dále obsahuje i pohlavní dospívání a zejména nejrůznější aspekty lidské sexuality – respektive její význam, projevy, formy, rizika a možnosti jejího snižování. (Josífková, s. 45-46)

Podle Lenky Šilerové sexuální výchova představuje dlouhodobé působení a zahrnuje kromě informací a komunikace také to, co děláme, jak se chováme v různých situacích, jaké dáváme dětem vzory a jak je celkově vychováváme. Ovlivňují ji rodinné tradice a rituály, vztah k dítěti i k partnerovi, naše postoje a hodnoty, rodinná situace.

Mnozí lidé se domnívají, že sexuální výchova je přinejmenším neúčinná a hlavně, že spíše zapřičiňuje větší zájem dětí a dospívajících o toto téma. Na základě zvýšeného zájmu se zvyšuje i zájem o sex a tím se snižuje věková hranice spojená

s prvním pohlavním stykem. Výzkumy ale na toto téma vykazují naprosto odlišné výsledky. (Šilerová, s. 7)

Studie, které se zabývali a zabývají tímto tématem, ukazují, že sexuální výchova poskytuje sice dětem větší informovanost, ale na základě větší informovanosti se věk prvního pohlavního styku oddaluje. Děti jsou více informované a tím pádem dochází i ke zvýšenému zájmu o antikoncepční prostředky. Studie ukazují, že sexuální výchova vede i k dodržování zásad bezpečnějšího sexu. (Šilerová, s. 7)

Jak uvádí Šilerová ve své knize, podle souhrnné zprávy Světové zdravotnické organizace výsledky většiny studií na zkoumání vlivu sexuální výchovy na sexuální chování prokázaly, že v sexuálních aktivitách mladých lidí vede tato výchova k přijetí bezpečnějších praktik, tedy především k zodpovědnějšímu přístupu k antikoncepci a k ochraně před pohlavně přenosnými chorobami. Souhrnná zpráva WHO také ukazuje, že sexuální výchova vede k pozdějšímu zahájení sexuálního života. Současné také potvrdily, že přístup k poradenství a k antikoncepci v žádném případě nevedl k časnější nebo zvýšené sexuální aktivitě dospívajících. (Šilerová, s. 7)

Setkala jsem se častokrát s názory, že veškeré informace, které se týkají sexu a věcí s ním spojených, jsou všechny poskytnuty v dnešní době „základní literatuře“ – internetu. Na internet se můžete připojit prakticky kdekoliv a veškeré informace jsou snadno dostupné. Ano, souhlasím s tím, že hodně informací ohledně sexuality jsou na internetu dostupné, ale nemůžeme mluvit o tom, že se jedná o spolehlivý a kvalitní zdroj sexuální výchovy. Navíc sexuální výchova nejsou pouze informace o sexu, nebo o antikoncepci, význam a přínos sexuální výchovy je daleko větší.

Sexuální výchova, zejména v rodině a ve škole, může být pro děti a dospívající prospěšná z mnoha důvodů. Není to jen nástroj, který má dětem vysvětlit, jak přichází děti na svět, nebo k čemu je antikoncepce důležitá. Pokud sexuální výchova probíhá a působí na člověka jako dlouhodobý proces, který začíná již v dětství, může být velkým přínosem pro další vývoj dítěte a dospívajícího zejména v tom, že sexualitu berou jako přirozenou součást jejich života. Pokud rodiče berou téma sexuální výchovy a sexuality vážně a nezanedbávají ji, může to být velmi prospěšné a přínosné i pro ně samotné. (Šilerová, s. 18)

PhDr. Jitka Josífková uvádí pět zásadních důvodů, proč zavést systematickou sexuální výchovu.

První důvod mluví o tom, že dnešní děti dospívají daleko dříve než v minulosti a že doba prvního pohlavního styku se stále více posouvá do mladšího věku. Dále

se zde uvádí, že sociální zralost a doba ekonomické nezávislosti se díky svále delší profesní přípravě prodlužuje. Logicky vyvstává odpověď, že není samozřejmě žádoucí, aby nedostatečně zralé dítě zakládalo rodinu, o níž není schopno se postarat. Zde nastupuje sexuální výchova a její rozvíjení zodpovědné formy sexuálního chování, včetně jejího oddálení a využívání vhodné antikoncepce.

Druhý důvod hovoří o lidské sexualitě jako o velmi důležité stránce osobnosti člověka. Tím, že člověk porozumí lidské sexualitě tak může více rozvíjet takové sexuální chování, které přispívá k celistvému rozvoji osobnosti a jejímu naplnění.

Třetí důvod zahrnuje aspekt rodiny. Je zřejmé, že stabilita rodiny v dnešní době velmi klesá a že je velké množství rozvodů. Stále více dětí, které žijí v takovýchto rodinách, jen těžko mohou získat vhodné názory pro partnerské chování a rodičovství. Z tohoto důvodu je potřeba zavést sexuální výchovu také do institucí, aby jí děti mohly projít. Ne ve všech rodinách totiž děti získají takovéto názory, v mnohých úplně chybí.

Předposlední důvod zahrnuje rovinu velké sexuální nevázanosti, která je spojena s častějším střídáním partnerů a s tím spojenou větší hrozbou sexuálně přenosných chorob a AIDS. V tomto bodě je sexuální výchova obzvláště důležitá, protože by se měla postarat o poučení v této oblasti a také o rozvoji takového chování, které by vedlo k bezpečnějšímu sexu.

Poslední důvod obsahuje negativní dopad sexuální chování lidí na děti. Jedná se zejména o sexuální násilí, týrání a zneužívání dětí. Poučení o takovýchto jevech může vést k rozvoji vhodného sexuální chování, které by zabraňovalo zneužití dítěte. Dítě by mělo vědět, kam se může v takovýchto případech obrátit, kde hledat oporu a pomoc.

3.2 Rodinná sexuální výchova

Rodina je prostor, kde probíhá úplně ta první sexuální socializace. (Josífková, s. 48) Rodina je nejdůležitější a nejpřirozenější prostředí nejen pro sexuální výchovu, ale i pro citovou, která je velmi důležitá. Mnozí odborníci se domnívají, že tyto dvě věci mají být v životě spojeny. (Matějček, s. 89) „Správná sexuální výchova probíhá již od útlého dětství a dítě se učí zejména pozorováním a nápodobou.“^[1]

Dětský psycholog Zdeněk Matějček popisuje v knize *Co, kdy a jak ve výchově dětí*, že rodinná sexuální výchova má tři základní součásti: vztah, vzor a poučení. (Šilerová, s. 22)

„Rovina vztahu představuje základní citové naladění dítěte, jeho schopnost přijímat druhé, mít k nim důvěru, dávat něco ze sebe, prostě mít rád. Tomu se dítě učí již od počátku soužití s lidmi tedy již od narození a i před ním. Již v této době se rozhoduje o tom, jaké vztahy bude jednou dítě mít s ostatními lidmi.“^[3]

„Na rovinu vzoru přijímá dítě modely chování „svých“ lidí, tedy těch, kteří jsou pro něj zdrojem citové jistoty. Většinou jsou to rodiče. Je důležité, jak se chovají k dítěti, jeho sourozencům, ale také k sobě navzájem, jak si mezi sebou projevují náklonnost i sexuální přitažlivost, ale i nezájem, jak projevují svou „ženskost“ či „mužskost“, co schvalují či kritizují, o čem dovolují či zakazují doma mluvit i to, jak řeší své spory, jestli se hádají atd. Děti jsou těmito modely silně ovlivňovány. Rodiče se mnohdy neuvědomují, že i tímto své děti vychovávají.“^[3]

„Třetí rovina je rovinou poučení, vědomostí, znalostí, technik a praktik. Děti a dospívající se potřebují o sexuálních otázkách také dozvědět, získat informace. Tuto roli plní částečně škola, ale úloha rodičů zde není zanedbatelná.“^[3]

V dnešní době se hodně na rodinnou sexuální výchovu a její význam zapomíná, protože je součástí školních osnov již od základní školy. Rodiče se mylně domnívají, že všechno potřebné se jejich děti dozví ve škole a proto svou roli v této oblasti dosti podceňují. Je to ovšem chyba. Právě v této době, v sexualizované době, by rodiče měli věnovat zvýšenou pozornost tomuto tématu, už jen z toho důvodu, že se jejich děti hodně věcí dozví prakticky kdekoli a kdykoli. Role rodičů je nenahraditelná. V rodině by měli probíhat hovory mezi rodiči a dětmi nejen o sexu, ale i o pohlavním dospívání, o partnerství, o lásce, o erotice atd. Máme pro to nepřebornou řadu důvodů. (Šilerová, s.19)

Rodina je jediné místo, kde děti a jejich rodiče zažívají blízkost a intimitu. Rodina je prostředí, kde dochází k nejdůvěrnějším rozhovorům. Proto je otázka sexuality hodně spojována s prostředím lásky, důvěry a blízkosti. (Šilerová, s. 19) I když si děti povídají o sexuálních tématech se svými kamarády a spolužáky, nikdy mezi sebou nevytvoří takový pocit důvěry a blízkosti, jako mají ke svým rodičům. Rodinu kamarády prostě v tomto ohledu nahradit nejde.

Rodina je místo, kde její členové uznávají a sdílejí stejné hodnoty. Rodiče se svým dětem snaží předávat své hodnoty, protože samozřejmě předpokládají, že to, co je důležité a správné pro ně, bude důležité a správné také pro jejich děti. Hodnoty, které jim během jejich vývoj předávají, se samozřejmě týkají i sexuality. (Šilerová, s. 20)

Otázka sexuality je v každé rodině různá. Někteří rodiče berou sexualitu jako nejdůležitější část života, jiní to spíše berou pouze okrajově, jako nic extrémně důležitého. Jsou tu také rodiny, které sexualitu berou jako běžnou součást života, s níž nemají problém, a nedělá jim potíže na toto téma se svými dětmi mluvit. Jsou také ale rodiny, které otázku sexuality berou jako obrovské tabu, o kterém nechtějí ani slyšet, natož potom se bavit. (Šilerová, s. 20)

Rozdílné názory v předávání hodnot svým dětem spatřujeme také u rodin ovlivněných některým z náboženství. Hlavní rozdíly se mohou týkat zejména používání antikoncepce, zahájení sexuálního života před svatbou, nebo umělé přerušování těhotenství. (Šilerová, s. 20)

Jak jsem již zmiňovala, rodina je místo, kde se odehrávají ty nejintimnější situace a kde si rodiče s dětmi povídají nejen o sexuálních tématech, ale i o volném čase, o zábavě, tráví spolu volný čas a hlavně spolu žijí. V tomto prostředí vznikají poté přirozený prostor pro rozhovory o pohlavním dospívání, o lásce, partnerství či o sexualitě. (Šilerová, s. 20)

Hodně častým jevem v rodinách je, že jsou děti svědkem maminčina těhotenství a poté narozením sourozence. Jedná se o dobu, kdy se dítě velmi často ptá, jak vlastně miminko vzniká a jak probíhá jeho narození atd. Je velmi důležité tyto otázky zodpovědět vhodně (přiměřeně věku dítěte) a co nejupřímněji. (Šilerová, s. 21)

Hodně často se stává, že při sledování nějakého televizního pořadu nastane erotická scéna. Tyto situace se dají řešit i jinými způsoby, než že dítě pošleme spát. Je vhodné se dítěte zeptat, zda vůbec ví, o čem se v televizním pořadu pojednává a popřípadě mu jeho otázky zodpovědět. Samozřejmě musíme brát v potaz, co už dítě o sexuálním chování ví a také kolik je mu let. (Šilerová, s. 21)

Rodina není pouze rodič a dítě. Do rodiny patří i sourozenci, prarodiče a další členové. Hodně často velmi důležitou roli hrají také prarodiče, protože v některých rodinách mohou zastávat roli rodičů. Mají na svá vnoučata hodně času a tak se stává, že jsou prvními důvěrníky a rádci. Babička a děda častou svým vnoučatům vyprávějí věci, které zažili v jejich době. Každý jistě slyšel o tom, jak se jeho babička s dědou, nebo jejich rodiče seznámili, jak spolu randili atd. Prosté a obyčejné věci ze života, díky kterým ale děti získávají nový a jiný pohled a mohou prožívat další důvěrné a blízké vztahy. (Šilerová, s. 21)

V podstatě něco podobného může probíhat se sourozenci. Většina mladších sourozenců získává od těch starších velmi cenné informace a rady. Týkají se především

partnerských vztahů, dospívání, sexuální životě a celkově o sexualitě. Ne vždy jsou samozřejmě vhodné a dobré. (Šilerová, s. 21)

Sexuální výchova v rodině ale může být také nedostatečná. Důvodů je hned několik. Děti s rodiči tráví příliš málo času, klesá stabilita rodiny, narušuje se přenos výchovného vliv z generace na generaci apod. Ne vždy ale za nedostatek sexuální výchovy může například rozvrácení rodiny. Jsou i rodiny, které jsou úplné a i přesto se zde sexuální výchova jeví jako nedostatečná. Můžeme uvést několik základních důvodů. Rodiče nemají přiměřené poznatky o tomto tématu a tudíž ji nemohou svým dětem sdělit, nebo neví, jakou formou jim to sdělit. Dalším důvodem mohou být například zábrany rodičů. Jeden z důvodů je také to, že rodič se svým dítětem nemá tak důvěrný vztah, aby mohl rozebírat takovéto věci. Z dalších důvodů to může být například fakt, že matka a otec mají mezi sebou sami problematický vztah ve vlastní sexualitě a tudíž nechtějí mluvit ani s dítětem. (Josífková, s. 48)

Pokud je dítě v rodině ochuzeno o základní citové naladění, jeho citový život a schopnost navazovat blízké vztahy budou přinejmenším také ochuzeny. Dítě může mít informací velmi mnoho, citovou ztrátu to však plně nahradit nemůže. Proto také existuje školní sexuální výchova, která těmto dětem může alespoň do jisté míry splnit svůj úkol. Děti získají užitečné informace a mohou si podle nich utvářet svoje postoje a hodnoty. (Šilerová, s. 23)

Pro děti je nesmírně důležité, aby si uvědomily, že sexualita a vše, co s ní souvisí, je přirozená věc. Že o ní lze mluvit otevřeně a bez zábran. (Šilerová, s. 23)

3.3 Školní sexuální výchova

Ne ve všech rodinách probíhá sexuální výchova. Proto je důležité, aby se sexuální výchova uskutečňovala ještě v jiných institucích, zde máme na mysli školu. Děti, které jsou ochuzeny o základní rodinnou sexuální výchovu, mají také právo vědět, co se děje s jejich tělem, proč se jim mění nálady, proč se jim líbí druhé pohlaví, proč holkám rostou prsa atd. Škola je tu od toho, abych i těmto dětem poskytla základní informace.

„Doménou školy je rovina poučení, předávání systematických vědomostí a dovedností. Aby však sexuální výchova mohla fungovat, je nutné jednotné působení školy a rodiny.“^[1] Opět nacházíme několik důvodů pro systematické zavedení sexuální výchovy do škol:

1. Škola, instituce výchovně-vzdělávací na žáky působí dlouhodobě a systematičtěji.
2. Sexuální výchova je prováděna kvalifikovanými pedagogy, kteří mají odpovídající informace a kteří jsou vybaveni vědomostmi a dovednostmi v této oblasti.
3. Pro správnou a kvalitní sexuální výchovu je potřeba jednotného působení školy a rodiny. Je tedy důležité, aby pedagogové řádně seznámili rodiče s obsahem učiva sexuální výchovy a informovali je o všech metodách, jakými bude výuka sexuální výchovy probíhat. (Josífková, 49)

V dnešní sexualizované době si pedagogové velmi dobře uvědomují důležitost sexuální výchovy. Je tu ale problém. Velmi často se domnívají, že na výuku sexuální výchovy nejsou dostatečně připraveni. „Navíc z poznatků Světové zdravotnické organizace vyplývá, že třetina učitelů není schopna realizovat sexuální výchovu ani tehdy, když má dostatek poznatků z této oblasti. Hlavními důvody jsou nepřiměřený stud a rozpaky před dotazy žáků nebo také obavy učitelů, že nebudou umět zodpovědět všechny otázky, že budou muset do výuky promítnout část intimní sféry své osobnosti.“
[1]

Je jistě důležité připomenout, že výuka sexuální výchovy vyžaduje kromě pedagogických a sociálních dovedností učitele a jeho přiměřených předpokladů osobnostních i četné speciální znalosti a to zejména z oblasti medicíny, biologie, vývojové a sociální psychologie, psychologie partnerských vztahů a sexuologie. Tyto poznatky může učitel načerpat z dostupné literatury, a nebo projít speciálním kurzem. (Josífková, s. 57)

Asi nejlepší předpoklady k výuce sexuální výchovy má třídní učitel. Jeho prostor k poznávání žáků je mnohem větší než u učitelů, kteří ve třídě učí dvě hodiny týdně. Výrazným pozitivem je také individuálnější přístup k žákům. (Josífková, s. 57)

Výuka sexuální výchovy ale může mít svá úskalí. Často se může role učitele, člověka, který předává vědomosti dětem, změnit spíše v důvěrníka. Myslím tím důvěrného partnera, který by žákům pomohl procházet úskalími ožehavých problémů sexuální výchovy. Z tohoto konkrétního důvodu doporučují někteří autoři výuku sexuální výchovy provádět pomocí speciálních lektorů. Lektor si k žákům může vybudovat důvěrnější vztah a děti mu mohou více věřit než učiteli. Problémem je ale to, že lektor zase nezná děti ve třídě tak, jako jejich učitel. Doporučují se například

studenti, kteří se připravují na učitelské povolání a mají o tuto problematiku zájem. V tomto případě je velké pozitivum malý věkový rozdíl mezi dětmi a budoucím učitelem. (Josífková, s. 57)

Jak jsem již zmiňovala, je velmi důležitá spolupráce rodiny a školy. Škola musí rodiče informovat o tom, jak bude sexuální výchova probíhat a jaké metody k tomu budou využity.

4. PUBERTA

4.1 Puberta - obecná charakteristika

Člověk od narození prochází určitými úseky vývoje, které označujeme jako období lidského života. Každé takové období má určité charakteristické zvláštnosti a znaky - ať už se jedná o anatomické, fyziologické či duševní.

Jedním z těchto období je puberta (pubescence). Puberta je charakteristický úsek lidského života, který se také označuje jako zrání či maturace. Puberta je také charakterizována jako hormonálně podmíněný proces fyzického zrání a růstové spurtu. (Machová, Hamanová, s. 128)

Úplně první známky nastupující puberty se objevují u dívek dříve než u chlapců. U dívek je to přibližně kolem desátého roku, u chlapců kolem dvanácti let. (Machová, Hamanová, s. 129) Toto věkové ohraničení však není jednotné. Každé dítě je individuální a existují proto individuální rozdíly v nástupu puberty. Podle toho, kdy u dětí začíná puberta, se rozlišují tři typy:

1. typ urychlený (akcelerovaný),
2. typ průměrný (středně urychlený),
3. typ opožděný (retardovaný). (Machová, Hamanová, s. 129)

Může se samozřejmě stát, že se známky puberty objeví hlouběji pod dolní věkovou hranicí fyziologického nástupu puberty. U dívek je dolní věková hranice osm let, u chlapců devět až deset let. Pokud tento jev nastane, jedná se o patologickou předčasnou pubertu, která bývá známkou závažného onemocnění.

Opakem může být i tzv. opožděná puberta. Známky opožděné puberty můžeme sledovat u dívek po čtrnáctém roce a u chlapců po šestnáctém roce. (Machová, Hamanová, 129)

Pubescence se obecně rozděluje do dvou základních fází:

1. Fáze prepuberty (první pubertální fáze)
2. Fáze vlastní puberty (druhá pubertální fáze).

Fáze prepuberty se vyznačuje prvními známkami pohlavního dospívání a končí nástupem menarché u dívek a první emisí semene u chlapců. Tato fáze trvá u většiny dívek od 11 do 13 let a u chlapců probíhá o 1 až 2 roky později.

Fáze vlastní puberty nastupuje po dokončení prepuberty a končí v době, kdy je dosaženo reprodukční schopnosti. Tato fáze trvá přibližně od 13 do 15 let. (Langmeier, Křejiřřová, s. 139)

Je nutné také důrazně podotknout, že časová rozdělení jsou pouze přibližná. Sám charakter celého vývojového procesu nepřipouští jasné hranice. (Kuric, s. 195)

Nejprudší a samozřejmě nejzřetelnější změny jsou v tělesné oblasti. Jak se říká, dítě roste před očima. (Pšenička, s. 155) Důležitým a hlavním rysem v tomto období je činnost pohlavních žláz. Pohlavní žlázy postupně dozrávají a začínají produkovat pohlavní buňky a pohlavní hormony. Významným znakem je také obrovský rozvoj tělesných a duševních schopností.

Období puberty je jedním z klíčových období lidského života. Během tohoto času se v lidském těle odehrávají důležité změny, se kterými se organismus vyrovnává. Toto období je pro každé dítě důležité a nejen proto, že se na a v jeho těle odehrává spousta změn, ale také proto, že už přestává být dítětem. Chlapci se mění v muže, dívky se mění v ženy.

4.2 Psychický vývoj dívek a chlapců

Celé období puberty bývá po psychické stránce dost často označováno (hlavně dřívějšími autory) jako období bouří a těžkých krizí. Toto označení je ale dosti přehnané a zveličené. Duševní vývoj chlapců i dívek je zakořeněn dávno v předchozím vývoji. Vše, co bylo dítěti vloženo, se poté v pubertě mnohonásobně zmnožuje a přechází do nového uspořádání tělesných a duševních funkcí. Období puberty není něco, čeho by se rodiče měli bát. Je to jen další vývojové období jejich dítěte. Je zřejmé, že toto období klade na rodiče větší nároky. Jedná se hlavně o porozumění, ale nejen dětem, ale i sobě. Rodiče by proto měli dbát na dobrou přípravu dítěte na toto období. Celá rodina pak obdobím pubescence projde hladce a bez přílišných nárazů a ořesů.

„V tomto období dochází ke komplexní proměně osobnosti ve všech oblastech: somatické, psychické i sociální. Mnohé změny jsou primárně podmíněny biologicky, ale vždycky je významně ovlivňují psychické a sociální faktory, s nimiž jsou ve vzájemné interakci.“^[4]

Vývoj dítěte v tomto období hodně závisí na kulturních a společenských podmínkách, z nichž poté vycházejí určitá očekávání od okolí. V tomto období si dítě musí poradit s vlastní proměnou, hledá samo sebe a stává se celkově zralejším.

Dospívající děti chtějí být co nejrychleji dospělí. Snaží se chovat jako dospělí a snaží se také zbavit sociální podřízenosti. Velmi rychle chtějí získat větší práva, chtějí se svobodně a samy rozhodovat a přitom nechtějí za své rozhodování a chování nést zodpovědnost. S tím, jak rychle přijímají role dospělého člověka, tak pomalu přijímají zodpovědnost za své chování.

Na období dospívání se různě pohlíží, je charakterizováno jiným způsobem, různými teoriemi. Každá teorie je zaměřena na nějakou konkrétní oblast.

1. Psychoanalýza upřednostňuje pohlavní dozrávání a vznikající sexuální aktivitu. Sigmund Freud toto období nazval jako tzv. genitální fázi.
2. Psychosociální teorie se na období dospívání dívá z hlediska vyrovnávání se. Děti se samy sebe snaží zvládnout, snaží se vyrovnat se svou vlastní proměnou. Psychosociální teorie také mapuje sociální podmínky, které dítě ovlivňují.
3. Teorie sociálního učení vyzdvihují dovednosti a schopnosti, které jsou pro období dospívání velice důležité. (Vágnerová, s. 322-333)

Jak jsem již zmiňovala, období pubescence se rozděluje na dvě základní období – prepubertu a období vlastní puberty. Prepuberta je často označována jako fáze negativismu, malomyslnosti a vzdoru. U chlapců má takovýto charakter celá prepuberta, u děvčat je to pouze její druhá část. (Kuric, s. 197)

„Puberťák“ má jakoby nutkání vyzkoušet sílu zákazů dospělých, dělá vše, co je mu zakazováno, prosazuje za každou cenu vlastní vůli a neguje vůli cizích. V jeho chování se často objevují prvky dospělosti a on sám už nechce být za žádnou cenu dítětem a nechce tak být tudíž i hodnocen. (Kuric, s. 197)

„V rámci celkového vývoje dochází ke změně způsobu myšlení, dospívající je schopen uvažovat abstraktně, a to i o variantách, které reálně neexistují. Hormonální změny stimulují změny emočního prožívání, jehož výkyvy mohou upoutávat pozornost a ovlivňovat aktuální hodnocení dospívajícího.“^[4]

Dítě se začíná hodně osamostatňovat a není již tolik vázané na rodiče. Velice důležití jsou vrstevníci a kamarádi, jejichž vliv je značný a s nimiž se začínají rovnat. Typický je vznik užšího přátelského vztahu s osobou stejného pohlaví. Tyto velmi úzké vztahy, které vznikají, jsou charakteristické důvěrou mezi dvěma lidmi, která často

přetrvává až do dospělosti. Důvěrné vztahy jsou typické sdílením svých pocitů a nejrůznějších zkušeností.

V pozdějším věku už nastupuje doba, kdy začínají projevovat zájem spíše o to druhé pohlaví. Zájem o osobu jiného pohlaví je zpočátku dosti nejistý a váhavý. Dospívající, kteří začnou zájem projevovat jako první, bývají středem pozornosti ostatních vrstevníků. Mohou se ale setkat s posměchem, nebo obdivem.

Nejkrásnější doba je bezpochyby „první zamilování“. Toto období probíhá mezi 13. a 15. rokem. Dívky sní o chlapcích a lásky bývají spíše platonické. Chlapci se zase pohybují ve svých představách. Touží po sexuálních kontaktech a chtějí ho prožít. Pro tento věk je u chlapců typické hledání a sbírání pornografických časopisů, prohlížení zakázaných internetových stránek, vyprávění si různých sexuálních příběhů atd. Netrvá dlouho a chlapci začínají pravidelně onanovat. Děvčata v tomto věku hodně čtou populární časopisy, kde se pravidelně uveřejňují sexuální příběhy jejich vrstevníků. Tyto časopisy způsobují zamýšlení se nad tím, zda je to v pořádku, že vrstevníci už mají různé sexuální zkušenosti, nebo není. Může to vést ke snaze vyrovnat se jim, nebo naopak k pocitům méněcennosti. Ani jedna ze situací však není příznivá.

Souhrnně - přátelství, první lásky a první partnerské vztahy jsou pro tento čas charakteristické.

4.3 Tělesný vývoj dívek a chlapců

4.3.1 Intenzivní tělesný růst

Nejnápadnější je u dětí v pubertě intenzivní tělesný růst neboli pubertální akcelerace růstu (růstový spurt). Tento intenzivní růst je způsoben růstovým hormonem podvěsku mozkového. (Machová, Hamanová, s. 130) Dochází zejména k prodlužování dlouhých kostí dolních končetin. Postava se najednou stává štíhlou a vytáhlou s dlouhými dolními i horními končetinami.

Roční přírůstky v tomto období jsou téměř na všech orgánech vyšší než v období předcházejícím. Dítě, které před pubertálním obdobím vyrostlo asi o 5 cm za rok, dosahuje v pubertě daleko vyšších ročních přírůstků (u dívek průměrně o 9 cm, u chlapců průměrně o 10 cm). (Biologie dětí a dorostu) a (Machová, Hamanová, s. 130)

Růst jednotlivých částí těla je zřetelný. Nejprve se zvětšuje délka dolních končetin, poté šířka hrudníku, šířka pánve, ramen, délka trupu a nakonec i hloubka hrudníku.

Důležitým znakem je také prudký nárůst svalstva. Svaly se dotváří až poté, co vyvrcholí růst kostí.

4.3.2 Sekulární akcelerace tělesného zrání a růstu

V posledních letech se v evropských a amerických zemích začátek puberty stále posouval do nižšího věku. Tento jev se označuje sekulární akcelerace pubertálního zrání a růstu. Je to velmi dobře patrné na změnách věku nástupu menarche u dívek. Za posledních 100 let se menarche u dívek posunulo v průměru ze 17 na 13 roků. Tento trend již ale končí. Střední věk menarche se u nás už mezi lety 1961 – 1991 nezměnil. Průměrně je nástup menarche přibližně $13,1 \pm 1,03$ roku.

Příčiny sekulární akcelerace jsou spatřovány v mnohem lepší výživě, zdravějším způsobu života a hlavně v odstranění velmi závažných chorob v dětství ale i v genetických vlivech. (Machová, Hamanová, s. 138)

4.3.3 Žlázy s vnitřní sekrecí

Velice významnou roli hrají žlázy, které působí pod vlivem ústřední nervové soustavy - žlázy s vnitřní sekrecí. Tyto žlázy působí právě také na prudký růst i na další změny v celém organismu. Mezi žlázy s vnitřní sekrecí patří podvěsek mozkový, štítná žláza, nadledvinky, šišinka, brzlík a pohlavní žlázy – vaječníky a varlata.

Na začátku pubertálního období začíná přední lalok podvěsku mozkového – hypofýza, uvolňovat gonadotropní hormony. Tyto hormony zvyšují v těle hladinu pohlavních hormonů. Vysoké množství gonadotropních a pohlavních hormonů pravděpodobně způsobuje rozvoj sekundárních pohlavních znaků.

V ženské pohlavní žláze vznikají pohlavní hormony – estrogeny a progesteron. Estrogeny se tvoří v Graafově folikulu a progesteron vzniká ve žlutém tělísku. Právě díky této produkci postupem času zraje vajíčko, dívka prodělává první ovulaci a dochází k první menstruaci – menarche.

„Menarche a hlavně pak další pravidelné menstruační cykly jsou základním fyziologickým znakem puberty u dívek.“^[2]

V mužské pohlavní žláze – ve varleti – vzniká hormon testosteron. Testosteron je produkován pod vlivem gonadotropních hormonů předního laloku hypofýzy. Začíná období, kdy dozrávají mužské pohlavní buňky – spermie.

„Výskyt menarche u dívek a poluce u chlapců označujeme jako fyziologickou pubertu.“^[2]

4.3.4 Sekundární pohlavní znaky

Charakteristický a důležitý je také rozvoj sekundárních (druhotných) pohlavních znaků.

Patří sem zejména:

1. pubické ochlupení (ochlupení kolem zevních pohlavních orgánů),
2. axilární ochlupení (ochlupení v podpaží),
3. vousy u chlapců,
4. tělesné ochlupení,
5. hlasová mutace (růst hrtanu a změna hlasu),
6. vývoj mléčných žláz, prsního dvorce a bradavky. (Machová, s. 228)

4.3.5 Konec puberty

Koncem puberty vrcholí osifikace kostí ruky. To, že puberta končí, se pozná podle srůstu hlavice s tělem záprstního článku palce.

Nesmíme opomenout výraznou proměnu postavy. Dívkám začíná přibývat podkožní tuk a jejich tělesné proporce začínají mít tvar jako u dospělé ženy. Chlapcům se hlavně rozvíjí svalstvo.

4.3.6 Tělesný vývoj dívek

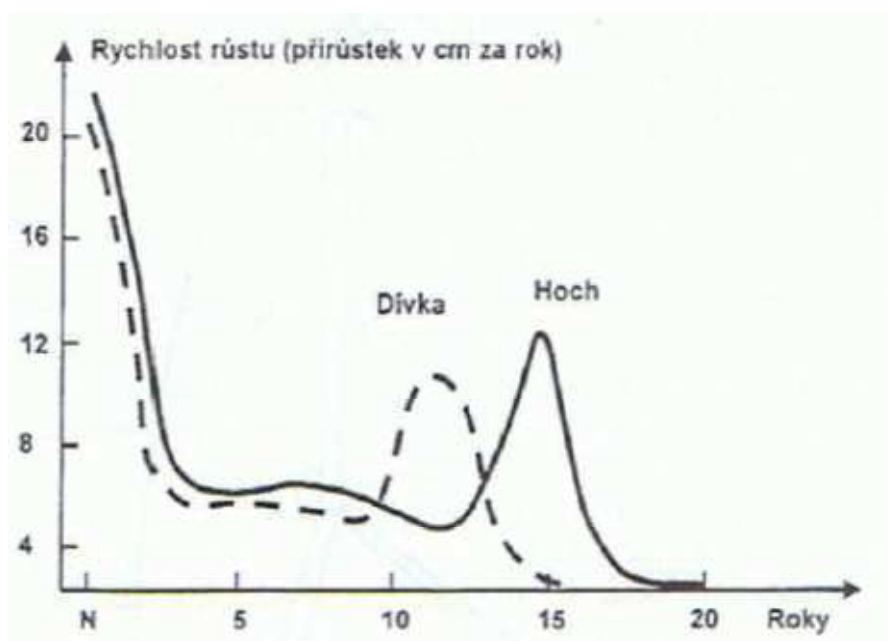
Období puberty začíná u dívek nejčastěji kolem 11. roku života. V tomto období se začínají projevovat tělesné změny, kdy se dívky mění v mladé dospělé ženy.

Dochází u nich k růstu a vývoji prsou, k ukládání podkožního tuku do určitých partií (např. v oblasti boků) a vývoji pohlavních orgánů. Zejména děvčatům se mění pánevní kosti. Postupem času se rozšiřují a tvoří větší prostor pro uložení plodu v době těhotenství. Začínají se objevovat chloupky ve stydké oblasti a poté v oblasti podpaží.

V době puberty dochází k většímu prokrvování pohlavních orgánů a celé pohlavní soustavy, což značně souvisí s funkčními a vývojovými změnami.

Významnou událostí v tomto období je první nástup menarché, neboli první krvácení z pochvy. Tomuto procesu se také říká menstruace (menses). Dochází k tomu u většiny dívek kolem 12. roku. Krvácení u dospívajících dívek bývá zpočátku nepravidelné, později se ale opakuje ve 28denních intervalech.

Důležitou fází je také tělesný růst. Období puberty je obdobím druhé proměny postavy, kdy se prodlužují dolní a horní končetiny a následně i trup. Kolem 11. až 12. roku mají dívky roční přírůstky 6 až 11 cm. Dívky mívají mezi 10. a 13. rokem větší tělesnou výšku a větší hmotnost než chlapci.

Obrázek 1 Rychlost růstu hochů a dívek (Tanner, J. M., 1983) – (Machová, Hamanová, s. 131)

Po dosažení fyziologické pohlavní dospělosti – nástupem menarche – se růst opět zpomaluje.

Vývoj prsů

Nejvíce výraznou a nápadnou změnou je u dívek vývin prsů. Tento růst je podmíněn hormonem estrogenem, který je produkován ve vaječnících.

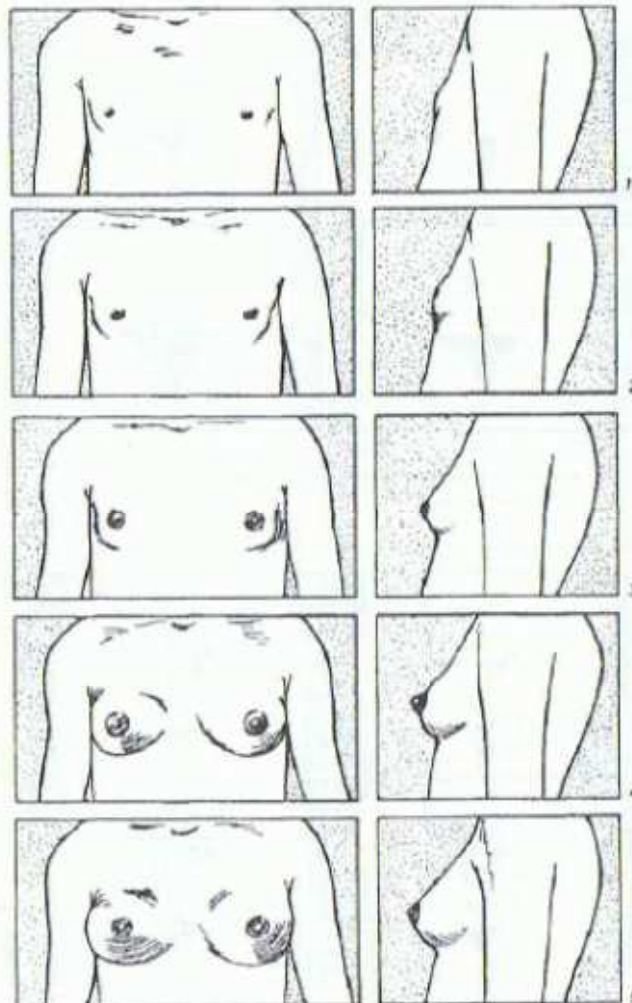
Na počátku pubertálního období, přibližně mezi 10. a 11. rokem dochází u děvčat ke zpevnění bradavek. Po 11. roku se dvorec prsu s bradavkou kopulovitě

vyvyšuje a probarvuje. Během dalších 12 měsíců se prsa dále vyvyšují a začínají být patrná navenek. Dochází postupně k rozvoji žlázové tkáně prsů.

Jeden prs může u dívek růst o něco rychleji než druhý, ale velikost se v pozdějším období vyrovnává. Obě prsa ale nejsou nikdy stejná. Vývoj prsů je většinou ukončen kolem 17. let věku.

Podle Tannerovy stupnice se rozděluje vývoj prsů do 5 fází:

- I. Stadium M 1 - Prepubertální fáze (do 10 let)
- II. Stadium M 2 - Žlázová tkáň hmatatelná pouze v oblasti prsního dvorce (10 až 11,5 let)
- III. Stadium M 3 - Vyvyšování prsou, žlázová tkáň přesahuje prsní dvorec (11,5 až 13 let)
- IV. Stadium M 4 – Vyvyšování prsou, postupná pigmentace bradavek (13 až 15 let)
- V. Stadium M 5 – Podoba zralého prsu (nad 15 let)

Obrázek 2 Stadia vývoje prsů (stadium 1-5) podle J. M. Tannera, (Machová, Hamaňová, s.135)

Období puberty je čas, kdy se dívky vzájemně srovnávají. Jedna má prsa větší, druhá zase menší. Často tak vznikají obavy o tom, zda právě tyto prsa jsou dost dokonalá a dostatečně velká. Tyto zbytečné obavy vznikají zejména díky časopisům pro mladistvé.

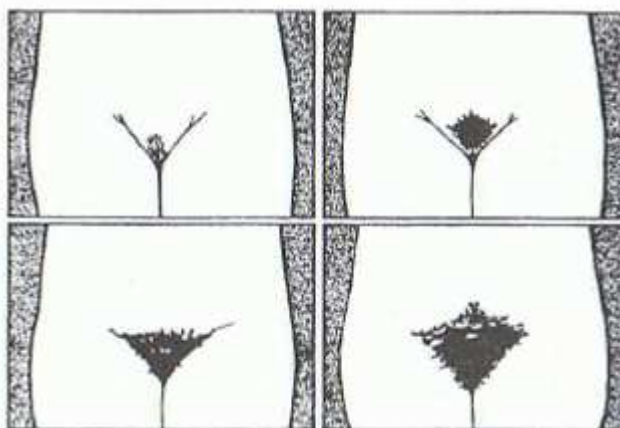
Velikost prsů určuje množství tuku, nebo je podmíněna geneticky. To, jestli jsou prsa malá nebo velká, nehraje roli. Funkci, vytváření mléka v mléčné žláze v době těhotenství, to neovlivňuje.

Ochlupení

Další pubertální změnou, po vývoji prsou, je pubické ochlupení. Začíná se objevovat krátce po začátku růstu prsou. Růst chloupků zejména v tomto období je řízen pohlavími hormony. První místo, kde začínají být viditelné chloupky, je místo kolem stydkých pysků. Dále se ochlupení projevuje zejména v oblasti Venušina (stydkého) pahorku, kde bývá ochlupení ukončeno vodorovně a ve výsledku má tvar trojúhelníku. V další fázi vývoje začínají chloupky růst v tříslích a k pupíku. Kolem 12. a 13. roku bují ochlupení také v oblasti podpaží.

Na obrázku 3 můžeme vidět Tannerovu stupnici růstu pubického ochlupení (fáze 2 – 5). Tannerova stupnice obsahuje 5 fází vývoje ochlupení (vývoj ochlupení je stejný jak pro dívky, tak pro chlapce):

- I. Stadium Ph 1 – Prepubertální fáze, bez ochlupení (dívka mladší než 10 let)
- II. Stadium Ph 2 – Dlouhé řídké chloupky v oblasti stydkých pysků a stydkého pahorku (10 až 11,5 let)
- III. Stadium Ph 3 – Kudrnaté tmavší chloupky (11,5 až 13 let)
- IV. Stadium Ph 4 – Husté chloupky pokrývají celý stydký pahorek (13 až 15 let)
- V. Stadium Ph 5 – Ochlupení vodorovně ukončeno, tvar trojúhelníku. Chloupky přechází na přilehlé části stehen.

Obrázek 3 Stadia vývoje pubického ochlupení u dívek (stadium 2-5) podle J. M. Tannera (Machová, Hamanová, s. 136)

Podobnou stupnici má i axilární ochlupení (ochlupení v podpaží):

- I. Stadium A 0 – žádné ochlupení (dětské stadium),
- II. Stadium A 1 – ojediněle rovné nebo zvlněné chlupy,
- III. Stadium A 2 – řídké kudrnaté ochlupení,
- IV. Stadium A 3 – husté, plně vytvořené ochlupení, kudrnaté, zaujímající celou podpažní jamku. (Machová, s. 228)

Vnitřní pohlavní orgány

Veliký vývoj prodělávají ženské pohlavní orgány. Jedná se v podstatě o nejdůležitější a nepodstatnější změny v ženském těle, protože právě tyto orgány umožňují reprodukci. Díky tomu, že jsou pohlavní orgány uloženy uvnitř těla, si často děvčata změn ani nevšimnou.

Vaječník – ženská pohlavní žláza produkující pohlavní buňky vajíčka, mění svoji velikost a tvar zejména v pubertálním období. Délka vaječníku dosahuje zhruba 3 cm, šířka 1,5 cm a tloušťka 0,7 cm. Konečných rozměrů je dosaženo na konci dospívání.

Povrch vaječníku je až do puberty hladký. V době, kdy je dosaženo pohlavní dospělosti, je vaječník hrbolatý od vyčnívajících folikulů a vkleslin po ovulacích.

Ve vaječníku se vytváří tzv. primární folikuly, které postupně rostou. Dozrívání a růst těchto folikulů se projevuje od počátku puberty. Během zrání se folikul mění na tzv. Graafův folikul, který po dozrání praská a uvolňuje vajíčko. Prasknutí zralého folikulu a uvolnění vajíčka se označuje jako ovulace. (Čihák, s. 340-341) Ovulace

se objevuje každý čtvrtý týden uprostřed menstruačního cyklu. U dívek v období dospívání dozrává asi 400 folikulů.

Mezi 10. a 13. rokem se mění velikost a tvar dělohy. Děloha dosahuje délky asi 4 cm, šířky kolem 2,2 cm a tloušťky asi 6 mm. Po 13. roku děloha rychle roste a její tvar i podoba se mění do podoby dospělé ženy.

Společně s růstem tělesné výšky se zvětšují také pohlavní orgány.

Spolu s vaječníkem dorůstá v pubertálním období i vagina (pochva). Jedná se o přibližně 9 cm dlouhou pohlavní cestu, která svůj růst ukončuje s koncem pubertálního období. Na rozhraní vaginy a poševní předsíně vyrůstá tenká slizniční řasa – panenská blána. Panenská blána se při prvním pohlavním styku natrhává.

Nástup menarche

Nejvýraznějším znakem dospívání u dívek je první menstruace (menarche, měsíčky). První menstruace přichází přibližně ve věku 12 až 15 let.

Podle nástupu menarche lze rozlišit určité typy:

1. typ akcelerovaný – menarche nastupuje ve věku 10 – 12 let (15% dívek),
2. typ průměrný – menarche nastupuje ve věku 13 – 14 let (63% dívek),
3. typ retardovaný – menarche nastupuje ve věku 15 – 18 let (20% dívek),
4. typ silně retardovaný menarche nastupuje ve věku 19 – 20 let (2% dívek).

upraveno (Malá, Klementa)

V období, kdy je tělo schopné vyprodukovat první zárodečnou buňku (vajíčko), je dívka považována za pohlavně zralou. První menstruační krvácení se dostavuje přibližně za dva týdny po uvolnění vajíčka.

První menstruační cykly však nemusí být pravidelné a ne vždy k dozrání vajíčka dojde – cykly jsou často anovulační (nedochází k ovulaci). Krvácení se může dostavit jednou třeba po 3 týdnech, jindy zas až po 2 až 3 měsících.

Pravidelné cykly nastávají s postupujícím věkem, obvykle ve věku 14 až 16 let. Aby se mohla první menstruace vůbec dostavit, musí mít dívka určitou tělesnou hmotnost a určité množství tělesného tuku, které je velice důležité pro tvorbu hormonů. Kdyby se stalo, že dívka zhubne pod určitou hranici tělesné hmotnosti, menstruace se zastaví. Dostaví se až tehdy, když dívka opět přibere na váze. Tato skutečnost

znemožňuje mladým dívkám předčasné rozmnožování, protože v případě nedostatečné energetické rezervy by její tělo nezvládlo výživu plodu a kojence.

Na závěr podkapitoly vývoje děvčat uvádím tabulku 1. Jedná se o celkový přehled změn, které se u děvčat v průběhu puberty vyskytují.

Věk (roky)	Dívky
10-11	začátek vývoje prsů (stadium poupěte), začátek vývoje pubického ochlupení
11-12	zvětšování zevních a vnitřních pohlavních orgánů
12-13	vznik poupětovitého prsu, pigmentace první bradavky, změna alkalické reakce poševního sekretu v silně kyselou, menarché
13-14	axilární ochlupení, nepravidelná menstruace
14-15	nápadné změny pánve a hýždí
15-16	akné, hlubší hlas, pravidelná menstruace
16-17	dokončení růstu kostry

Tabulka 1 Chronologický přehled pubertálních změn u dívek (Machová, s. 229)

4.3.7 Tělesný vývoj chlapců

Období puberty nastupuje u chlapců o dva roky později než u dívek, přibližně kolem 13. roku života. V této době se začíná zvyšovat hladina testosteronu na takovou hladinu, že tělo chlapců začne prudce růst. Tělesné přírůstky jsou v tomto období 7 až 12 cm za rok. Dochází především k prodlužování končetin.

Jakmile se začnou vytvářet první pohlavní buňky – spermie, považujeme chlapce za pohlavně zralého. K prvnímu výronu semene – poluci – dochází nejčastěji v 15 letech. K polucím může docházet samovolně v noci, kdy se chlapcům zdají sny

erotického charakteru, čemuž se lidově říká „mokrý sen“. Nebo k polucím dochází při masturbaci.

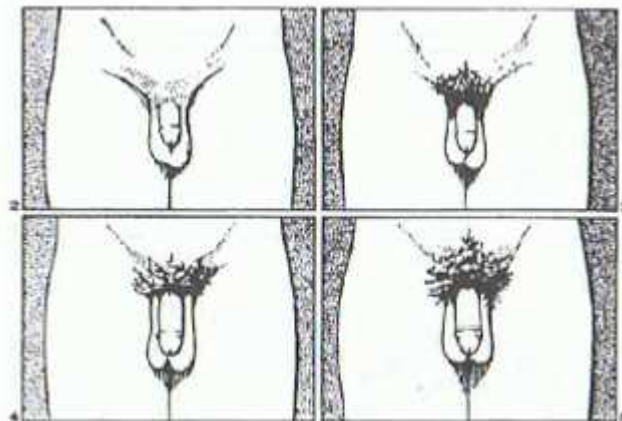
Pubertální období je období, kdy se chlapcům zvyšuje hladina hormonů, zkoumají vlastní tělo a probouzí se zájem o opačné pohlaví, o dívky.

Ochlupení

Jako první místo, kde začíná růst chloupků, je krajina stydká. U chlapců je růst chloupků odlišný, než u dívek. Chloupky vybíhají k pupku a vytváří tak pomyslný tvar kosočtverce. Po nárůstu chloupků ve stydké oblasti, začínají růst chloupky i v jiných oblastech těla. Je to zejména oblast podpaží, kolem hýždí, a v oblasti rtů a brady. Chloupky v oblasti hrudi, nohou a pažích rostou pomaleji. Chlapci mají stupeň ochlupení vyšší než dívky.

Podle Tannerovy stupnice můžeme definovat několik fází vývoje pubického ochlupení:

- I. Stadium Ph 1 – Prepubertální fáze – chlapci jsou bez ochlupení (do 10 let),
- II. Stadium Ph 2 – Růst malého množství světlých chloupků v oblasti kořene penisu (10 až 11,5 let),
- III. Stadium Ph 3 – Chloupky jsou kudrnatě a tmavší (11,5 až 13 let),
- IV. Stadium Ph 4 – Ochlupení je hustší, ne však v takovém rozsahu, jako u dospělého muže (13 až 15 let),
- V. Stadium Ph 5 – Ochlupení přechází i do oblasti třísel, ochlupení dospělého muže (nad 15 let).

Obrázek 4 Stadia vývoje pubického ochlupení u hochů (stadium 2-5) podle J. M. Tannera (Machová, Hamanová, s. 136)

Podobnou stupnici má i axilární ochlupení (ochlupení v podpaží):

- I. Stadium A 0 – žádné ochlupení (dětské stadium),
- II. Stadium A 1 – ojediněle rovné nebo zvlněné chlupy,
- III. Stadium A 2 – řídké kudrnaté ochlupení,
- IV. Stadium A 3 – husté, plně vytvořené ochlupení, kudrnaté, zaujímavější celou podpažní jamku. (Machová, s. 228)

Asi poslední změnou, která v období puberty u chlapců probíhá, je růst vousů. Jako první rostou vousy nad horním rtem, poté na tvářích a jako poslední na bradě. První vyrostlé vousky bývají dosti měkké, ale později zdrsň.

Zevní pohlavní orgány

Dospívání mužských pohlavních orgánů je lépe rozpoznatelné, protože jejich vývoj a růst je viditelný. Tudíž chlapec sám rozpozná, jak se jeho orgány postupem času mění. Jako první se začnou zvětšovat varlata a přibližně po roce se začne prodlužovat i penis.

Růst zevních pohlavních orgánů – penisu a varlat – způsobuje dospívajících chlapcům často obavy. Bojí se, že velikost penisu a varlat není dost velká a vznikají tak pocity méněcennosti. Růst těchto orgánů je v tomto období je velmi individuální, neroste všech chlapcům stejně rychle. Některým chlapcům se může penis zvětšovat už od 13 let, jiným však třeba až od 15 let. Penis a varlata rostou přibližně do 18 let.

Podle Tannerovy stupnice (viz obrázek 4) můžeme definovat 5 fází vývoje mužského genitálu:

- I. Stadium G 1 – Prepubertální fáze, velikost penisu do 4 cm (do 9 let),
- II. Stadium G 2 – Růst varlat a šourku (9 až 11 let),
- III. Stadium G 3 – Délka penisu až 6 cm, větší šourek (11 až 12,5 let),
- IV. Stadium G 4 – Růst šourku, velikost penisu až 10 cm (12,5 až 14 let),
- V. Stadium G 5 – Zevní pohlavní orgány mají dospělou velikost a tvar, velikost penisu až 15 cm (nad 14 let).

Růst a zvětšování varlat se u chlapců považuje za první projev začínající puberty. Růst pokračuje a ustává až kolem 18. a 20. roku života, kdy je velikost stejná jako u dospělého muže.

Varlata produkují mužské pohlavní buňky – spermie.

Mutace

Stejně tak, jak rychle roste lidské tělo v pubertě, roste i hrtan. Chlapci mívají větší hrtan než děvčata, proto je jejich hlas hlubší. Je to velice dobře pozorovatelné na zřetelném hrboleku na krku - ohryzku. Hlas se většinou mění postupně. Stává se ale, že se některým chlapcům mění naráz. Může potom docházet k výraznému přeskokování výšky hlasu. To je důsledek chvilkového výpadku funkce svalů hrtanu.

Trvalý hlas je ustálen během 15. roku života.

Svaly

Růstem těla rostou i svaly. Tím, že se zvětšuje svalstvo na těle, se mění i celkový tvar postavy. Na začátku puberty činí podíl svalů v těle asi 25%, po dosažení dospělosti je tento stav na 40%. Celkový růst a vývoj svalů je nejvýznamnější především v závěru pubertálního období a na začátku dospělosti.

Chlapci mívají větší svaly než dívky. Proto mají v pozdějším věku větší sílu než dívky. Síla ale není dána jen velikostí svalů a tvarem těla. Je to způsobené i tím, že chlapci mají větší srdce i plíce.

Na závěr podkapitoly vývoje chlapců uvádím tabulku 2. Jsou v ní vypsány veškeré změny, které u chlapců v průběhu puberty probíhají.

Věk (roky)	Chlapci
10-11	první růst testes a penisu
11-12	růst hrtanu
12-13	značný růst testes a penisu, pubické ochlupení ženského typu
13-14	nápadný růst testes a penisu, začínající hlasová mutace
14-15	axilární ochlupení, pokračuje mutace hlasu, začínají růst vousy, pokračuje růst testes, pigmentace šourku, první poluce
15-16	zrání spermatozoí, sílí svalstvo
16-17	pubické ochlupení mužského typu, ochlupení celého těla, vousy, akné
17-19	dokončování růstu kostry a svalstva

Tabulka 2 Chronologický přehled pubertálních změn chlapců (Machová, s. 229)

PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části této diplomové práce jsem se zabývala především vyhodnocením dotazníkového šetření, tedy sexuální aktivitou žáků na 2. stupni základních škol. Zajímala jsem se zejména o to, jak se děti v tomto věku chovají a jak se chovají k opačnému (popřípadě stejnému) pohlaví. Chtěla jsem se dozvědět něco více o tom, co samy, nebo spolu dělají, jak to dělají a jestli vůbec ví, co dělají. Tímto stylem jsem také pokládala otázky v dotazníku.

V další části dotazníku jsem se ptala na základní informace, které se sexualitou souvisí. Tím jsem především chtěla zjistit, jak na tom děti s informacemi jsou.

Další částí, která mě velmi zajímala, byla oblast rodinné sexuální výchovy. Ptala jsem se dětí na to, jestli si s nimi rodiče doma povídají o sexu, co jim říkají a jestli už je rodiče poučili o bezpečném sexu.

V poslední části jsem zpracovala soubor otázek, které se týkají besed, které proběhly na základních školách a kterých se děti zúčastňovaly.

5. CÍL PRÁCE

Tato práce má několik cílů. Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo zmapovat úroveň sexuální aktivity žáků na 2. stupni základních škol. Dalším cílem bylo zjistit, do jaké míry jsou děti v této oblasti informovány a odkud tyto informace pocházejí.

Další část dotazníkové šetření byla zaměřena na otázky sexuální výchovy – rodinné a školní. Cílem pokládaných otázek bylo zmapovat, jak moc jsou děti doma informováni a poučováni od rodičů a do jaké míry se sexuální výchovou zabývá škola.

6. STANOVENÍ HYPOTÉZ

Dotazníkové šetření

H1 – Žáci na základních školách jsou velmi aktivní v oblasti sexuálního chování.

H2 – Žáci na základních školách jsou dostatečně informováni v oblasti sexuality.

H3 – Žáci na základních školách provozují pohlavní styk.

H4 – Rodiče příliš neinformují své děti o bezpečném pohlavním styku a o negativních důsledcích sexuálního chování.

H5 – Školní sexuální výchova je dostatečná.

7. DOTAZNÍKOVÁ ČÁST

7.1 Použité metody

7.1.1 Popis a konstrukce dotazníku

Začátek dotazníku patří zejména samotným žákům. Vyčlenila jsem zde část, kde jsem dotyčné oslovila s prosbou o upřímné vyplnění a také s cílem, kterého chci pomocí jejich výpovědí dosáhnout. Dotazník dále obsahuje pokyny k vyplnění a poté samotné položky. Celkový počet položek je 24. Většina položek obsahuje ještě podotázky, které jsou ve výsledcích označeny velkými písmeny, např. A, B, C, D, apod..

Dotazník obsahuje několik okruhů různě zaměřených otázek. První dva okruhy jsou pokládány tak, abych se co nejvíce dozvěděla o tom, jak jsou na tom děti se sexuální aktivitou a do jaké míry jsou o základních sexuálních věcech informováni. Nachází se zde také oddíl, který se ptá na sexuální výchovu v rodině, zejména na poučení od rodičů v oblasti sexuálních věcí. Poslední okruh otázek se nachází na poslední straně dotazníku. Jedná se o souhrn otázek, které jsou zaměřeny na školní sexuální výchovu, zejména na konané besedy a diskuze, jejich přínos a nakonec samotný názor žáků.

V dotazníku se nachází pojmy, které by ne každý mohl znát. Z tohoto důvodu jsem do teoretické části do kapitoly Sexualita zařadila podkapitolu Pojmy. V této podkapitole jsou vyjmenovány všechny pojmy, které se týkají tohoto výzkumu a se kterými by si čtenář nemusel vědět rady. V praktické části na pojmy již neodkazuji.

Dotazník jsem se snažila konstruovat tak, aby byl pochopitelný pro všechny věkové kategorie na 2. stupni základních škol.

Když jsem přemýšlela o tom, jak budu pokládat jednotlivé otázky, zvolila jsem dva typy otázek – dichotomické a s otevřenou odpovědí. Velmi často jsem tyto otázky dávala do jedné položky. Dichotomické otázky jsem pokládala u těch otázek, na které mi přišlo vhodné odpovídat pouze ano – ne, např. otázka č. 6 – „*Už si s někým chodil/a?*“. Velmi často je dichotomická otázka ještě doplněna otázkami s volnou odpovědí, např. otázka č. 6 pokračování – „*Pokud ano, bylo mezi vámi něco bližšího?*“. Byla jsem si vědoma toho, že vyhodnocování dvou typů na sebe navazujících otázek je dosti obtížné, ale chtěla jsem tím docílit přesného a úplného objasnění dané otázky.

Velmi mě zajímaly samotné názory dětí, proto jsem i přes obtížnost vyhodnocování zvolila tuto formu.

7.2 Vyhodnocení

K samotnému sběru dat jsem použila formu dotazníkového šetření. Dotazníky jsem rozdávala ve všech třídách na dvou základních školách – ZŠ a MŠ Kubatova a ZŠ a MŠ Ševětín.

Vyhodnocení jsem prováděla pomocí 4 metod - tabulek, grafů, slovního vyhodnocení a samotnými citacemi žáků.

Grafy jsou koncipovány tak, že jako první je vždy uveden graf celkový. V tomto grafu jsou vyobrazena data z obou základních škol. Za celkovým grafem jsou dále řazeny dílčí grafy abecedně, nejprve ZŠ a MŠ Kubatova a potom ZŠ a MŠ Ševětín. Slovní zhodnocení a mé připomínky jsou uváděny až za všemi třemi grafy. V těchto komentářích je přesněji uvedeno, co nám graf vlastně ukazuje. U některých otázek je slovní vyhodnocení uděláno pro každou školu zvlášť, někde dohromady. Je to z toho důvodu, že některé odpovědi byli natolik podobné, že mi přišlo zbytečné je rozdělovat. Pokud je vyhodnocení udělané zvlášť, vždy jsou školy tučně vyznačeny.

Velmi často se ve slovním zhodnocení nachází otázky, která mě v průběhu vyhodnocování napadly. Veškerá vysvětlení těchto otázek jsou podávána z mého osobního pohledu, jak danou situaci vnímám a co si o ní myslím. Některé grafy komentáře nemají, nepřišlo mi nutné je jakkoliv komentovat. V grafech jsou barevně odděleny jednotlivé výseče, kdy každé výseči odpovídá určité procento. Musím podotknout, že procenta jsem vypočítávala na 2 desetinná místa a následně jsem je zaokrouhlovala.

Hodně jsem používala citace samotných žáků. Myslím si, že na některé otázky jsou lepší a autentičtější jejich přesné odpovědi, než mé souhrnné komentáře. Je dobré vidět přesné výpovědi žáků, jak se vyjadřovali a jak přemýšleli. Myslím si, že si poté čtenář může lépe utvořit celkový náhled a postoj k této problematice.

7.3 Charakteristika zkoumaného vzorku

Výzkum jsem prováděla na dvou základních školách: ZŠ a MŠ Kubatova České Budějovice a ZŠ a MŠ Ševětín.

Základní škola Kubatova se nachází v centru Českých Budějovic, navštěvují ji tedy především městské děti. Základní škola v Ševětíně (městys, městečko) zahrnuje děti hlavně ze Ševětína a dále ze spádových obcí jako jsou Vitín, Mazelov, Chotýčany, Dynín, Drahotěšice, aj.

Jen pro porovnání velikosti Českých Budějovic a Ševětína zde uvádím počty obyvatel, které byly uveřejněny Českým statistickým úřadem k 1. 1. 2011:

→ České Budějovice **94 754** obyvatel,

→ Ševětín **1 360** obyvatel.

Na obou základních školách jsem prováděla výzkum na vyšším stupni ve všech třídách. Celkový počet tříd a žáků viz tabulka 3 a 4.

TŘÍDA	POČET ŽÁKŮ	POČET DÍVEK / POČET CHLAPCŮ
6. A	22	9/13
6. B	20	10/10
6. C	21	11/10
7. A	21	11/10
7. B	23	12/11
8. A	23	10/13
8. B	20	8/12
8. C	23	12/11
9. A	22	13/9
9. B	23	11/12
CELKEM DĚTÍ	218	107/111

Tabulka 3 ZŠ a MŠ Kubatova, České Budějovice

Celkový počet rozdaných dotazníků na ZŠ a MŠ Kubatova byl **218 kusů**.

Bohužel, 4 žáci dotazníky neodevzdali. Jedná se o jednoho žáka (chlapec) z 6.A a tři žáky (1 chlapec, 2 dívky) z 8.A.

Celkový počet vyplněných a vyhodnocených dotazníků je tedy **214** (109 chlapců a 105 dívek).

TŘÍDA	POČET ŽÁKŮ	POČET DÍVEK/POČET CHLAPCŮ
6. A	16	9/7
6. B	14	3/11
7. třída	24	17/7
8. A	16	7/9
8. B	16	10/6
9. třída	15	7/8
CELKEM DĚTÍ	101	53/48

Tabulka 4 ZŠ a MŠ Ševětín

Celkový počet rozdaných dotazníků byl **101 kusů**. Všichni žáci dotazníky odevzdali.

SOUHRN: Celkový počet rozdaných dotazníků: **319**.

Celkový počet vyplněných a vyhodnocených dotazníků: **315**.

Poměr dívek a chlapců: **158 dívek, 157 chlapců**.

7.4 Výsledky dotazníkového šetření

POLOŽKA Č. 1: VĚK

VĚK	11	12	13	14	15	16
Počet dětí – ZŠ a MŠ Kubatova	28	59	47	60	18	1
Počet dětí – ZŠ a MŠ Ševětín	19	27	16	29	9	-

Tabulka 5 Věk žáků základních škol

Tabulka ukazuje věkové rozložení žáků na obou základních školách.

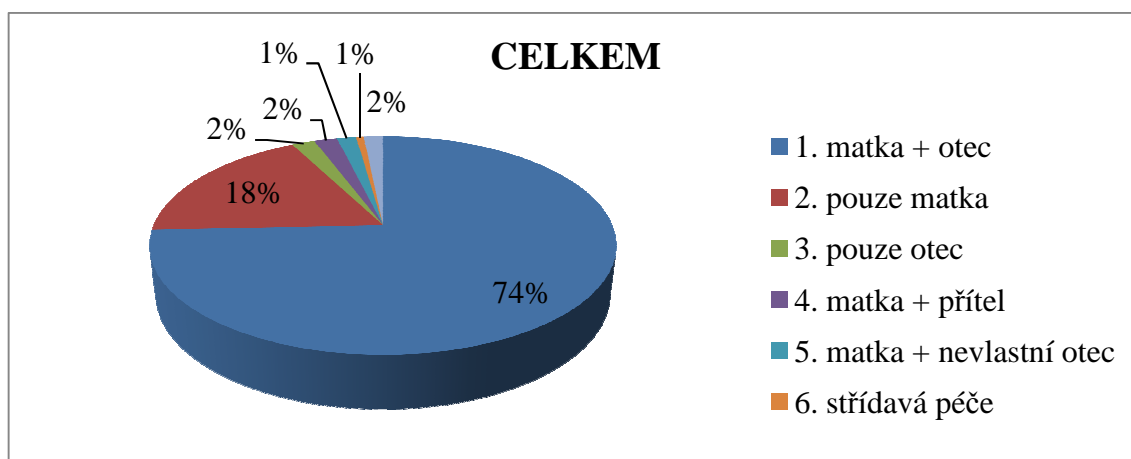
Jeden chlapec z 8. A ze ZŠ a MŠ Kubatova neuvedl svůj věk, proto není zahrnut v tabulce. Dá se ale předpokládat, že je mu mezi 13–14 lety.

Jedna dívka z 8. B ze ZŠ a MŠ Ševětín také neuvedla svůj věk, proto není zahrnuta v celkovém přehledu v tabulce. Opět se dá předpokládat, že její věk je mezi 13-14 lety.

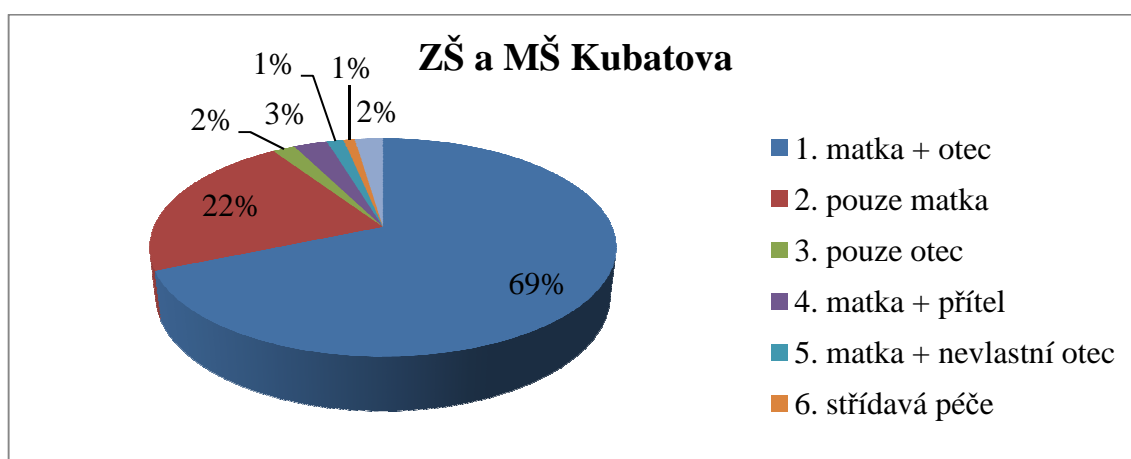
POLOŽKA Č. 2: POHLAVÍ – viz tabulka 3 a 4

POLOŽKA Č. 3: NAVŠTĚVUJI ZÁKLADNÍ ŠKOLU: viz Charakteristika zkoumaného vzorce.

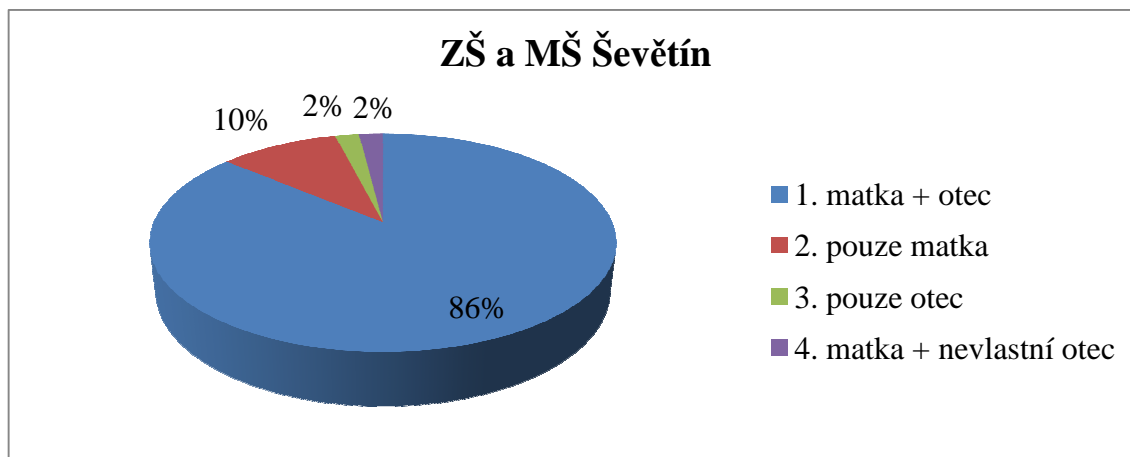
POLOŽKA Č. 4: ŽIJÍ S

Graf 1 Žiji s – CELKEM

Graf 2 Žiji s – ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 3 Žiji s – ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Většina dotazovaných žáků zakroužkovala volbu matka a otec. Podle mého názoru dost velké procento dětí – 18%, žije pouze s matkou. Stejná hodnota – 2%, se vyskytla u tří položek – pouze otec, matka s přítelem a jiné. Stejná hodnota se také vyskytla u dětí, které žijí s matkou a nevlastním otcem a potom položka střídavá péče. Do položky jiné jsem zahrнула další dodatky, které děti uváděly do dotazníků. Je to například babička a dědeček, nebo sourozenci (bratr, sestra). Poslední, co se v dotaznících vyskytlo, byl pojem „střídavá péče“. Vyskytl se celkem 2x a jedno dítě dokonce uvedlo, že 15 dní je u matky a 15 dní u otce.

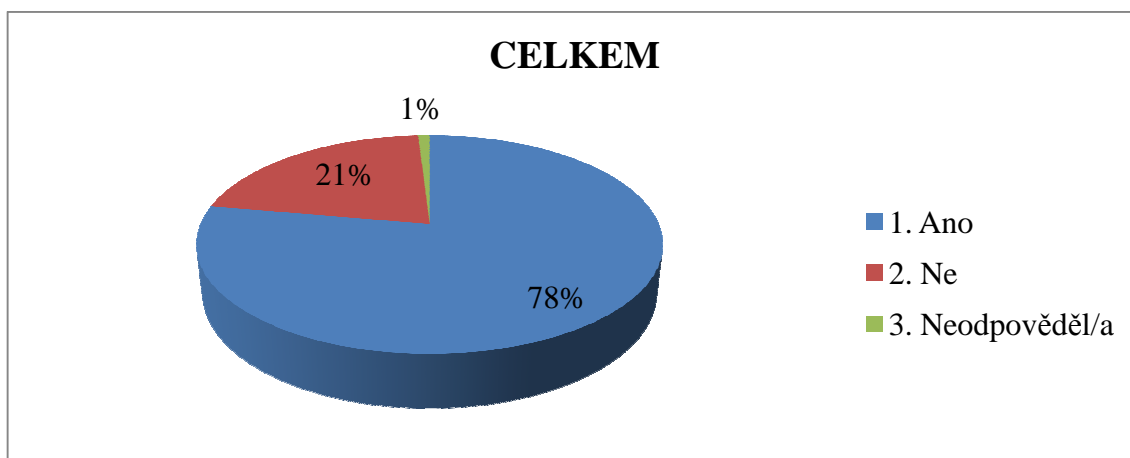
V úplně rodině, tedy s matkou i otcem žije 74% dětí. Jsem za toto číslo upřímně velmi ráda, protože když se podíváme do nejbližší zveřejněné statistiky Českým statistickým úřadem z roku 2008, zjistíme, že úhrnná rozvodovost v České republice byla 49,6%, což je bezpochyby obrovské číslo.

Ze dvou dílčích grafů je jasně patrný rozdíl ve skladbě rodin u jednotlivých žáků. Zatímco děti ze základní školy Kubatova žijí v úplně rodině z 69%, děti ze základní školy v Ševětíně z 86%. To je dost velký rozdíl. Můžeme si klást otázku, proč to tak je? Přeci jen rozdíl o 17% je dost velký.

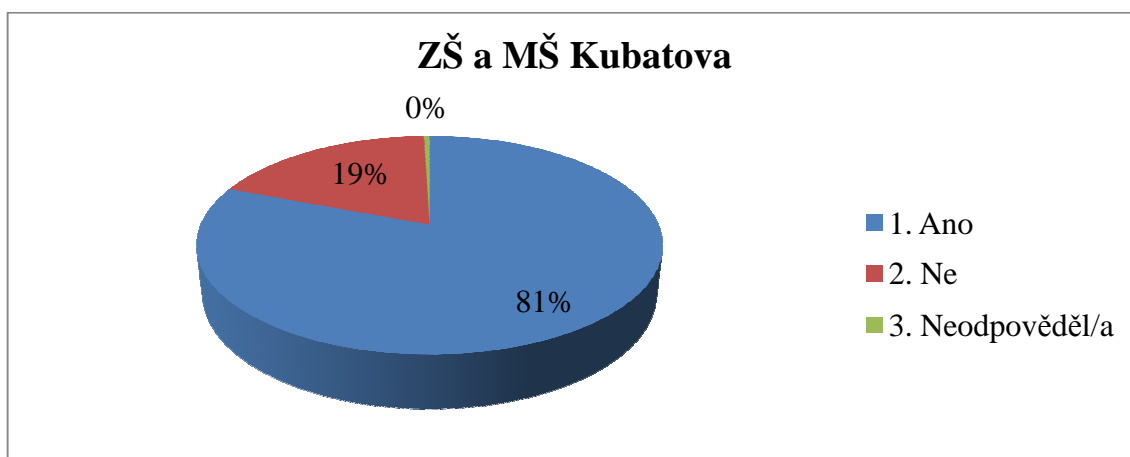
Podle mého názoru je hlavní rozdíl v tom, kde daná rodina žije. Sama žiji na vesnici a moc dobře vím, že udržet si soukromí je mnohdy velmi těžké. Na vesnici se většina obyvatel dobře zná. Ve městě tomu tak není, tam mají lidé větší anonymitu. Kromě větší anonymity se ve městech nachází ještě spousta možností a lákadel, které na vesnicích nejsou, jako např. množství restaurací, heren, fitness center, a jiné. Z těchto důvodů usuzuji, že chování lidí na vesnici bude umírněnější a spíše konzervativnější, než je tomu u městských lidí. Z toho by dále vyplývala i menší rozpadavost rodin a tudíž i rozvodovost.

POLOŽKA Č. 5

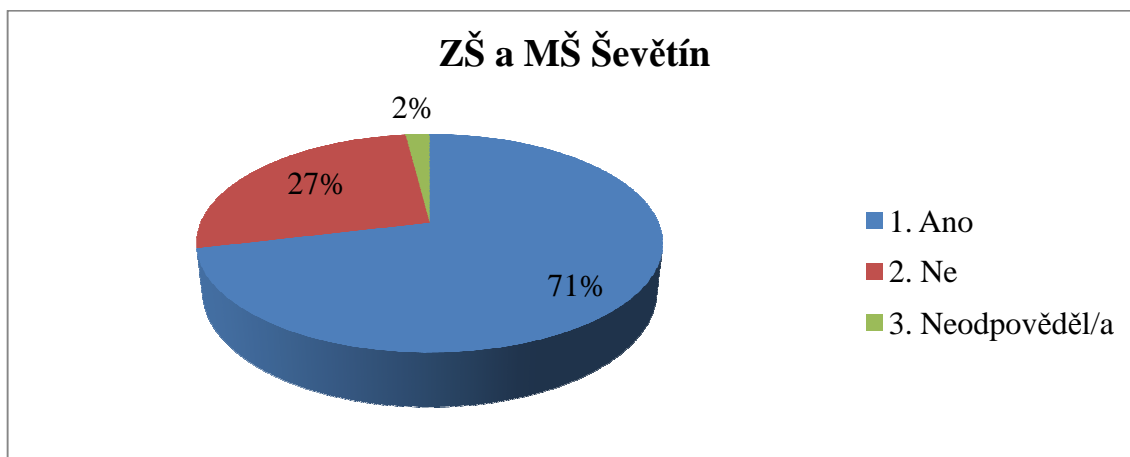
A. LÍBÍ SE TI NĚKDO (DÍVKA/CHLAPEC) VE TVÉM OKOLÍ?

Graf 4 Líbí se Ti někdo (dívka/chlapec) ve tvém okolí? CELKEM

Graf 5 Líbí se Ti někdo (dívka/chlapec) ve tvém okolí? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 6 Líbí se Ti někdo (dívka/chlapec) ve tvém okolí? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Hodnota 78% dokládá, že většina žáků na druhém stupni základní školy se již plně zajímá o druhé pohlaví (popř. stejné pohlaví). Zbytek, tedy 21% se týkal spíše dětí ze šestých tříd. Minimálně dětí vůbec neodpovědělo.

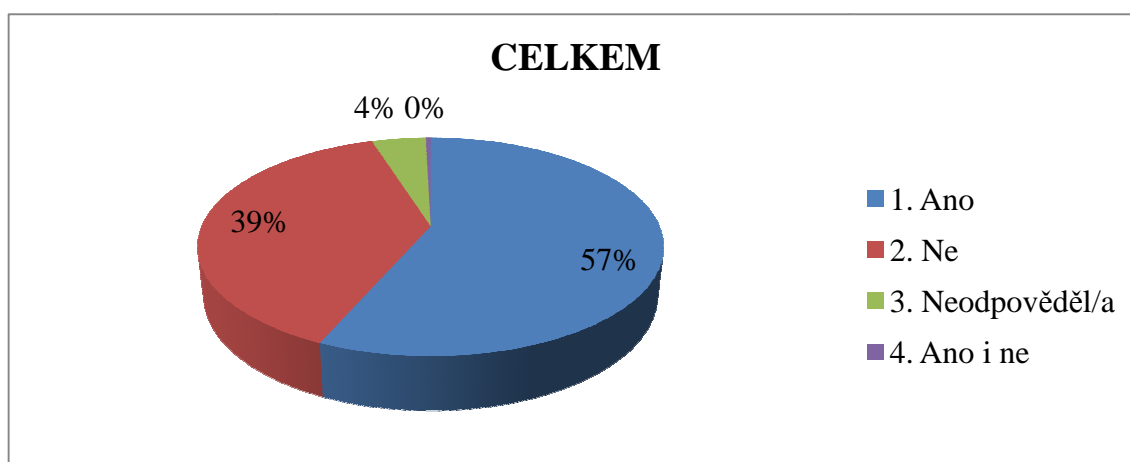
Na dvou dílčích grafech je opět jasně patrný rozdíl. V Českých Budějovicích se zajímá o druhé pohlaví 81% dětí. V Ševětíně je o 10% méně. Můžeme si klást otázku, proč?

Viděla bych rozdíl v několika oblastech. Určitě hlavní a nejdůležitější bych zde viděla vzor rodičů. Prostředí, ve kterém dítě vyrůstá, je pro něj velmi důležité. Chování, hodnoty a postoje rodičů jsou předávány na dítě.

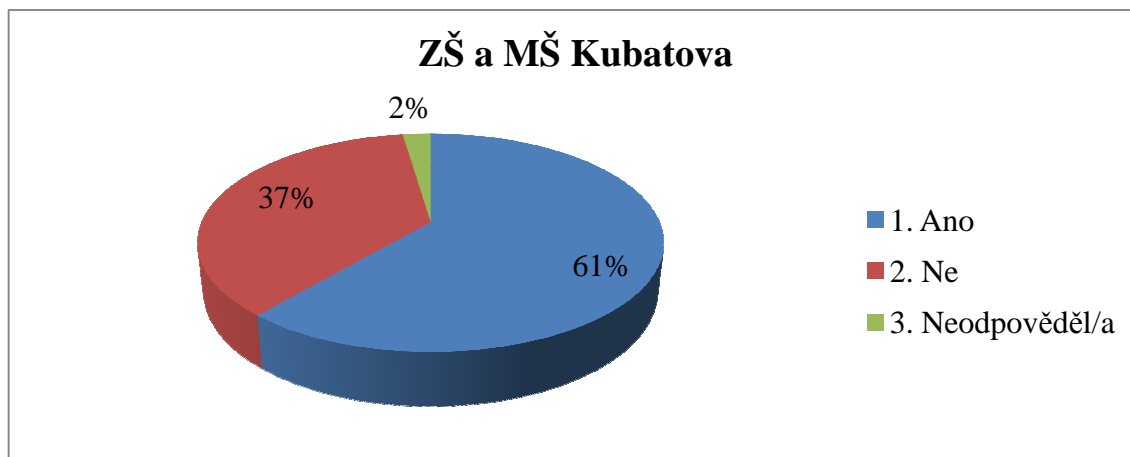
Další důvody mohou být různé. Mohu uvést například situaci ve třídě. Děvčata, která pochází ze sociálně slabších poměrů, samozřejmě touží být jako ty holky z města, které se mohou líčit a mohou nosit kabelku a ne aktovku. Ovlivnění vrstevníky zejména v tomto věku je velmi výrazné.

Jeden z dalších důvodů by mohl být v celkové zaměstnanosti dětí. Řekla bych, že děti na vesnici musí více pomáhat, mají více povinností než děti z města. Když se půjdeme projít do města, do parku, nebo na sídliště, uvidíme spoustu dětí, které nemají žádné povinnosti a jen se nudí. A jak víme, z nudy mnohdy pramení hodně, často dosti nevhodných činností.

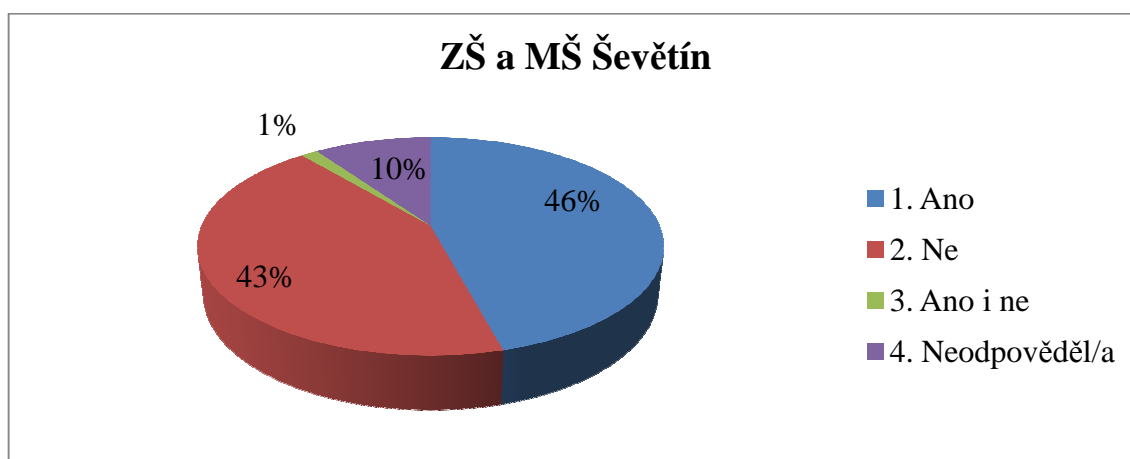
B. POKUD ANO, SNAŽÍŠ SE VYHLEDÁVAT JEHO POZORNOST?

Graf 7 Pokud ano, snažíš se vyhledávat jeho pozornost?

Graf 8 Pokud ano, snažíš se vyhledávat jeho pozornost? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 9 Pokud ano, snažíš se vyhledávat jeho pozornost? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Z grafů je opět jasně patrný velký rozdíl – 15%. Myslím si, že děti ze základní školy v Ševětíně nejsou ještě „tak daleko“ jako děti z Budějovic. Tím mám na mysli zájem o chlapce v tomto věku. Důvody – viz otázka 5. A.

C. JAK?

ZŠ a MŠ Kubatova

Naprostá většina dětí mi na tuto otázku neodpověděla. Domnívám se, že buď nevěděli, jak to mají popsat, nebo odpovědět nechtěli. Z výpovědí žáků je jasné, že většina dětí se snaží o upoutání pozornosti nějakou formou komunikace. Hodně dětí uvedlo, že si s tím druhým povídají ve škole o přestávkách, píšou si na facebooku nebo sms zprávy. Dále hodně žáků napsalo, že se snaží tomu druhému ve všem pomáhat, půjčovat mu věci a hlavně - být k němu milý. Zejména chlapci popisovali, že se snaží

být k děvčatům vtipní a srandovní. Velmi oblíbeným způsobem je také chození ven – do kin nebo na procházky.

Sešlo se také pár odpovědí, které mě velmi mile překvapili. Zejména chlapci odpovídali, že dávají „vyvoleným“ děvčatům dárky, např. květiny, že se k nim snaží chovat jako gentlemani a snaží se být galantní.

Pro názornost uvádím citace samotných žáků.

- „Povídám si s ním. Pučuju si od něj sešity. Provokuji ho. Osahávám ho.“
- „Píšu si s ní, sem s ní, bavím se s ní.“
- „Hezky se oblíkám, maluju se a usmívám se“
- „Lichotím, povídám si s ní atd.“
- „Snažím se bejvtipnej“
- „Bavím se sním a píšu, chodím sním ven a trávím sním dost času, usmívám se na něj a snažím se kdykoliv upoutat jeho pozornost.“
- „Píšu jí sms a zvu jí do kina“
- „Často si s ní povídám a snažím se být přátelský a zábavný.“
- „Už ji mám ☺“
- „Nesnažím se prostě se mi jen líbí.“
- „Zajímám se o to, co má rád.“
- „Různými vtipy nebo půjčováním věcí.“
- „chovám se jako gentelman a pomáhám jí“
- „Snažím se ho okouzlit, být milá, rozesmát ho snažím se být pozorná když říká co má rád atd.“
- „Schválně jsem chodila kolem něj.“
- „Ptám se ho jaké má známky, přijdu k němu a povídám si s ním a on se mnou, ptám se jestli mi něco půjčí“
- „snažím se být galantní“
- „posílám jí květiny a zvu jí do kina chovám se slušně a ne jako debil“
- „Jeho pozornost už mám, ale má holku ☹“
- „Nesnažím se ho vyhledat. Pokud se mu také líbím tak se to nějak ukáže.“
- „posílám jí kytky“
- „Budu čekat, až si mě sám všimne. A jestli ne tak mi to tolik nevádí.“
- „Roztáhnu peří“
- „Snažím se před ním neztrapnit a snažím se před ním vypadat jako normální holka co je v pohodě.“

ZŠ a MŠ Ševětín

I v této základní škole hodně dětí na tuto otázku neodpovědělo. Ale i zde se děti snaží upoutat nejvíce komunikací. Ráda bych zde ale vypíchl(a), že zdejší děti skoro vůbec neuvádějí jako druh komunikace facebook, nebo sms zprávy. Jednoduše odpovídali, že si povídají ve škole, nebo že spolu chodí ven a tam si povídají a smějí se. Tyto děti zřejmě více upřednostňují komunikaci tváří v tvář, než pomocí přístrojů. Alespoň tak usuzuji z jejich odpovědí.

Další odpovědi byli takové, že se chovají mile, vtipně a hlavně tomu druhému hodně pomáhají.

Citace žáků:

„Snažím se chovat mile.“

„Snažím se s ním povídat nebo chodit ven.“

„sem nablízku“

„Povídám si s ní a snažím se aby si mě všiml.“

„Když je na chodbě jdu kolem atd.“

„Chodím hodně na veřejnou školní halu, navazuju oční kontakt, snažím se být v jeho blízkosti.“

„Pořád se s ním snažím jakkoliv komunikovat, málokdy se předvádím, aby si mě všiml.“

„Tak trochu, ale spíš abych se neztrapnila tak o sobě nedávám moc vědět.“

„snažit se jí okouzlit“

„On vyhledává mou! ☺“

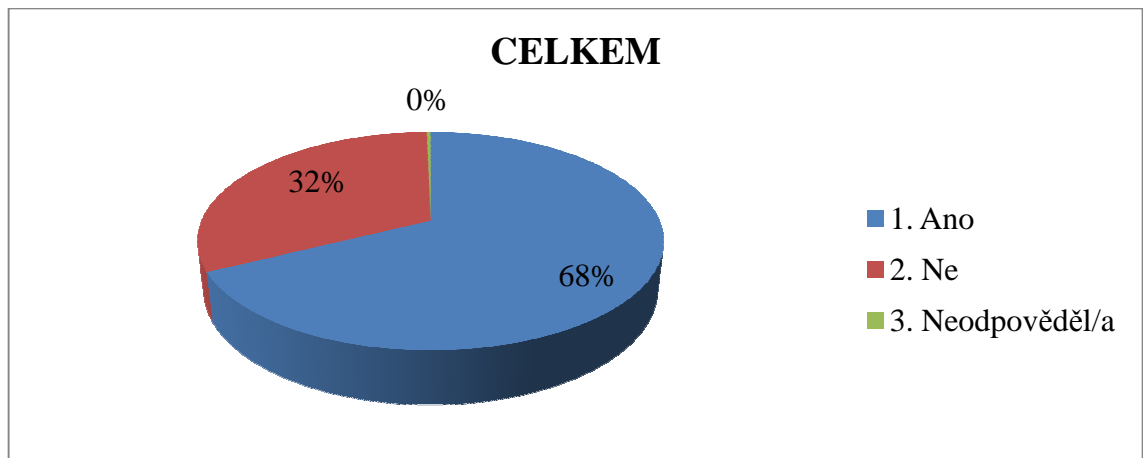
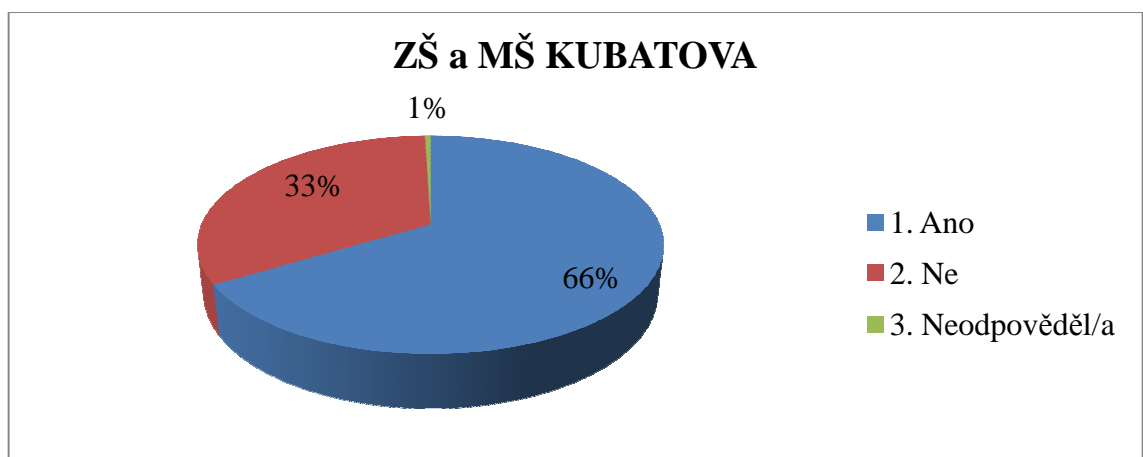
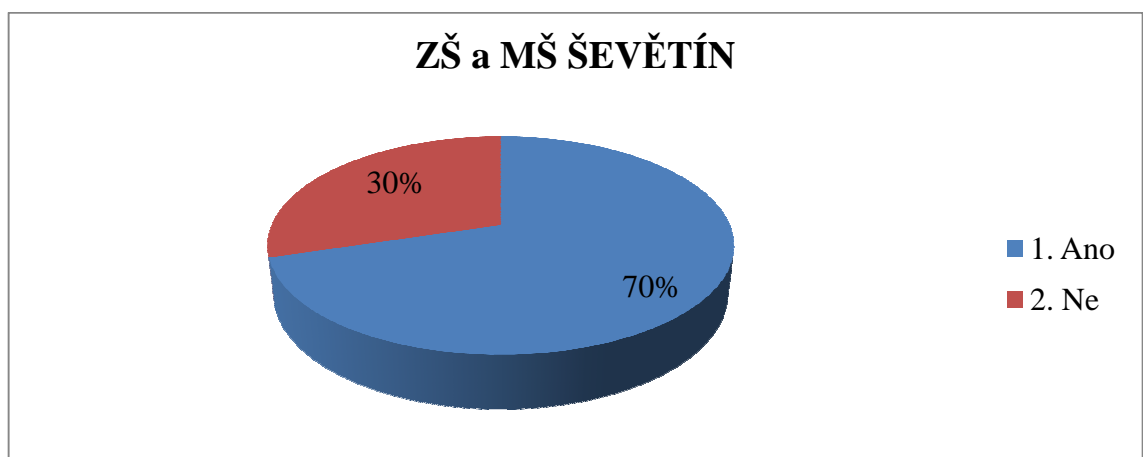
„dívám se jí na pozadí a na tvář a na prsa“

„je hezká, má ráda střilečky“

„Chodíme do knihovny a chodím na halu.“

„Usmívám se na něj a zdravíme se.“

„Zajímám se co jse mu líbí.“

POLOŽKA Č. 6:**A. UŽ SI S NĚKÝM CHODIL/A?***Graf 10 Už si s někým chodil/a? CELKEM**Graf 11 Už si s někým chodil/a? ZŠ a MŠ KUBATOVA**Graf 12 Už si s někým chodil/a? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN*

Na otázku *Už si s někým chodil/a?* odpověděli skoro všichni žáci. Co podle nich vlastně znamená „chození“ se můžeme dočíst v otázce 6C..

B. POKUD ANO, BYLO MEZI VÁMI NĚCO BLIŽŠÍHO?

ZŠ a MŠ Kubatova

Většina žáků odpověděla stručně, že ne a skoro stejný počet odpověděl, že ano. Převážně děti odpovídaly jednoslovně. Často se vyskytovali odpovědi jako trochu, možná, nebo nevím. Také jsem se setkávala s častými odpověďmi typu „jen líbání“, nebo „občas pusa“ atd. Děti ale také uváděly, že se třeba objímaly a osahávaly.

Citace žáků:

„Nevím co je pro vás bližší“

„Nepřišlo mi to nějaké vážné.“

„Ne, jen líbání a lehké osahávání.“

„Hodily jsme se k sobě“

„bylo to asi první láska takže zkouška!“

„Nebylo, nechtěla jsem.“

„Ano bylo. Masturovali jsme. On mě a já jeho. Pak jsem ho vykourila.“

„ano měli jsme se moc rádi“

„ano, měli jsme pohlavní styk“

„Líbání, mazlení, hlazení, petting.“

„tak předehra, orální sex a pak i normální“

„osahávání intimních partií, orální sex, pohlavní styk“

ZŠ a MŠ Ševětín

Výsledky této otázky mohu zhruba rozdělit na třetiny. Jedna třetina dětí odpověděla, že ne. Druhá třetina dětí odpověděla, že ano. A třetí třetina dětí vůbec neodpověděla.

Nejčastější odpovědí bylo držení se za ruce a chození ven.

Citace žáků:

„ano, vodíme se za ruku, davame si pusu“

„ano sly jsme do kina“

„Ano, drželi jsme se za ruce dali jsme si pusu a taky sme se líbali a maličko ošahávali (fakt málo)“

„líbali jsme se a trošku ošahávali. chodili jsme na procházky a tak.“

„tak na půl“

„Nic nebylo 7 dní a konec“

„měli jsme rádi střílečky (PC hry)“

„Ne to bylo v 1. třídě s takovým dementem. On mi chtěl dát pusku ale já to odmítla.“

„Myslím že jen z jeho strany. Rozešel se se mnou protože jsem s ním nechtěla mít sex“

„bylo to na krátko a bylo nám jedenáct takže asi ne“

„ano mazlení právě ten necking“

„pusinky a vodění za ručičky“

C. JAK VYPADÁ/VYPADALO VAŠE CHOZENÍ?

ZŠ a MŠ Kubatova

Z odpovědí musím usoudit, že pro zdejší žáky znamená „chození“ vlastně úplně všechno. Naprostou převahu ale měla odpověď „chodili jsme spolu ven“.

Dále vysvětlovaly chození jako povídání, usmívání se na sebe, vídání se ve škole až po držení se za ruce. Teprve starší žáci (většinou v deváté třídě) už uváděli, že spolu chodí ven, drží se za ruce, líbají se a osahávají. Někteří i uvedli mazlení (např. petting) či pohlavní styk.

Žáci také odpovídali hodně jednoslovně, např.: normálně, skvěle, dobře, atd. Celkem dost dětí jejich chození popisuje jako „nic moc“ nebo „šlo to“. Bohužel i zde se nachází hrstka žáků, kteří vůbec neodpověděli. Vzhledem k širokému rozepisování uvádím větší počet citací.

„Bylo to v zahraničí“

„Návštěvy kin, chození po městě, líbání“

„Chodili jsme spolu do kina do bazénu a dávali si pusy“

„Držení se za ruce, chození do kina, líbání, mazlení, ...“

„Samý kecy a na konci vykousnutí“

„chodíme spolu každý den ven držíme se za ruce, líbáme se no a někdy na sobě ležíme“

„Bylo to na letním táboře, byli jsme hodně spolu, skoro pořád. I v noci ☺“

„Už ani nevím to bylo ve třetí a čtvrté třídě“

„Držení se za ruce, diskutování mezi sebou“

„Normálně líbaly sme se a tak vy to určitě znáte“

„Jako z filmu“

„Měli jsme se rádi.“

„všichni o tom věděli hlavně naše třída a bylo to docela supr hlavně na škole v přírodě“

- „on mi dával dárky. A tak normálně“
- „Podivné chodit s mladší osobou“
- „Bylo to v první třídě, takže normální“
- „chodili sme po parku atd. a vypadala dobře“
- „Chodíme spolu teprve 14 dní padlisme si do oka a máme se rádi“
- „zábava“
- „chození za ruku, francouzáky.“
- „Jen jsme si mezi sebou povídali a na škole v přírodě jsme spolu na diskotéce tancovali.“
- „moc nám to sice neklapalo, ale byla sem ze začátku šťastná a pak už to šlo z kopce“
- „láska, líbání, pomáhali jsme si než dříve a brali jsme sebe jako něco jiného něco lepšího“
- „řekli jsme si, že spolu chodíme, tím to ale zkončilo, protože se odstěhoval“
- „Byli jsme spolu skoro furt. Brala jsem ho i jako nejlepšího kamaráda, kterému jsem mohla všechno říct.“
- „normálně jako chození pubertáků“
- „Chodili jsme spolu ven, do města, atd. Samozřejmě vztah měl i význam sexuální.“
- „hodně blízké“
- „Mimo školní chození.“
- „se vším všudy“
- „Nelžeme si, snažíme si všechno říkat, většinu času trávíme společně.“
- „2. meta“
- „2. meta skoro 3“

ZŠ a MŠ Ševětín

Stejně jako na základní škole Kubatova, odpovídali žáci tak, že jejich „chození“ vypadalo jako chození ven, na procházky, do kina, atd. Většinou se drží za ruce, líbají, mazlí a osahávají. Velký počet dětí odpovídal jednoslovně jako např.: normálně, dobře, nevím, nebo strašně. Opět celkem dost dětí neodpovědělo.

Oproti žákům ze základní školy Kubatova, které se hodně rozepisovali, zde zase tak široké odpovědi nebyli. Pro porovnání citace žáků:

- „Vypadá nádherně ☺“
- „Nepamatuji si bylo to dávno“
- „chodíme do kina, a fracouzáka atd ...“

„Navzájem velká láska“

„Vůbec jsme se neviděli, ani nemluvili“

„bylo to žhaví a nádherný chtěla bych to znovu zažít. “

„normálně procházení chlastaní líbání držení za ruce psaní“

„na náš věk celkem dospěle“

„Bylo docela příjemné, než chtěl víc a víc. “

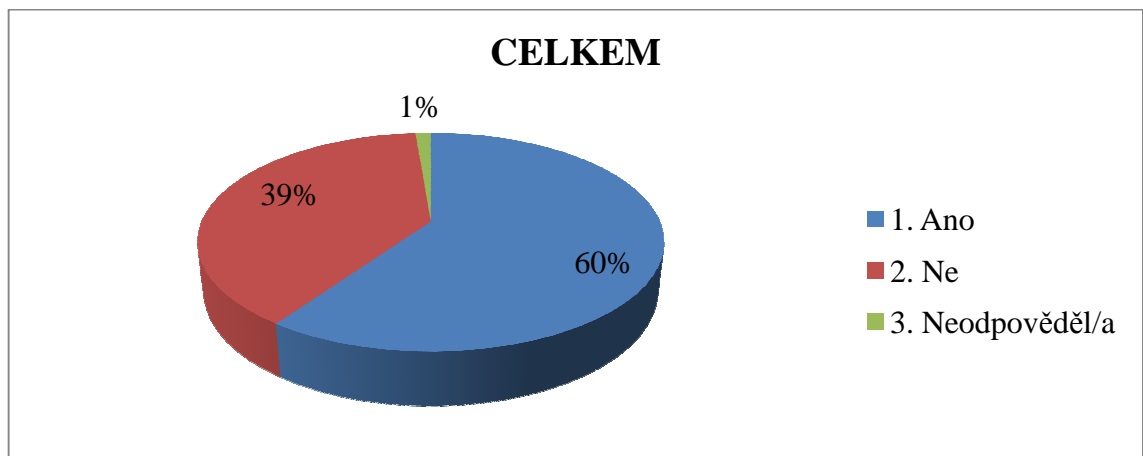
„nechtěla aby nás viděly ve škole tak sme se rozvedli“

„Líbali jsme se a přitom ošahávali“

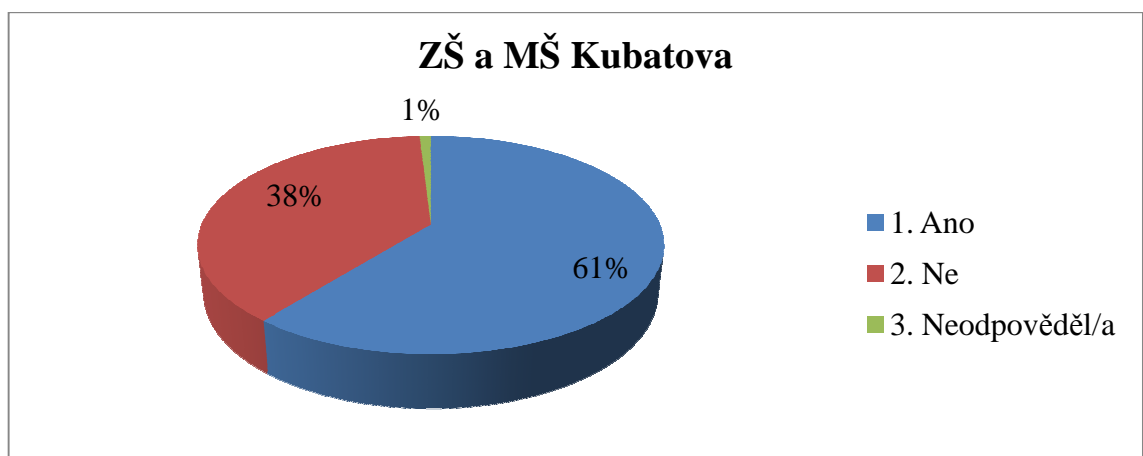
„sem tam padlaňáká pusa chodilisme spolu ven do kina atd. “

POLOŽKA Č. 7:

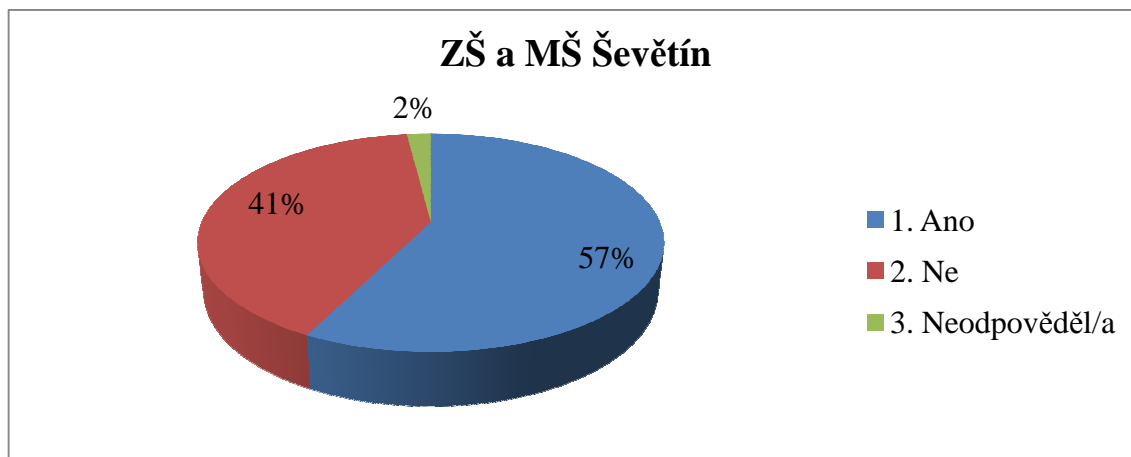
A. UŽ SI SE S NĚKÝM LÍBAL/A?

Graf 13 Už si se s někým líbal/a? CELKEM

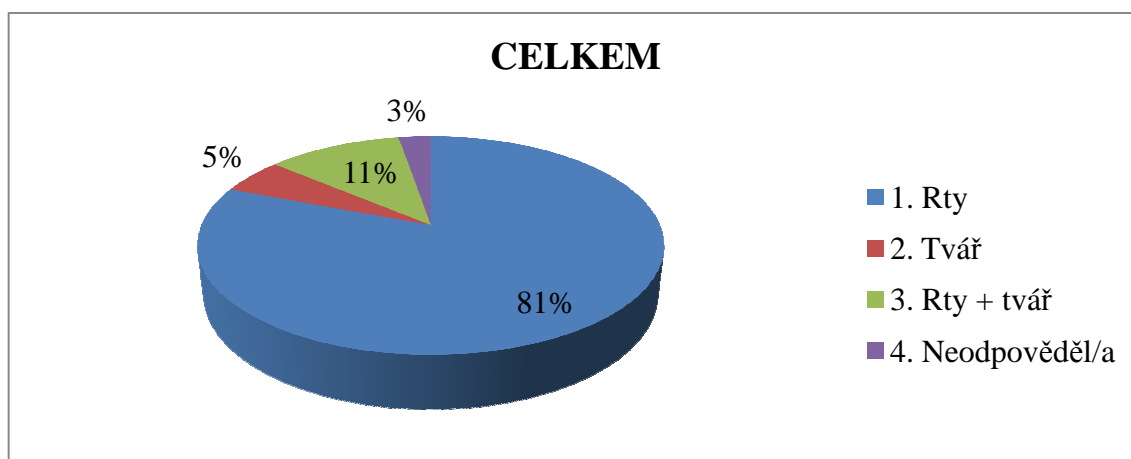

Graf 14 Už si se s někým líbal/a? ZŠ a MŠ KUBATOVA

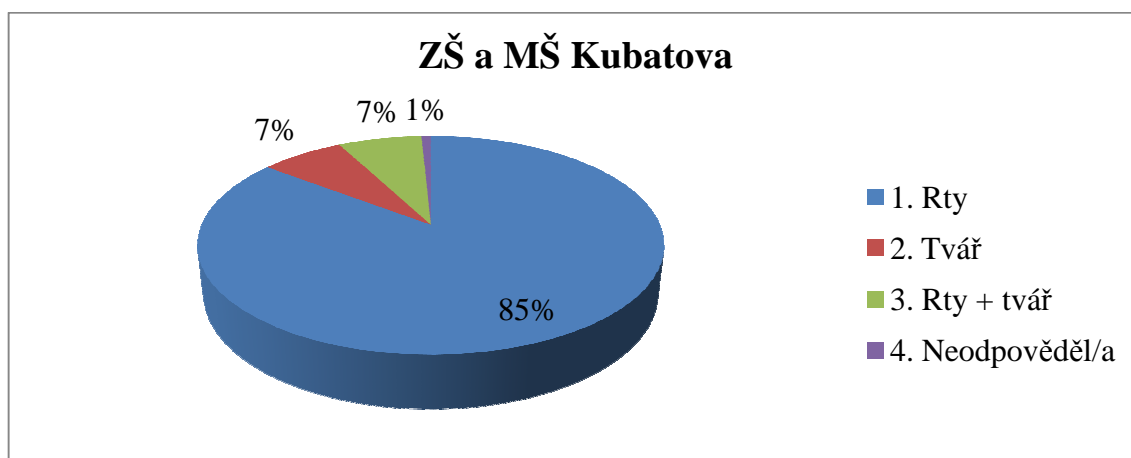

Graf 15 Už si se s někým líbal/a? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

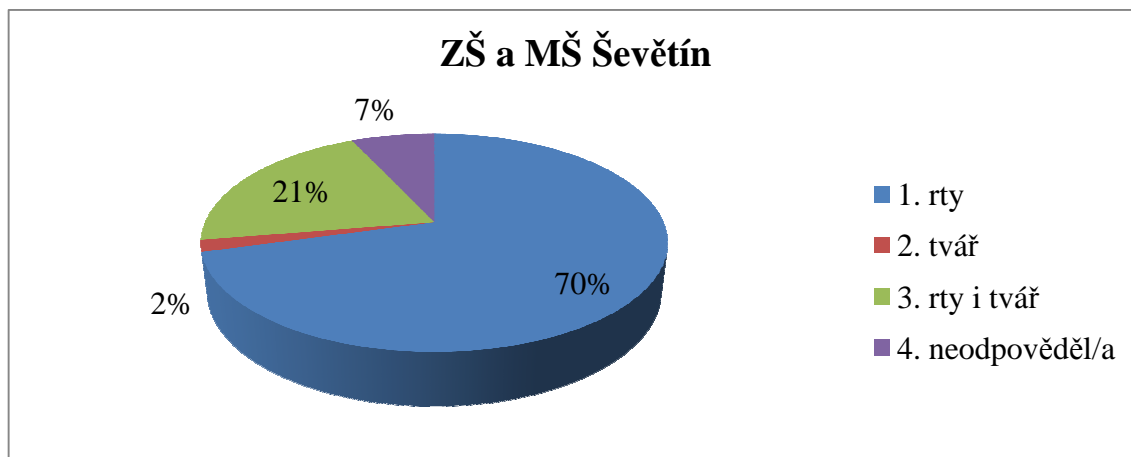
B. BYLA TO PUSA NA TVÁŘ NEBO NA RTY?

Graf 16 Byla to pusa na tvář nebo na rty? CELKEM

Graf 17 Byla to pusa na tvář nebo na rty? ZŠ a MŠ KUBATOVA

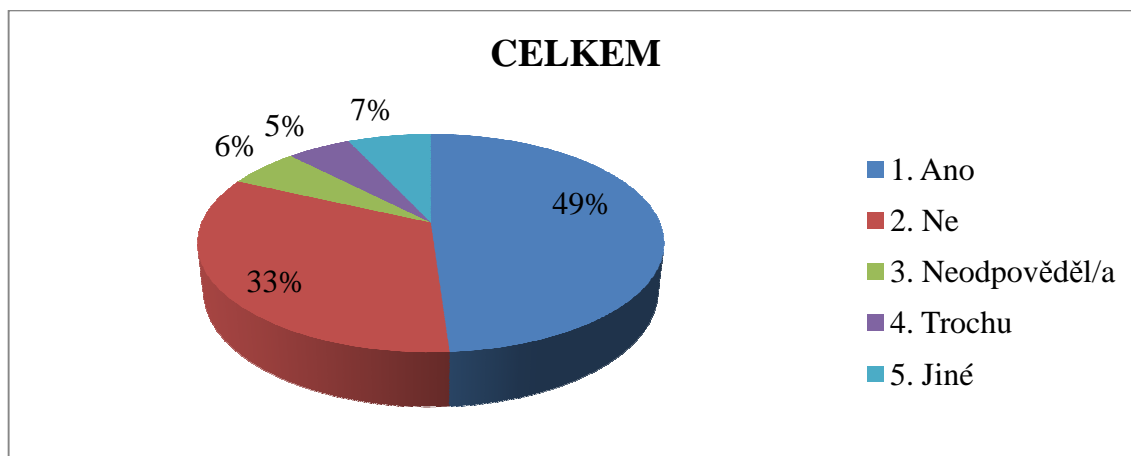

Graf 18 Byla to pusa na tvář nebo na rty? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

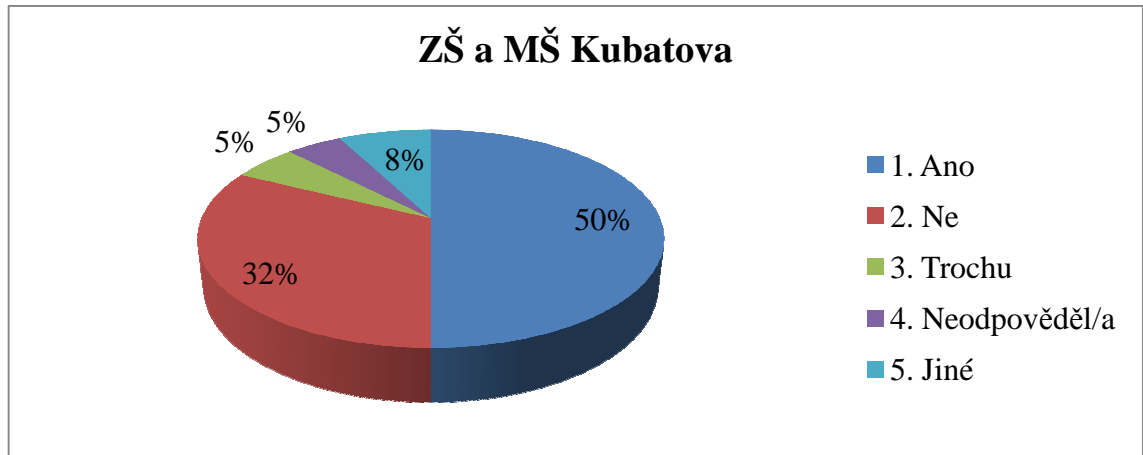
Jak můžeme vidět, naprostá většina žáků už měla takový blízký fyzický kontakt, jako je polibek na rty. Na ZŠ a MŠ Kubatova odpověď „na rty“ 85% žáků, na ZŠ a MŠ v Ševětíně 70% žáků.

Myslím, že je dosti alarmující, že už děti v šestých a sedmých třídách vykazují takovéto blízké a někdy až intimní chování. Podle mého názoru, věk těchto dětí je na takové chování ještě příliš nízký!

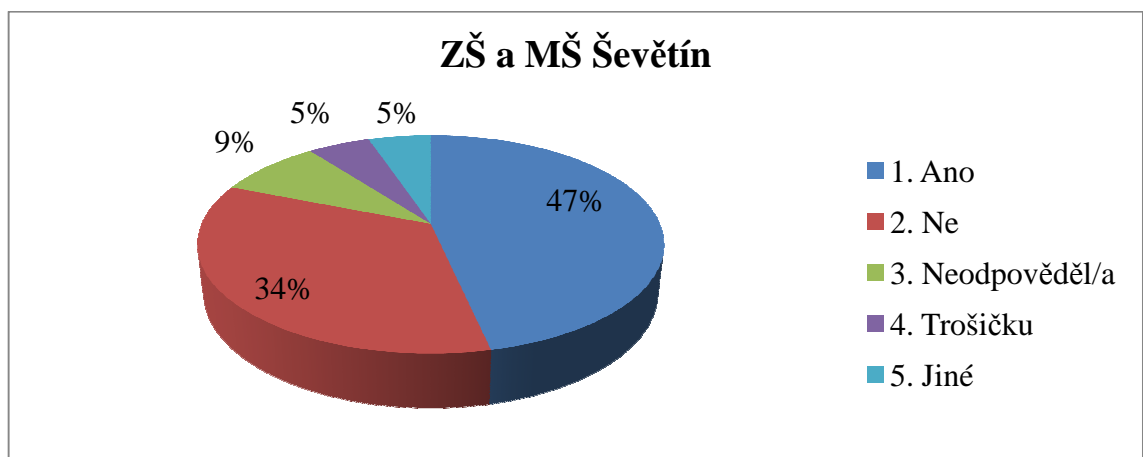
C. OSAHÁVALI JSTE SE PŘI LÍBÁNÍ?

Graf 19 Osahávali jste se při líbání? CELKEM

Graf 20 Osahávali jste se při líbání? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 21 Osahávali jste se při líbání? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Uváděla jsem, že mi přijde alarmující, že už děti v šestých a sedmých třídách se líbají. Jak vidíme, od líbání to není daleko k osahávání a osahávání už není moc daleko k pohlavnímu styku.

Osahávání u líbání, které v celkovém grafu ukazuje číslo **49%**, což je skoro polovina všech dětí, je podle mého názoru naprosto nepřipustné. Myslím si, že na tohle nejsou děti ještě dost vyzrálé a mají na to ještě dost času!

Pozn.: Mezi položky JINÉ jsem zařadila odpovědi typu – nepamatuji si, nevím, nebo mírně.

POLOŽKA Č. 8: VÍŠ, CO JE TO NECKING? ZKOUŠEL/A SI TO NĚKDY?

Na tuto otázku jsem očekávala spíše negativní odpovědi, protože jsem se setkávala často s tím, že i dospělí nevěděli, co to slovo znamená.

Většina dětí opravdu nevěděla, co to znamená. Samozřejmě bylo i dost dětí, které věděli a dokonce vysvětlily, co necking vlastně je.

Pro názornost uvádím citace žáků:

- „Ano skoušela. Je to hlazení, mazlení a ošahávání od hlavy až po pas.“
 „Osahávání horní části těla.“
 „Ano, osahávání (mazlení) od hlavy až po pas.“
 „to jsou dotiky od pasu na horu. ano zkoušela.“
 „ano je to milování od pasu nahoru. ne.“
 „vím ale nemůžu si vzpomenout“
 „Osahávání určitých bodů těla – od krku.“
 „Nevím, nevím možná kdyby to nebylo v anglickém tvaru tak asi ano ale nevím“
 „to je teda otázka“
 „Hlazení nahoře. Ano.“
 „nevím co to je 😊, nebo asi vim – kouření“
 „při neckingu nedochází k sexu, je to něco jako mazlení. ne nezkoušela.“
 „Mnoho párů první etapou na cestě vzájemného poznávání.“
 „Jo vím. Nezkoušela (nemám s kým).“
 „Ano, několikrát“
 „erotické hrátky“
 „mazlení od pasu nahoru, ne“
 „ano vím, ne. ošahávání od pasu nahoru“

POLOŽKA Č. 9: CO JE TO PETTING? UŽ SI TO NĚKDY S NĚKÝM DĚLAL/A?

I tato otázka dopadla podle mých předpokladů. Většina dětí nevěděla, co to slovo znamená. Celkem dost dětí neodpovědělo a stejný počet odpověděl, že tento pojem zná, popřípadě že už to někdy dělal.

Citace dětí:

- „Mazlení od pasu dolu. Ano“
 „uspokojování jinak nčž sexem. ano“
 „Uspokojíme druhé, prostě všechno kromě sexu. Ano“
 „Osahávání v dolních částech těla a na intimních partiích.“
 „peeting je mazlení je to jakoby předehra, zapojují se do toho ruce a jazyk a pusa ale nedojde k souloži. Ano dělala.“
 „hlazení pohlavních orgánu NE“

„Petting je osahávání a dráždění přes oblečení. Nikdy jsem to nedělala.“

„osahávání se, ne, na to ještě nemám věk“

„mazlení, ne nedělala“

„Nedělal, je to od hlavy až po pas“

„pužívání ust a rukou, ano dělal“

„petting je vlastně uspokojování dívky/ženy bez pohlavního styku“

„Osahávání celého těla. Ne nezkoušela.“

„(ne) od pasu nahoru“

„vím ale nemůžu si vzpomenout“

„to je nějaký ošahávání nemusí se bát otěhotnět nebo co“

„hlazení pohlavních orgánů? Ne.“

„Je to, že dívka uspokojuje chlapce a chlapec dívku. Ne nedělala.“

„Když kluk vyprstí holku ano“

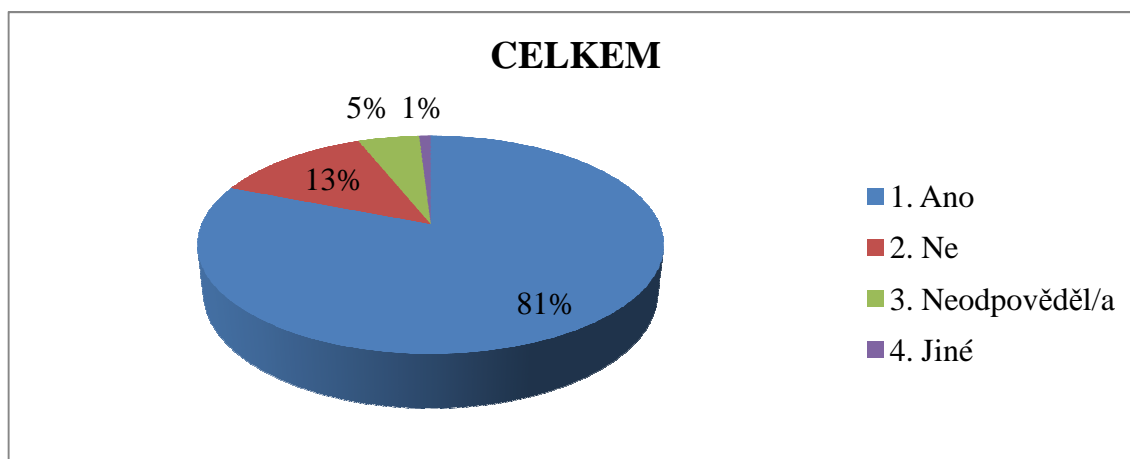
„sexuální poloha NE“

„Je to uspokojování pusou. Ne, nedělala.“

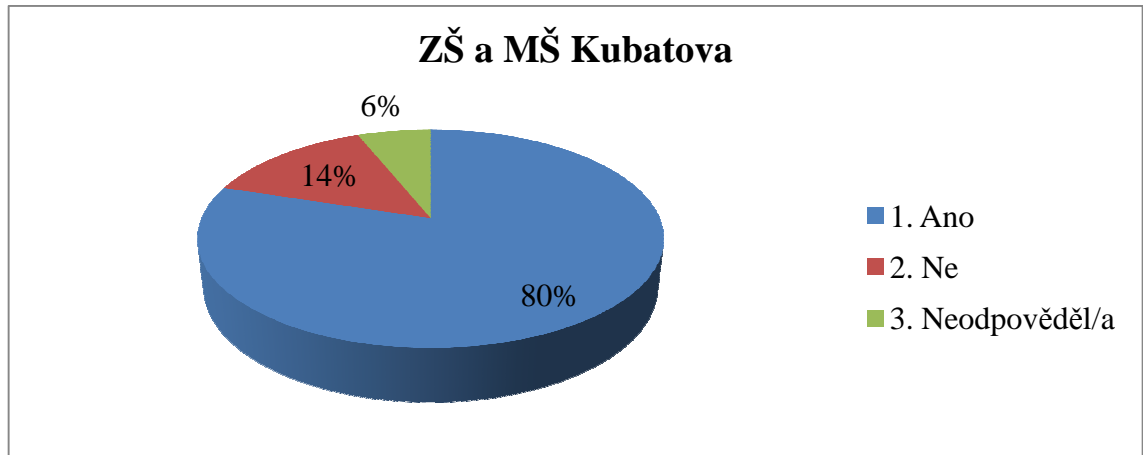
„ošahávání (asi 😊), asi (ano pokud je to)“

POLOŽKA Č. 10:

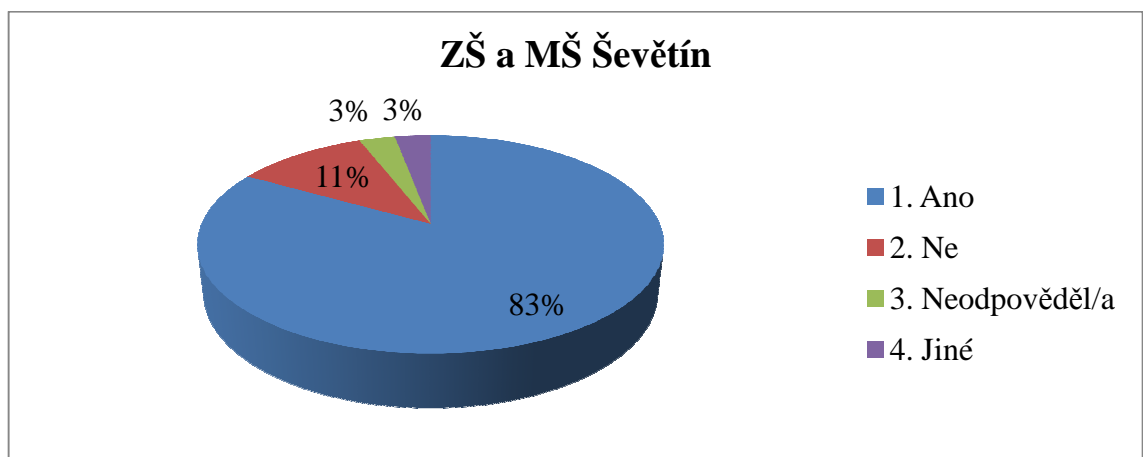
A. VÍŠ, CO JE TO MASTURBACE (ONANIE)?

Graf 22 Váš, co je to masturbace (onanie)? CELKEM

Graf 23 Víš, co je to masturbace (onanie)? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 24 Víš, co je to masturbace (onanie)? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

ZŠ a MŠ Kubatova

Citace žáků:

„ano – pohlavní stymulování“

„ošahávání si svého přirození“

„dráždění pohlavních orgánů“

„sebeuspokojování“

„sebeukájení“

„ANO (dělá to kluk se ruka a se svým přirození aby se vzrušil)“

„Ano, že si to člověk dělá sám.“

„Ano, zasouvání prstů, nebo různých předmětů do pochvy.“

ZŠ a MŠ Ševětín

Citace žáků:

„ejakulát“

„ano holka/kluk si vyhoní“

„Sebeuspokojování“

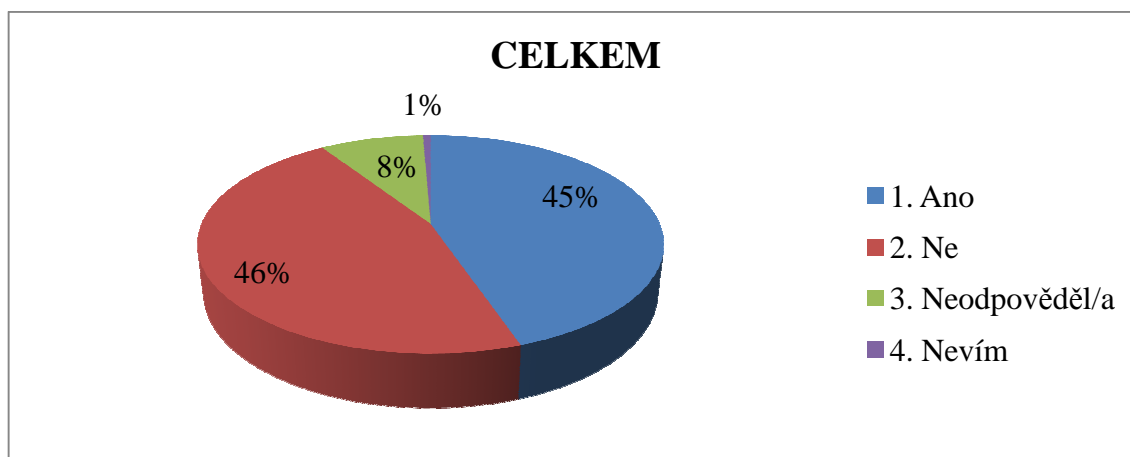
„honěná“

„umělé dráždění pohlavního nářadíčka“

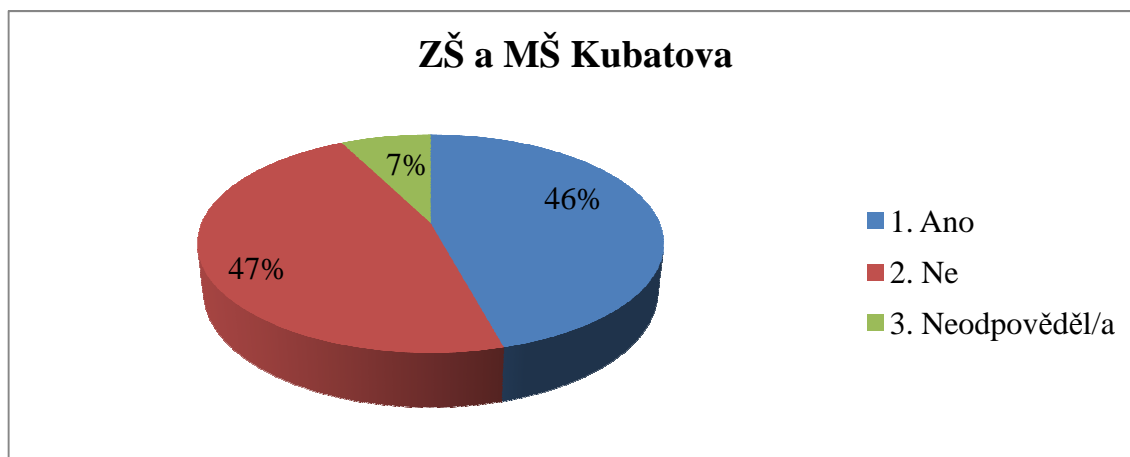
„že si holka/kluk udělá tam DOLE dobře“

Pozn.: Do položky JINÉ patří tyto odpovědi: „Slyšela jsem o tom.“

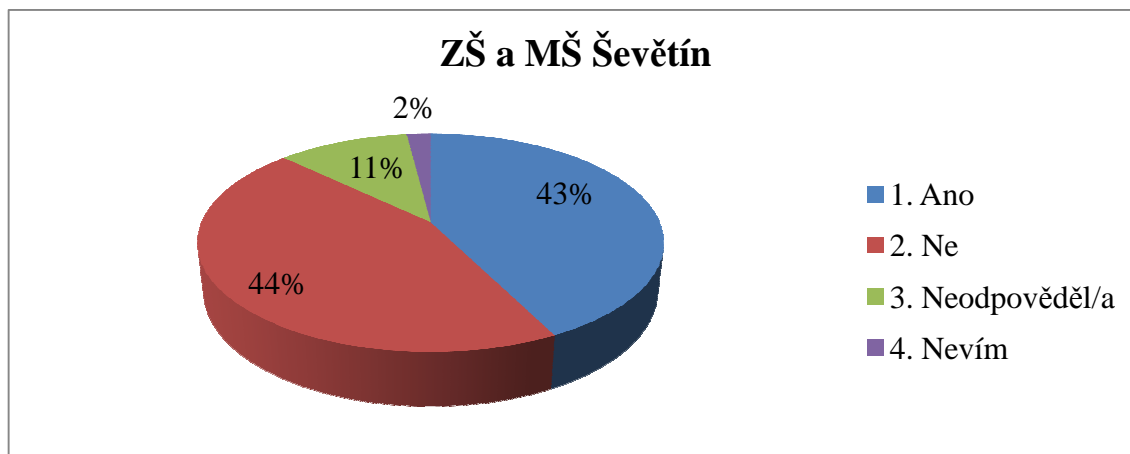
„na púl“

B. UŽ JSI NĚKDY MASTURBOVAL/A (ONANOVAL/A)?

Graf 25 Už jsi někdy masturboval/a (onanoval/a)? CELKEM

Graf 26 Už jsi někdy masturboval/a (onanoval/a)? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 27 Už jsi někdy masturboval/a (onanoval/a)? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Celkem 45% dětí napsalo, že už masturbovalo. Podle často správných odpovědí, které vysvětlovali tento pojem správně, myslím, že pokud opravdu už 45% dětí provádělo masturbaci, je dosti na pováženou. Je dobře, že vůbec znají význam tohoto slova? Je správné, že už děti na základní škole masturbují? Je lepší, že masturbují, než aby provozovaly pohlavní styk? Napadá mě hodně otázek. Odpovědi na ně mohou být různé.

Podle mého názoru jsou na to děti na základní škole malé, nemají na to věk. Dítě například v osmé třídě by podle mě mělo mít úplně jiné záliby a činnosti, než je právě toto. Ovšem, pokud bych měla odpovědět na to, zda je to lepší než pohlavní styk, musím odpovědět, že ano.

C. DĚLAL/A SI TO SÁM/SAMA NEBO S NĚKÝM? S KÝM A KDE?

ZŠ a MŠ Kubatova

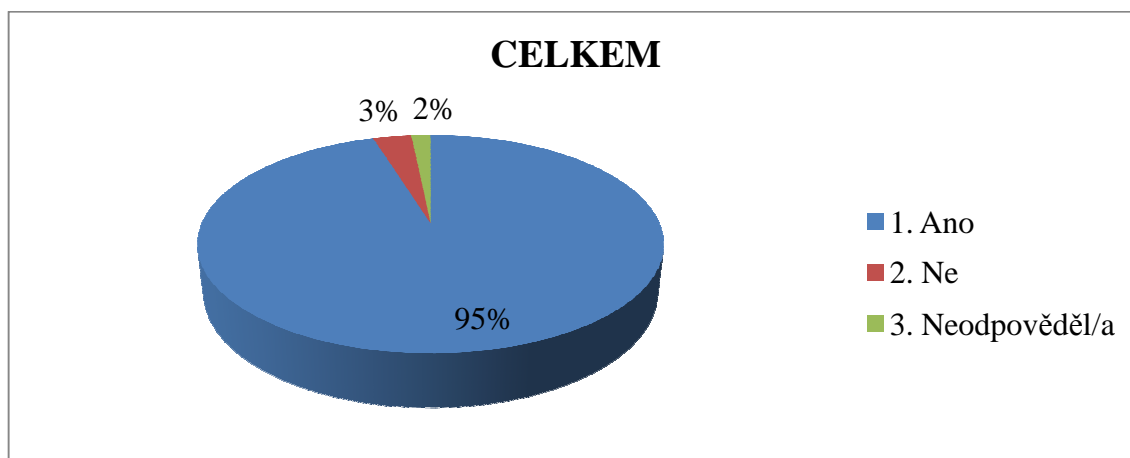
Sám/sama? Více než polovina dětí odpověděla, že masturbaci prováděly samy. Asi stejný počet nesl odpověď „s někým“ a „sám i s někým“. Většinou se jednalo o partnera.

Kde? Odpovědi byli různorodé a mnohdy velmi překvapující. Převažující odpověď byla „doma“. Vyskytly se ale také odpovědi jako: „venku“, „na táboře“, „na autobusové zastávce“, „na dovolené“.

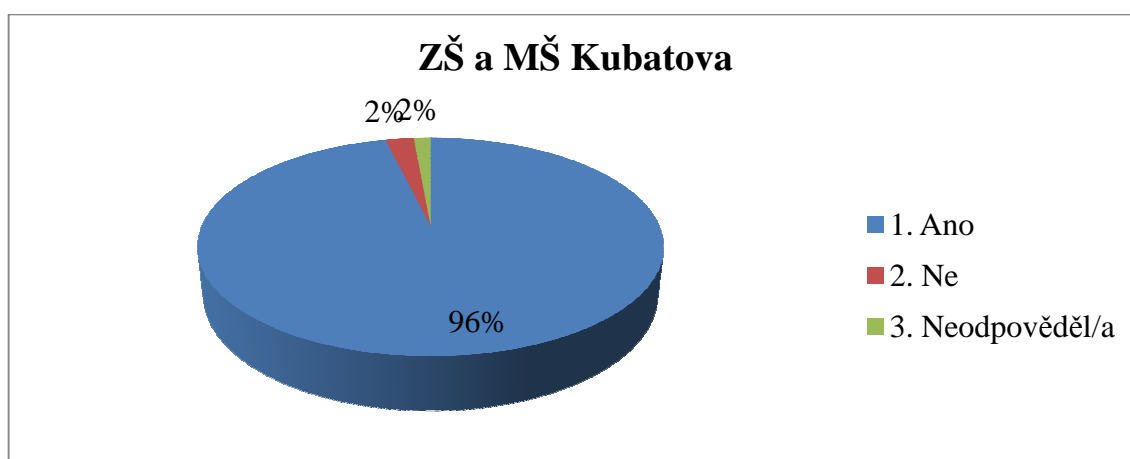
ZŠ a MŠ Ševětín

Sám/Sama? Zde děti také odpovídaly, že to vykonávaly samy. Dále se vyskytovali odpovědi podobné, jako u žáků na ZŠ a MŠ Kubatova, např. „s někým“, „s partnerem“.

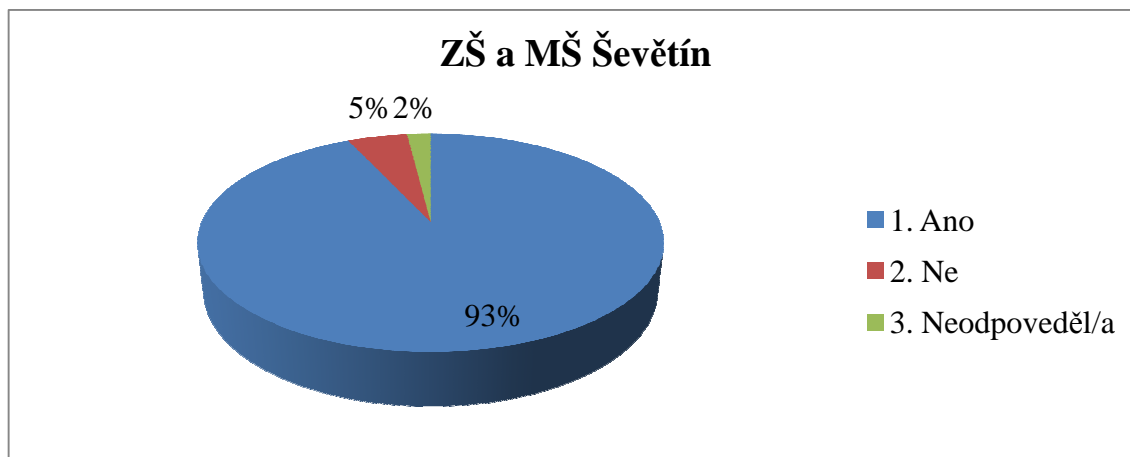
Kde? Zde mě překvapilo, že skoro polovina dětí vůbec neodpověděla. Proč? To nevím. Na to, kde to prováděly, odpovědělo pouze 11 dětí. Většina z nich uvedla, že doma nebo venku. Vyskytla se také odpověď „u erotického časopisu“ nebo „v křovi“.

POLOŽKA Č. 11:**A) UŽ SI NĚKDY SLYŠEL/A O SEXU, POHLAVNÍM STYKU NEBO O SOULOŽI?**

Graf 28 Už si někdy slyšel/a o sexu, pohlavním styku nebo o souloži? CELKEM

Graf 29 Už si někdy slyšel/a o sexu, pohlavním styku nebo o souloži? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 30 Už si někdy slyšel/a o sexu, pohlavním styku nebo o souloží? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

B) POKUD ANO, OD KOHO?

ZŠ a MŠ Kubatova

Na tuto otázku se vyskytly čtyři základní okruhy odpovědí. Naprosto největší skupinou informátorů o sexu jsou kamarádi. Tento výsledek mě vůbec nepřekvapil. Očekávala jsem, že v tomto věku jsou „nejlepší“ rádci a důvěrníci kamarádi a spolužáci.

Druhá také velmi početná skupina jsou rodiče – zde byli nejvíce uváděni oba rodiče a dále pouze matka.

Třetí skupinou je televize. V televizi můžeme vidět různé reklamy o této tématice, například na léky podporující erekci. Nebo různé ukázky na filmy či seriály – prakticky všude narážíme na téma SEX.

Poslední velkou skupinou byla jmenována škola – zejména učitelé.

Po těchto velkých skupinách se v dotaznících dále vyskytovaly menší, ale i tak dosti početné odpovědi. Sem musím zahrnout časopisy a internet. Myslím, že o časopisech není třeba vést nějaké dalekosáhlé komentáře. Všichni víme, že skoro v každém časopise je zmínka o sexu. Internet je podle mého názoru taková dnešní moderní „kniha“. Děti se na internetu mohou dostat prakticky všude, dozvědět se, co potřebují.

V neposlední řadě bych chtěla zmínit odpovědi, které byli spíše uváděni v menší míře, ale i tak bych je nechtěla opomenout. Několik dětí jmenovalo další členy rodiny, např. otec, bratr, sourozenec a děda.

Velice se mi líbila odpověď od žáka osmé třídy, který napsal, že o pohlavním styku slyšel od všech, že o tom mluví úplně všichni. Za sebe musím říct, že s ním naprosto souhlasím!

ZŠ a MŠ Ševětín

Odpovědi na tuto otázku byli různé. Pravděpodobně nejvíce se vyskytovala odpověď, že se o pohlavním styku dozvěděly z televize.

Velký podíl odpovědí patřil rodině. Děti zmiňovaly prakticky všechny členy rodiny, z toho nejvíce byla psána matka, potom oba rodiče, otec a sourozenci (zejména bratři). Nechyběli ale ani další členové, jako například teta, strýc, děda nebo bratranec.

Další nejpočetnější odpovědi se týkali kamarádů, spolužáků a učitelů. Velmi mě například pobavilo, že někdo i napsal konkrétní jméno a příjmení toho, kdo mu o pohlavním styku řekl.

Jako poslední důležitou skupinou odpovědí bych ještě zmínila internet a knihy. Děti dokonce uváděly i přesné internetové stránky.

Také se vyskytli odpovědi, že se o sexu dozvěděli od sexuologa či pedagoga. Musím zde také uvést fakt, že hodně dětí uvádělo více činitelů, od kterých se něco o pohlavním styku dozvěděla. Mohu uvést příklad: „*od mamky, ve škole, od spolužáků*“.

POLOŽKA Č. 12: DOKÁŽEŠ VYSVĚTLIT, CO ZNAMENÁ POHLAVNÍ STYK?**ZŠ a MŠ Kubatova**

Z této základní školy neodpovědělo přibližně 40 dětí, zbytek dětí se nějakým způsobem vyjádřil. Z celkového počtu dětí nevědělo význam velmi málo dětí. Z výpovědi dětí usuzuji, že se velmi snažily mi vysvětlit, co to znamená. Jejich odpovědi jsou opravdu často velmi výstižné a mnohdy velmi vtipné. Bylo ale i dost odpovědí, které byli špatné.

Mladší děti, zejména z šestých tříd, mi vysvětlily pohlavní styk tak, že se holka a kluk mají hodně rádi.

Velmi častá odpověď také byla, že pohlavní styk je spojení dvou pohlavních orgánů.

Vybrané citace žáků:

„*sex. otcův penis stuhne a pohodlně vklouzne do matčiny vaginy*“

„*ležení na sobě a líbání a sex*“

„*spojení pohlavních orgánů a uspokojení obou partnerů*“

„*Je to, když chlapec (kluk, muž) vnikne do ženy svým intimním místem (penisem) atd...*“

„*Ano. Když žena a muž se spolu milují (pohlavně).*“

„*soužití ženy a muže*“

„když se mají dospělí rádi a chtějí dítě. Nebo pro zábavu. Je to blbost když je to pro zábavu.“

„Pohlavní styk znamená, že se spojí spermie s vajíčkem“

„To je když se dva lidi mají rádi tak za 1 rok třeba mají spolu sex a to tak že chlap strká penis do vagíny a ty spermie se zavrtají do vajíčka a vznikne dítě.“

„že jse dva lidi spolu vyspí a je mezi nimi něco víc.“

„to znamená asi bez ochrany“

„to že muž oplodní ženu“

„Pohlavní vztyk je to, že se strčí penis do vagíny a je to pro oba potěšení.“

„Uspokojení dvou partnerů nebo početí dítěte“

„ženské pohlaví a pánské pohlaví“

„že se někdo s někým mají rádi. A pak jdou do postele a“

„rozmnožování“

„to je styk mezi dvěma lidmi. jeden člověk proniká do toho druhého.“

„dochází při něm k orgasmu, uspokojení páru.“

„sex, vyznání lásky“

„vaginální styk“

ZŠ a MŠ Ševětín

Celkový počet dotazníků na této základní škole byl 101. Celkem 34 dětí dokázalo nějakým způsobem definovat, co je to pohlavní styk. Charakterizovat pohlavní styk nedokázalo 31 dětí.

Dost dětí na otázku vůbec neodpovědělo. Nemyslím si, že by nechtěly odpovědět, ale z velkého počtu „škrtanců“ a „čmáranců“ usuzuji, že prostě nevěděly, jak to vysvětlit a tak raději nenapsaly nic. Celých 10 dětí vysvětlilo pohlavní styk jako sex.

Citace žáků:

„Ano, prostě dva lidi si to užívají je to sexuální spříjemnění“

„penisem do vagíny s kondomem.“

„penis vnikne do pochvy“

„když se spolu vispí a chtějí mít dítě“

„je to stýk s přítelem“

„pánské pohlaví vnikne do dámského“

„pán strká pindíka mezi nohy paní“

„2 lidi se slečou. Potom začnou souložit, tak že většinou je žena dole a muž na hoře a muž začne strkat penis do vagíny.“

„že kluk ho strčí do holky a potom začíná zrychlovat.“

„Pohlavní styk znamená že někdo s někým souloží.“

„že spolu souloží žena a muž, nebo muž a muž, nebo žena a žena.“

„Pohlavní styk je spojení muže a ženy.“

„Muž strčí svůj penis do ženštiny vagíny.“

„vysvětlit ne, ale ukázat ano.“

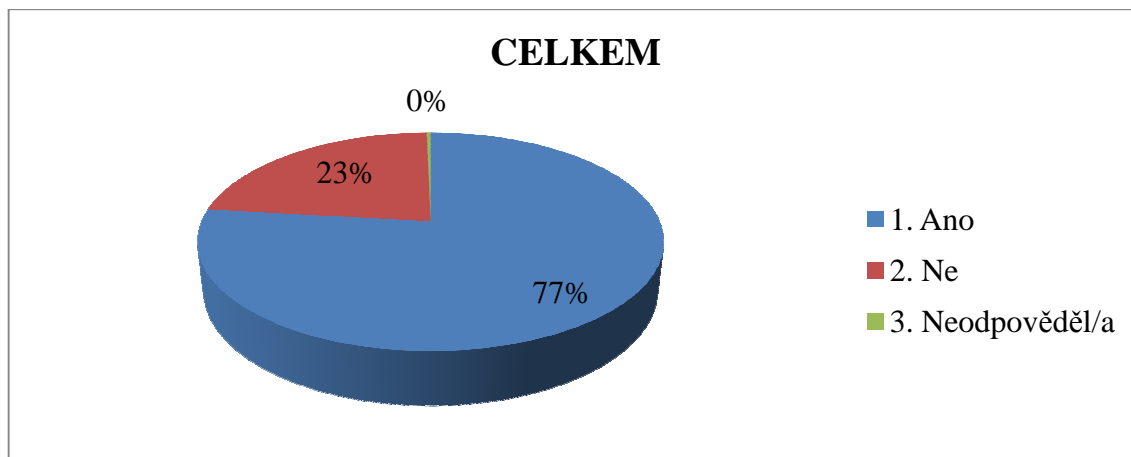
„Spoustu lidí si z toho dělá prču a ono to i tak zní ale bez pohlavního styku by jsme tu nebyly. Prostě mužský pohl. orgán pronikne do ženského a předá mu spermie a je možné že za 9 měsíců vznikne nový člověk“

„První sex, když se dva mají rádi. Pohlavní styk je pro ně vyvrcholení vztahu“

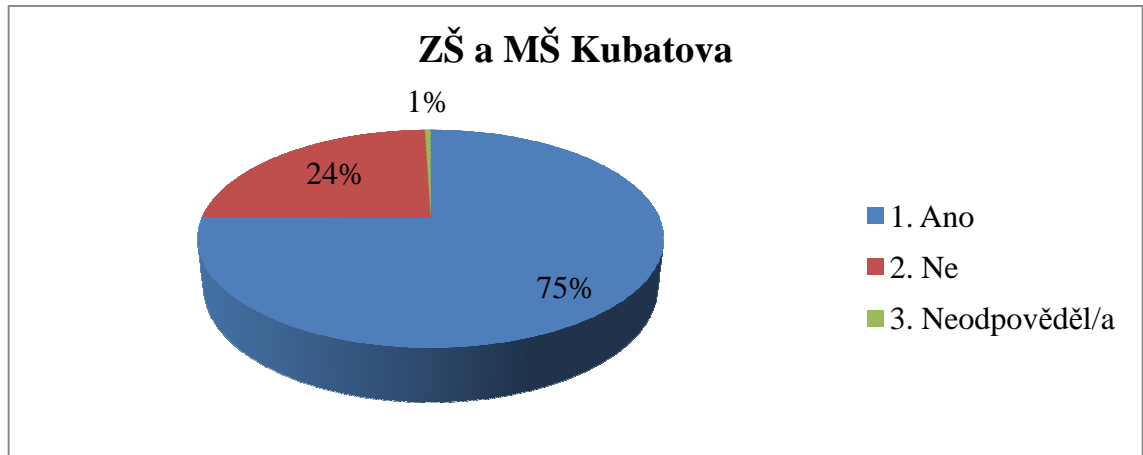
„Používá se při oplození nebo jen z legrace. Používá se penis a pochva.“

POLOŽKA Č. 13:

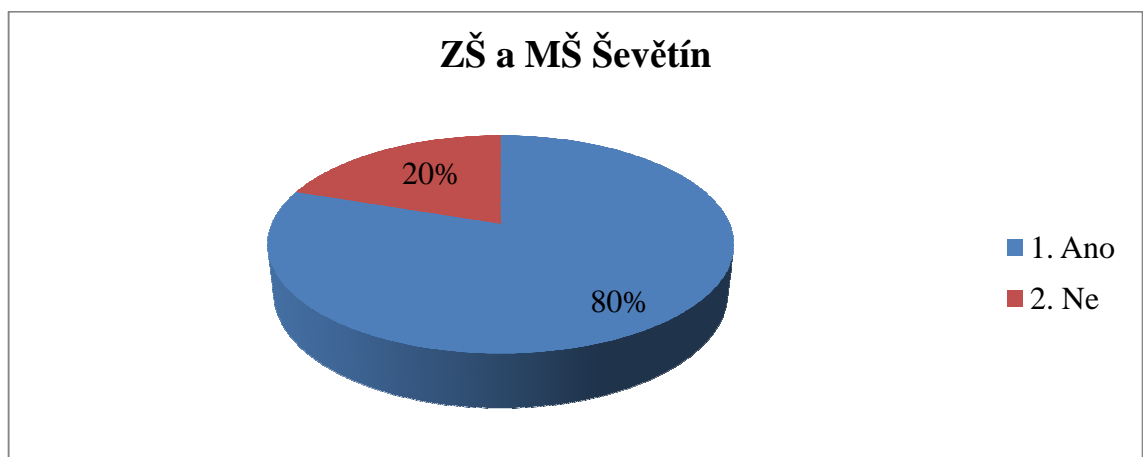
A. POVÍDÁŠ SI S KAMARÁDY/KAMARÁDKAMI O SEXU?

Graf 31 Povídáš si s kamarády/kamarádkami o sexu? CELKEM

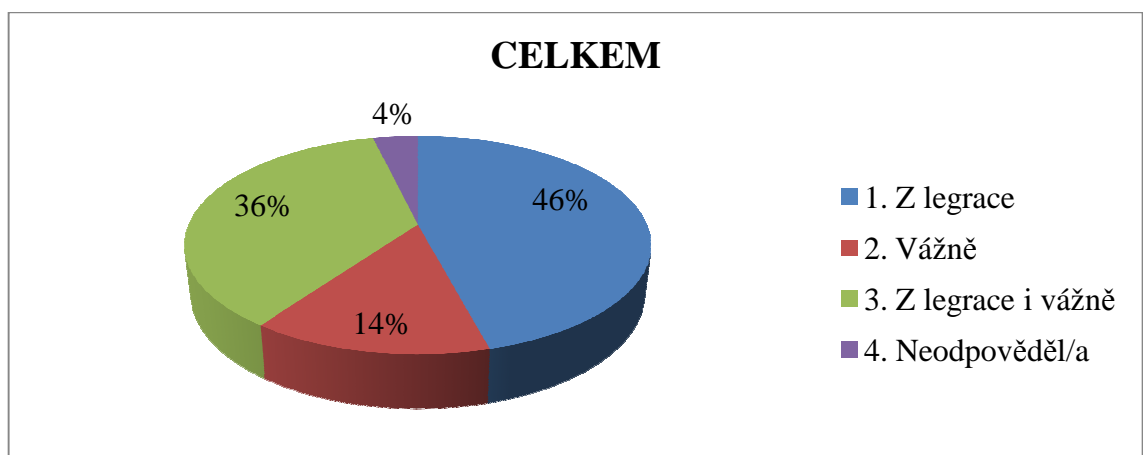

Graf 32 Povídáš si s kamarády/kamarádkami o sexu? ZŠ a MŠ KUBATOVA

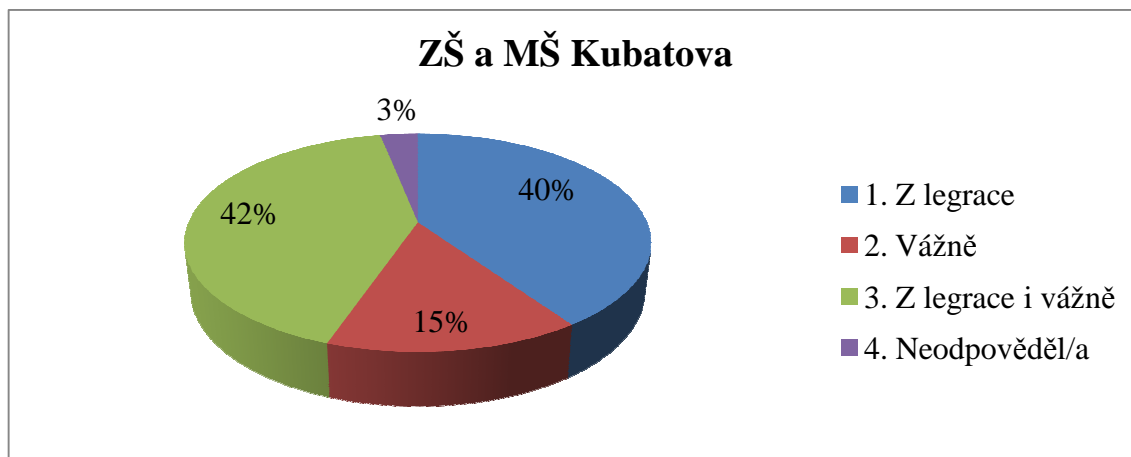

Graf 33 Povídáš si s kamarády/kamarádkami o sexu? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

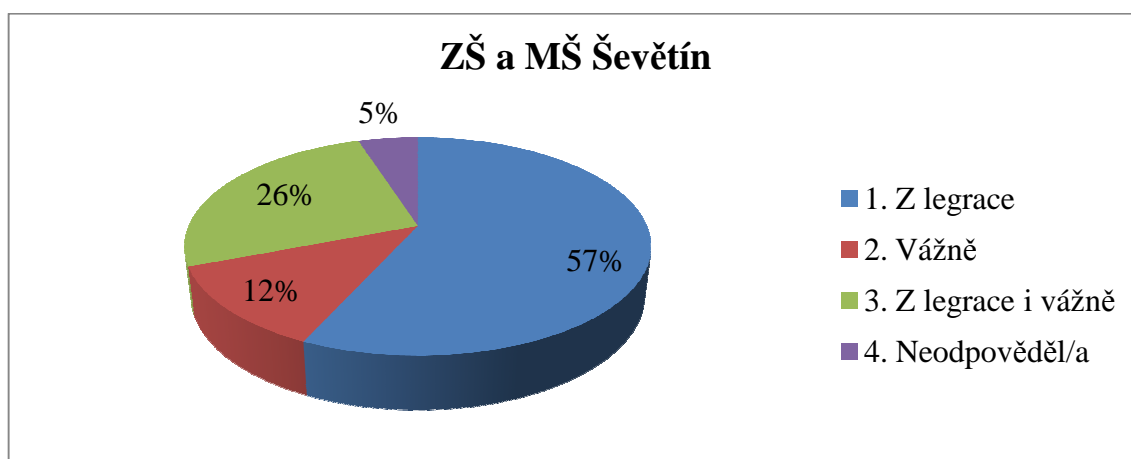
B. POVÍDÁTE SI O SEXU Z LEGRACE NEBO VÁŽNĚ?

Graf 34 Povídáte si o sexu z legrace nebo vážně? CELKEM

Graf 35 Povídáte si o sexu z legrace nebo vážně? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 36 Povídáte si o sexu z legrace nebo vážně? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

C. O ČEM SI POVÍDÁTE?

Když řeknu, že si děti povídají o všem, nebudu daleko od pravdy, protože děti takhle ve většině opravdu odpověděly. „O všem možném“ byla opravdu nejčastější odpověď. To nám moc neříká, budu se tedy snažit přiblížit zbytek odpovědí, protože předpokládám, že témata budou podobná.

Velmi častou odpovědí bylo slovo sex. Můžeme to vidět i na grafech, viz 13A. To, že si děti mezi sebou povídají o sexu, mě nepřekvapuje. V tomto věku je to pro ně jistě atraktivní téma.

Děvčata napsala, že si hodně s kamarádkami povídají o tom, jak si to jednou představují, jaké to asi bude, jestli to bude asi bolet atd. Předpokládám, že se baví o budoucím pohlavním styku.

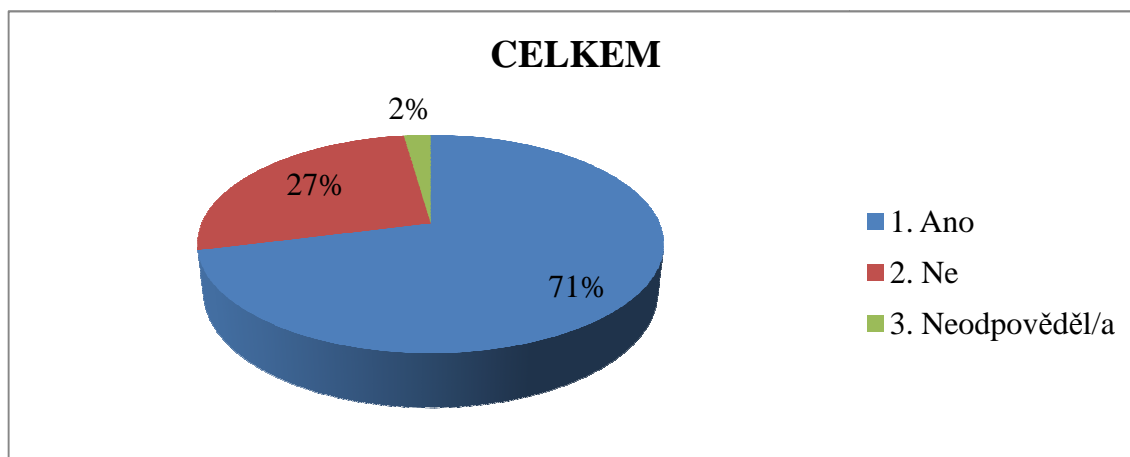
Hodně dětí odpovídalo jednoslovně a stejně: „o sexu“.

Zbytek dětí uváděl velmi různorodé odpovědi. Děti si velmi často vypráví o zážitcích a zkušenostech, které už mají. Chlapci psali, že se hodně baví o holkách a naopak. Celkem dost odpovědí také mířilo k masturbaci. Velmi často se baví o tom, jak to kdo dělá.

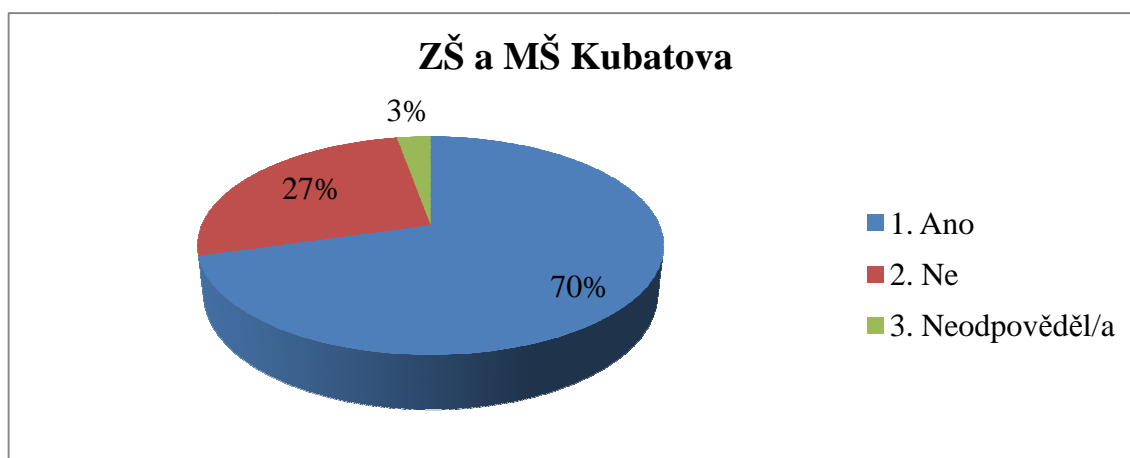
Velmi častou odpovědí také bylo to, že se s ostatními baví o tom, „*jak, kdo, s kým a kde*“. Neboli, děti velmi zajímá, kdo s kým chodí, kam kdo s kým chodí, o čem se baví, co spolu měli, co spolu dělali apod.

Položka č. 14:

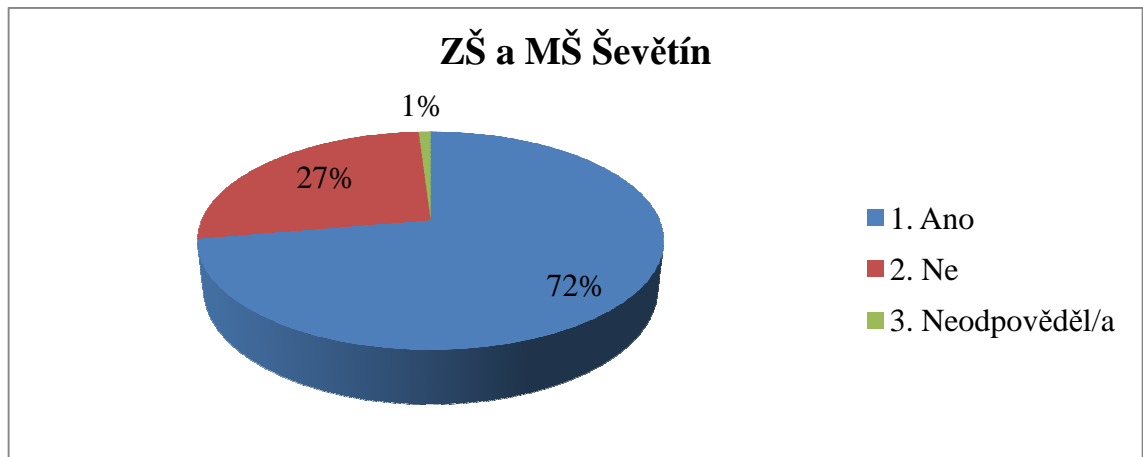
A. VIDĚL/A JSI NĚKDY NĚJAKÝ EROTICKÝ ČASOPIS NEBO WEBOVOU STRÁNKU S TOUTO TEMATIKOU?

Graf 37 Viděl/a jsi někdy nějaký erotický časopis nebo webovou stránku s touto tematikou? CELKEM

Graf 38 Viděl/a jsi někdy nějaký erotický časopis nebo webovou stránku s touto tematikou? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 39 Viděl/a jsi někdy nějaký erotický časopis nebo webovou stránku s touto tematikou? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Z grafů je patrné, že většina dětí už někdy něco takového viděla. Jak je vůbec možné, že nezletilé děti mají přístup k materiálům s touto tematikou?

Sama jsem se přesvědčila o tom, že není vůbec těžké dostat se na podobné webové stránky. Zkoušela jsem se na jedny nejmenované stránky připojit. Není to vůbec nic těžkého, když vám v cestě nic nebrání. Stačil pouhý souhlas s tím, že je mi 18 let a stránky se celé otevřely. Tohle opravdu nezabrání NIKOMU, ani dítěti, kterému je 12 let, aby se na cokoli na těch stránkách podívalo.

B. PROČ SIS TO PROHLÍŽEL/A?

Je přirozené, že děti v tomto věku jsou velmi zvědavé. Pokud jim nebrání nic v tom, aby se na něco takového podívaly, podívají se. A to bylo i nejčastější odpovědí. Děti jsou prostě zvědavé a tak je zajímalo, co se v tom časopise, nebo na těch „webovkách“ skrývá.

Druhá nejčastější odpověď byla, že se na to podívaly omylem. Většinou psaly to, že něco hledaly na internetu a omylem klikly na nějakou reklamu na těch stránkách a dostaly se na něco takového. Musím přiznat, že toto se mi také několikrát stalo. Překliknout se není nic těžkého a reklam na internetu tohoto zaměření je opravdu dost.

Další častou odpovědí dětí bylo, že se na to dívaly jen tak, z nudy. Zde je krásný příklad toho, co z nudy může pramenit. Podle mého názoru by děti měly být natolik zaměstnány, aby je dívat se na erotické stránky, vůbec nenapadlo.

Ještě musím uvést jednu častou odpověď. Zejména chlapci psali, že se na to dívají kvůli masturbaci. Že je to baví a že je to vzrušuje.

Citace žáků:

„nechtěně jsem na to klikla“

„učil jsem se“

„Protože jsem chtěl, abych byl nadržžený.“

„byly tam pěkný obrázky“

„Protože mě to zajímá.“

„protože jsem to našel“

„líbí se mi to“

„Připadalo mi to jako zábava“

„neprohlížela jednou to bylo v bravíčku!“

„byla to náhoda!“

„někdo mi to ukázal zajmalo mě to“

„abych o tom něco věděla“

„nudil jsem se“

„Já nevím mamka mi to řekla.“

„pro zkušenosti“

„Skoušel jsem to“

„chtěla jsem“

„abych se připravil“

„sem nadržžený“

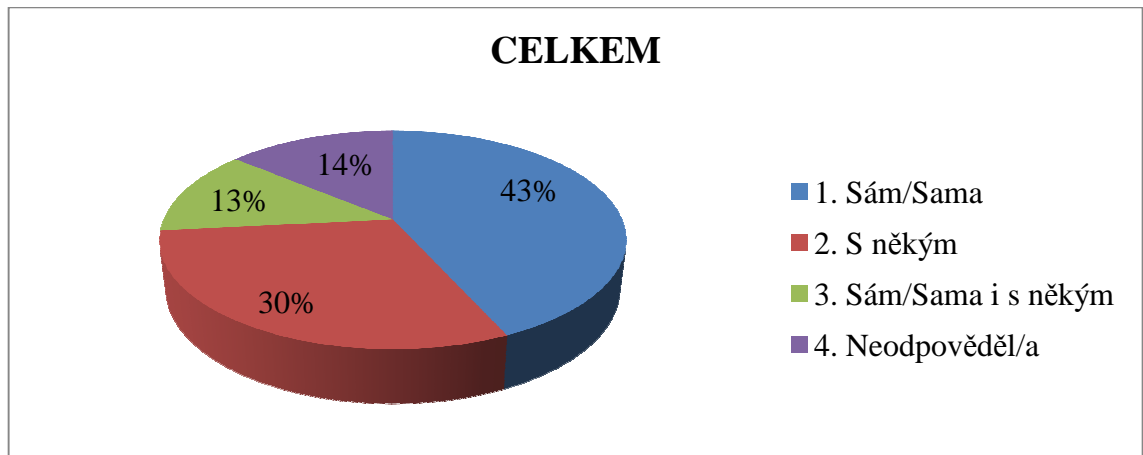
„jednou mi to poslaly kámoši“

„pro radost, uspokojení“

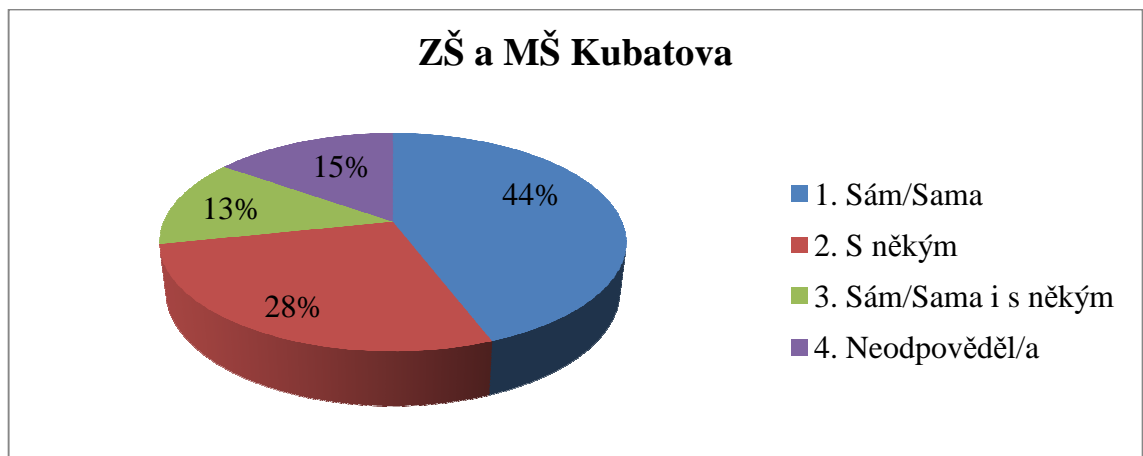
„Moje oči na to moc nechtěli koukat ale mě zajímalo, jak to opravdu vypadá“

„bylo to omylem, můj kámoš s mým bráchou se na to dívali na počítači a já jsem tam přišla“

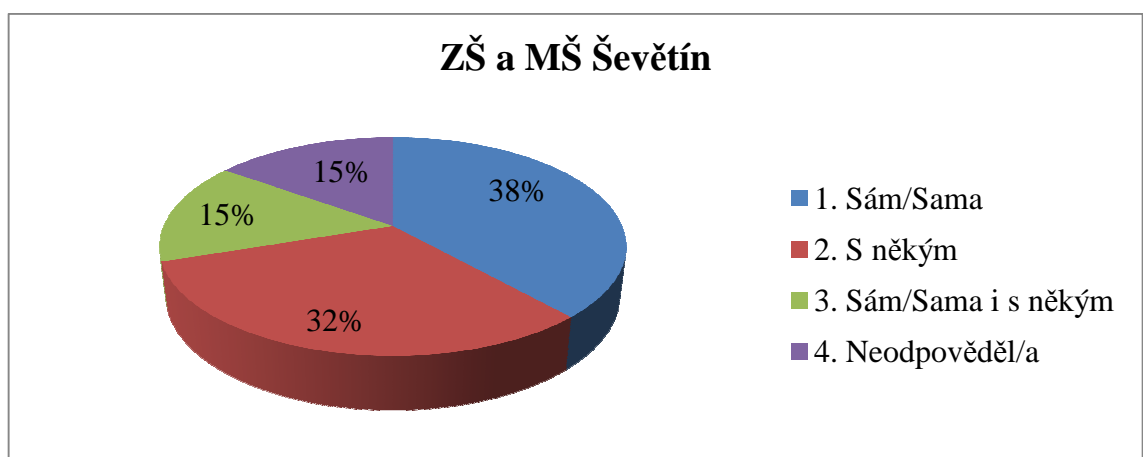
C. PROHLÍŽEL/A SIS TO SAMA NEBO S NĚKÝM?

Graf 40 Prohlížel/a sis to sama nebo s někým? CELKEM

Graf 41 Prohlížel/a sis to sama nebo s někým? ZŠ a MŠ KUBATOVA

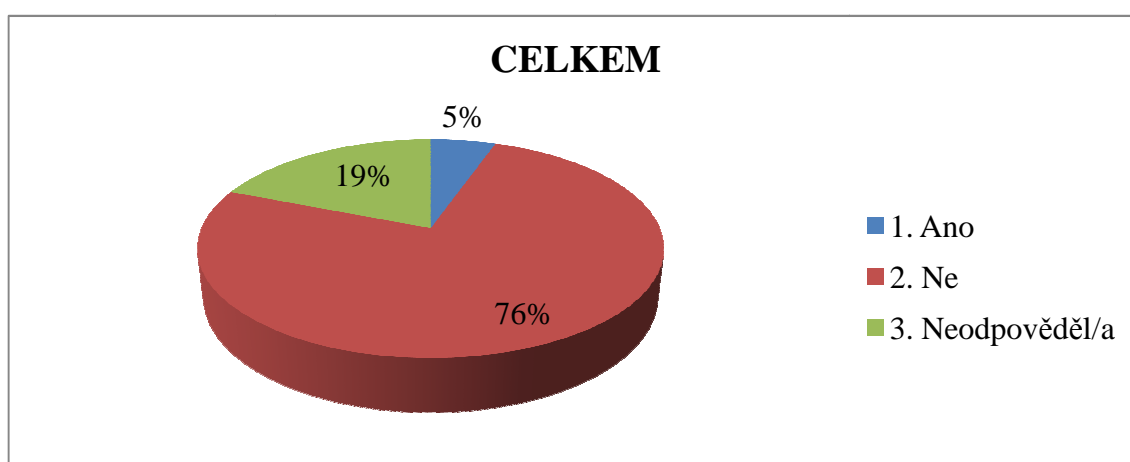
Graf 42 Prohlížel/a sis to sama nebo s někým? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Tyto grafy bych chtěla trochu vysvětlit. Ti žáci, kteří odpověděli, že se na to dívali sami, jsou ti žáci, kteří psali, že se na to dívají kvůli masturbaci, nebo ze zvědavosti.

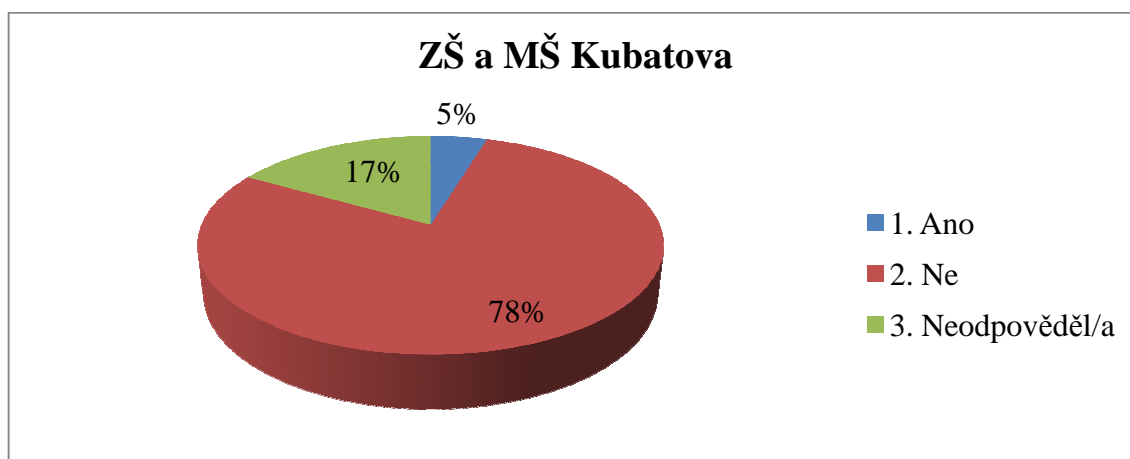
Když žáci odpovídali, že se na to dívají s někým, jejich důvody byly většinou takové, že se nudily, nebo že to bylo ze srandy.

Nejčastější partnerem pro shlížení této tematiky jsou kamarádi. Velice mě šokovala odpověď jedné dívky, že se na tyto stránky dívala se svojí mamkou.

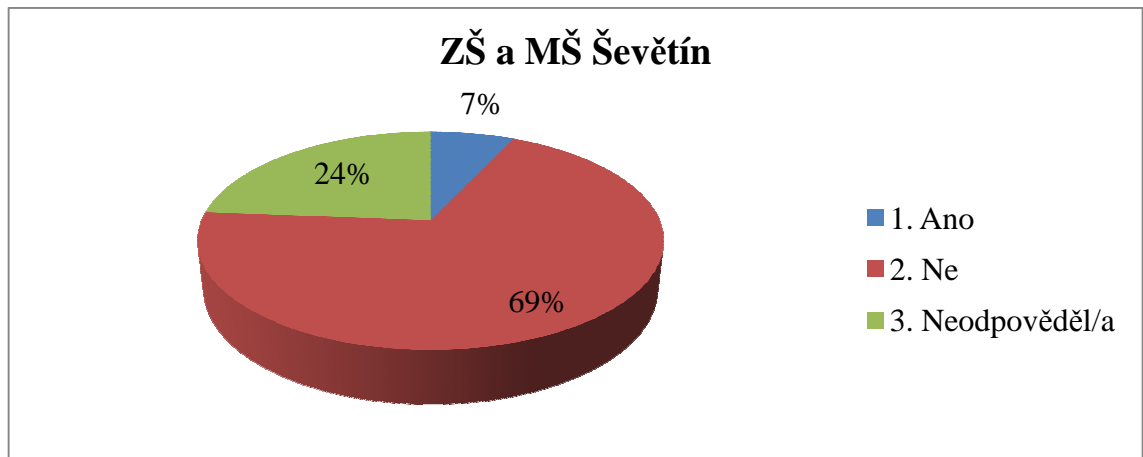
D. UŽ SIS NĚKDY KOUPIL/A EROTICKÝ ČASOPIS? POKUD ANO, PROČ?

Graf 43 Už sis někdy koupil/a erotický časopis? Pokud ano, proč? CELKEM

Graf 44 Už sis někdy koupil/a erotický časopis? Pokud ano, proč? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 45 Už sis někdy koupil/a erotický časopis? Pokud ano, proč? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Jediné, co mě v souvislosti s těmito grafy napadá je otázka, jak je vůbec možné, že si nezletilé děti ze základní školy mají možnost koupit erotický časopis? Jak je možné, že si prodejci neověřují, zda dotyčnému už bylo 18 let? Má u těchto prodejců větší váhu zisk nebo morálka? Odpovědi na tyto otázky bohužel neznám!

Z jakých důvodů si žáci kupují erotické časopisy, se můžeme dočíst z jejich citací:

„ano zvědavost a nešel nám internet“

„líbil se mi“

„chtěl jsem se kouknout na to, co v něm je a kvůli sexu“

„kvůli nějakému dárku“

„ne, ale vloupali jsme se kvůli nim do drážního domku“

„ano ze srandy“

„Ano jen něco jako Maxim nebo Playboy. Chtěl jsem“

„Pro erekce“

„na masturbaci“

„Ano, líbí se mi to“

„Abych se na to koukla.“

„Jen tak“

„ano, chtěl sem“

„Ano sem byl zvedaví“

„Nekoupila ale ukradla jsem ho tatkově. Zchová si ho na záchodě za odpadkovým košem. Prohlídla si ho a zase radši vrátila.“

E. CO SI O TAKOVÝCH VĚCECH MYSLÍŠ?

U této otázky budu mluvit rovnou za obě základní školy dohromady. Odpovědi žáků se totiž velmi shodovali.

Nejprve chci konstatovat, že velký počet dětí (přibližně jedna čtvrtina) vůbec neodpověděla. Proč? Opravdu nevím.

Nejčastější odpovědí bylo, že je to normální věc. Je normální, že se lidé svlékají a fotí pro peníze. Další častou odpovědí bylo, že nemají utvořený názor a že jednoduše neví, co si o tom mají myslet. Tuto odpověď docela chápu, vzhledem k jejich věku. Další odpovědí bylo „*nic*“. Dost dětí si o tom prostě nic nemyslí.

Odpovědi, které se vyskytovali v menší míře, ale i přesto bych je nechtěla opomenout, byli:

„je to nechutné“

„je to pěkný“

„jsou to prasárny“

„super“

„věci pro dospělé“

„není pro mládež“

„nesmysl“

„je to vulgární a ne pro děti“

„vykořisťování mladých dívek“

„že by to neměli prodávat náctiletým pod 18 let!“

F. ZNÁŠ ČASOPISY JAKO JE BRAVO, BRAVO GIRL, APOD.? V TĚCHTO ČASOPISECH JE TAKÉ SPOUSTU VĚCÍ O SEXU. ČTEŠ TO? CO SI O TOM MYSLÍŠ?

Na tyto otázky ve většině převažovali stejné odpovědi. Chtěla bych zde udělat výjimku a vyhodnotila bych tuto otázku spíše podle toho, co psali chlapci a co psala děvčata.

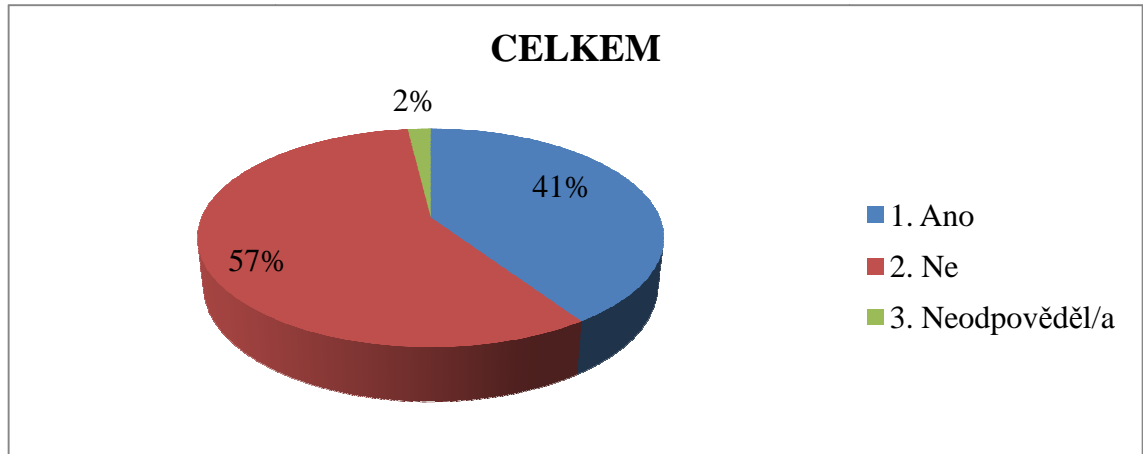
Většina chlapců to nečte, většina dívek ano. Co si o tom myslí?

Zejména dívky si myslí, že tyto časopisy jsou dobré pro ty, kteří se nemají se svým problémem komu svěřit (většinou uvádění rodiče, popř. mamka). Mají alespoň časopis a tak tam píšou. Je to jakýsi druh pomoci. Také hodně psaly, že mnoho rad je tam poučných a zajímavých. Vyskytovaly se ovšem i názory, že jsou tyto časopisy kraviny a že to čtou pouze pro legraci.

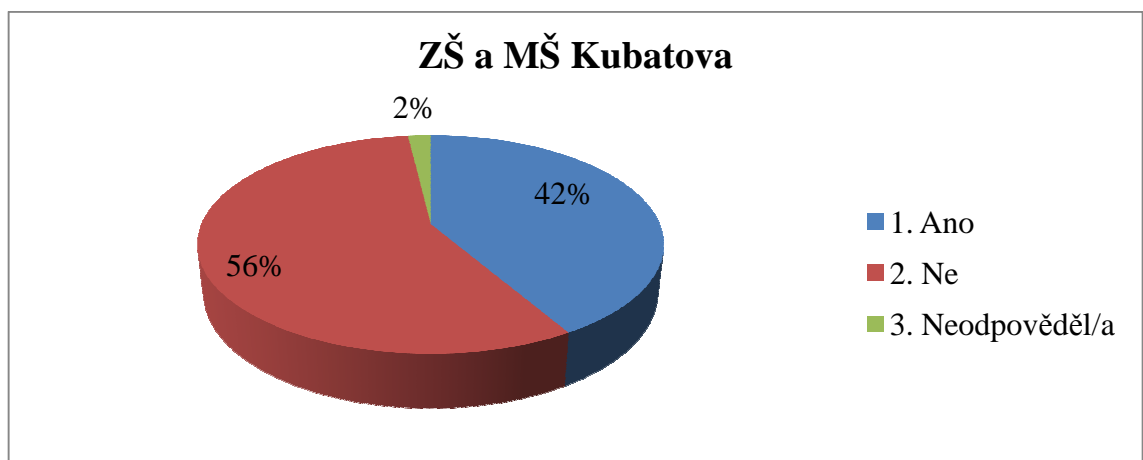
Chlapci tento časopis většinou nečtou. Uváděli, že ho znají, a když už ho čtou, tak jen ze srandy s ostatními kamarády.

POLOŽKA Č. 15:

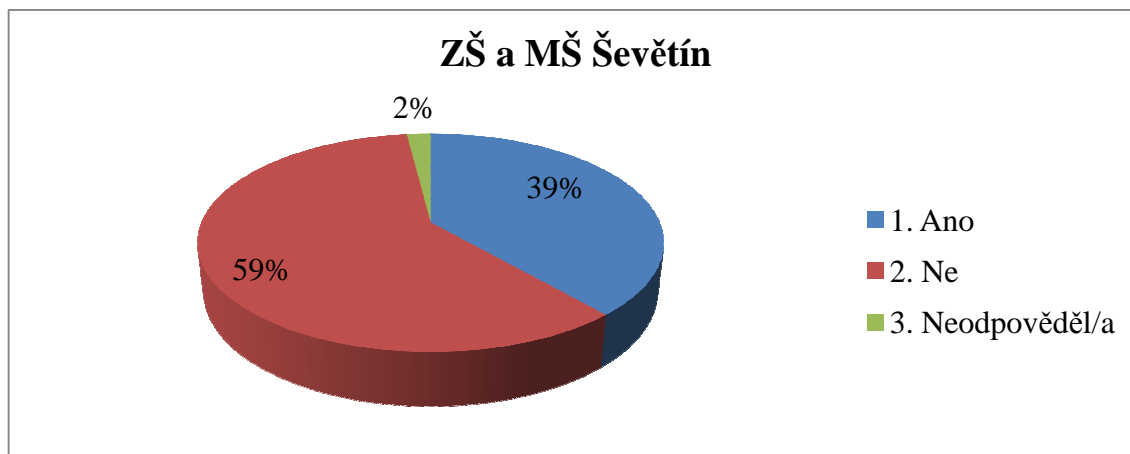
A. POVÍDAJÍ SI S TEBOU RODIČE O SEXU?

Graf 46 Povídají si s tebou rodiče o sexu? CELKEM

Graf 47 Povídají si s tebou rodiče o sexu? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 48 Povídají si s tebou rodiče o sexu? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Z grafů je jasně patrné, že rodiče si s dětmi o sexu moc nepovídají. Odpověď ano se vyskytovala především u žáků 8. a 9. tříd.

B. POKUD ANO, CO TI ŘÍKAJÍ/ŘÍKALI?

U této otázky bych si dovolila neuvádět svůj komentář. Uvádím zde velký počet citací, protože si myslím, že jsou velmi výstižné. Nechci zde prezentovat svůj názor na tyto výpovědi žáků, neboť nevím, jak moc jsou pravdivé. Po přečtení si každý může utvořit názor o tom, jakým asi stylem, probíhá sexuální výchova v těchto rodinách.

ZŠ a MŠ Kubatova

„Říkají mi že jsem na to malá.“

„Abych nebyl uspěchaný a počkal“

„No já se jich zeptám na to co potřebuju a bud' mi to vysvětlí nebo řeknou že na to mám čas a že mi to vysvětlí později.“

„o následcích nechráněného styku atd.“

„Jak bych se měla chránit.“

„Že nesmím souložit do 15 let.“

„že to znamená když se dělají děti“

„Spíš mi říkali něco o dospívání.“

„Až budu větší a budu to dělat musím se nechat naočkovat na rakovinu děložního čípku“

„Že to není nic sprostého. A že se za to ti lidé nemají stydět.“

„Povídáme se varlatech a spermiích a vajíčka.“

„co to je a k čemu to je“

„Že je hlavní ochrana“

ZŠ a MŠ Ševětín

„Až se to stane, tak abych si dávala pozor.“

„Jednou mi řekli o souloží a tak.“

„Říkali mi, ale už dávno jak se dělají děti, jaký jsou ochrany, aby dítě nevzniklo atd.“

„že mi dojdou pro prášky ☺“

„že se to může dělat jenom od 13ti let“

„Že pro nás je to ještě nebezpečné.“

„skoro všechno na mé otázky.“

„Jak se to dělá atd.“

„že sex je přirozená věc dvou lidí a také že sou různé nemoci atd.“

„Jak to tak asi je.“

„dali mi knížku.“

„abych byl pozornej“

„že se mám chránit“

„Že mám dávat pozor.“

„Už si onanoval? A líbí se ti nějaká holka od patnácti už toho budeš vědět víc.“

„říkaj to co už dávno vim“

„Moc o tom nemluví ale někdy se o tom zmíní. Tak trochu o všem.“

„Svěřila jsem se mamce. Řekla mi, ať se nikdy do sexu nenechám nutit, pokud to nechci.“

„no abych náhodou někde na nějaký diskotéce nevožrala a neskončila jako nezletilá těhotná“

„už si to někdy dělal“

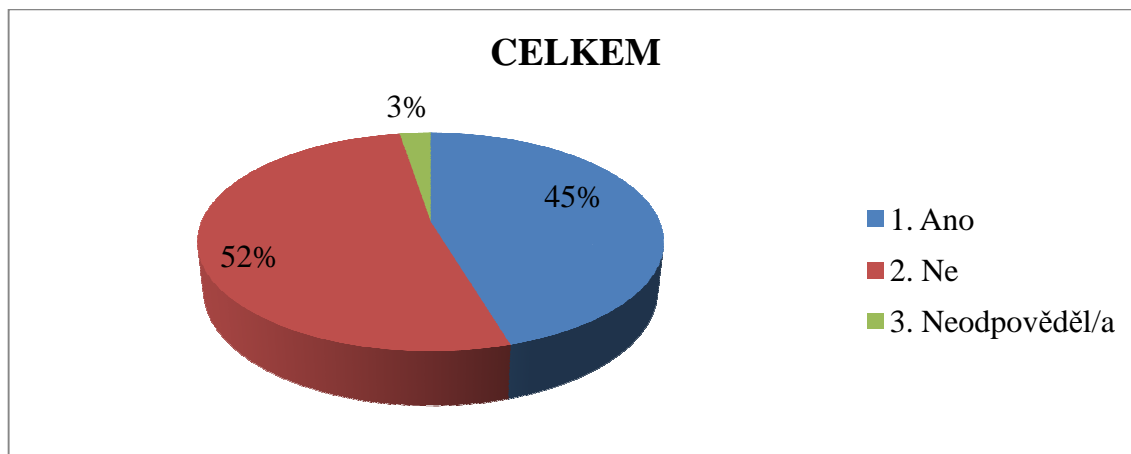
„poučovali mě“

„Jen co je to pohlavní styk“

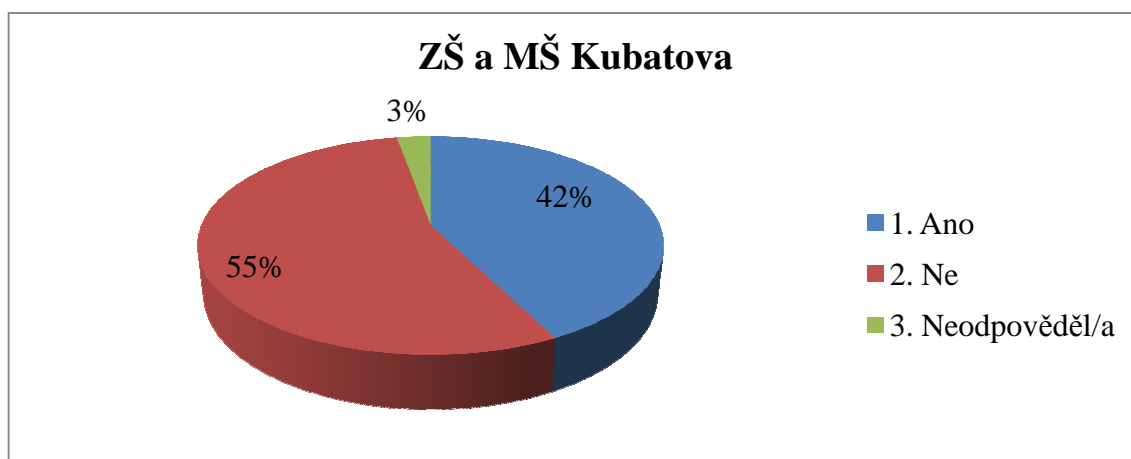
„tatík: ať si to nechám pro toho pravýho“

„jen mi to vysvětlili, a že na to mám dost času“

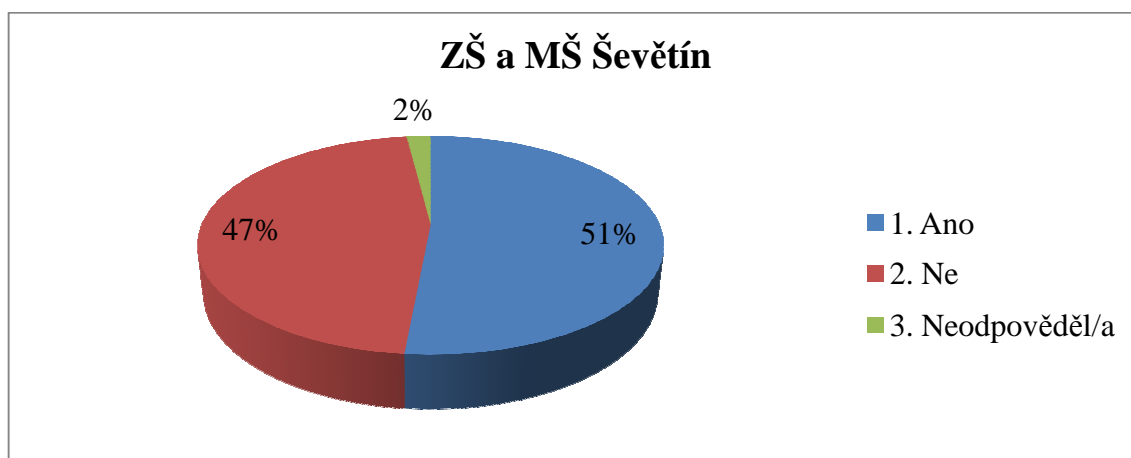
C. VYPRÁVÍTE SI DOMA TŘEBA SPROSTÉ VTIPY?

Graf 49 Vyprávíte si doma třeba sprosté vtipy? CELKEM

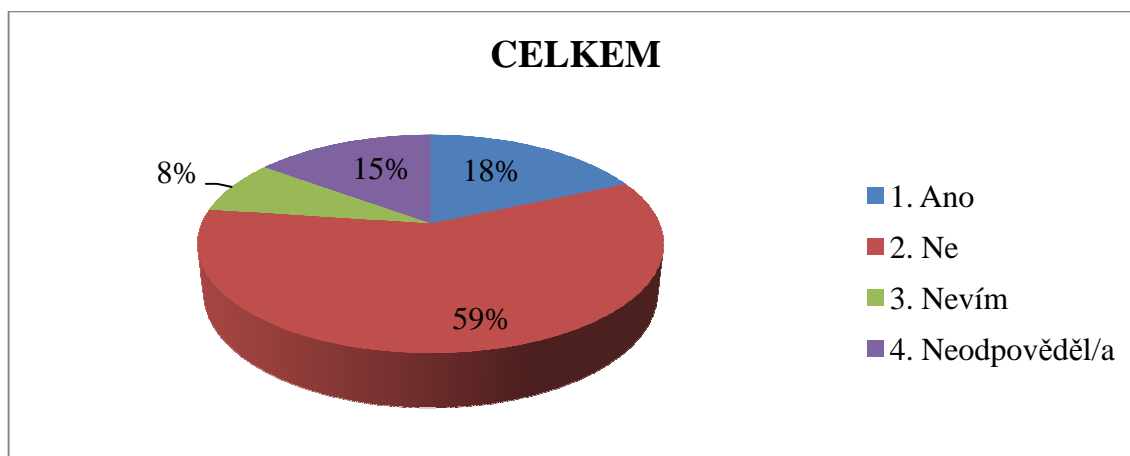

Graf 50 Vyprávíte si doma třeba sprosté vtipy? ZŠ a MŠ KUBATOVA

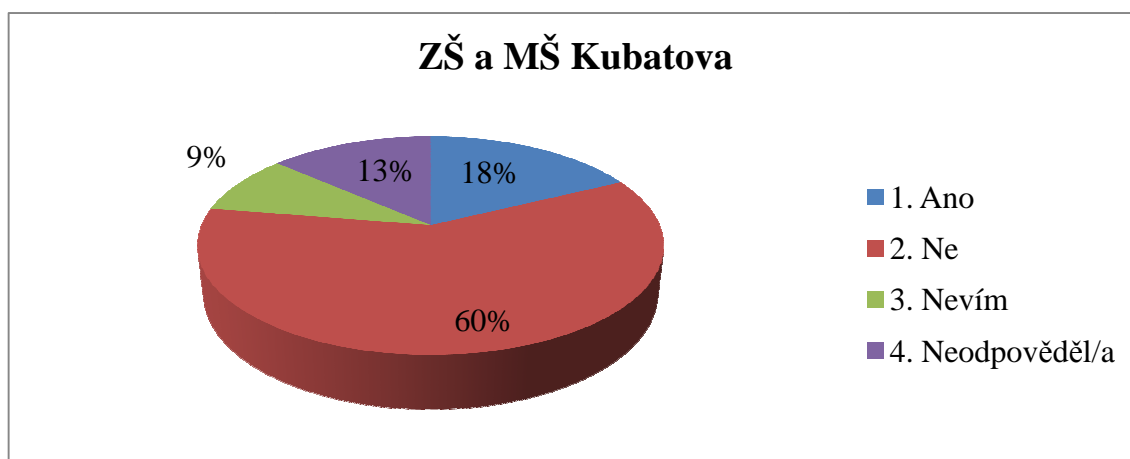

Graf 51 Vyprávíte si doma třeba sprosté vtipy? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

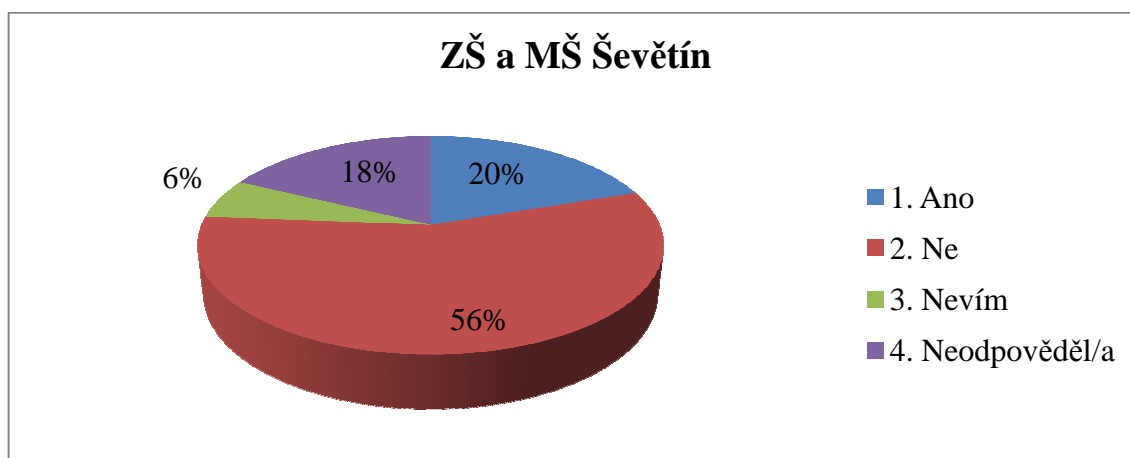
D. MÁŠ DOMA, NEBO NĚKDO Z RODINY ČASOPISY O SEXU?

Graf 52 Máš doma, nebo někdo z rodiny časopisy o sexu? CELKEM

Graf 53 Máš doma, nebo někdo z rodiny časopisy o sexu? ZŠ a MŠ KUBATOVA

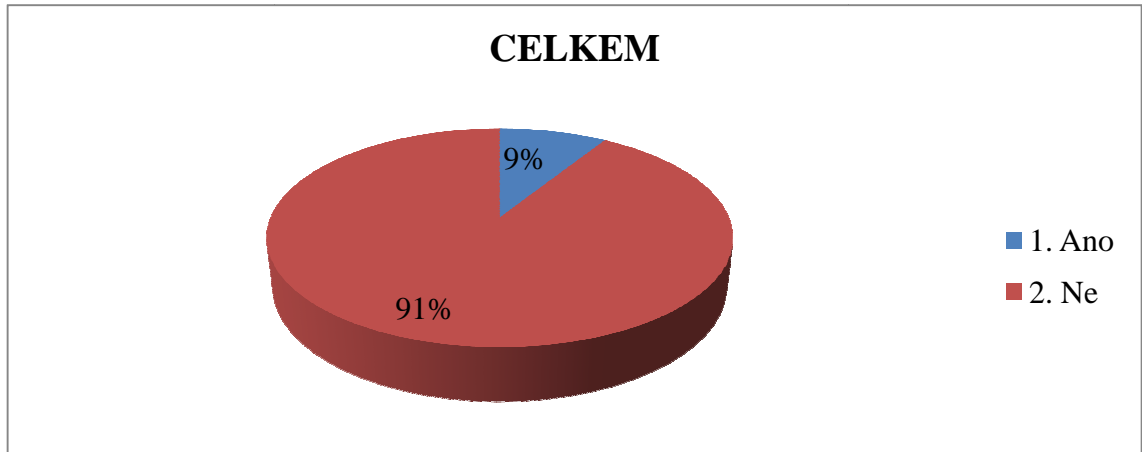

Graf 54 Máš doma, nebo někdo z rodiny časopisy o sexu? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

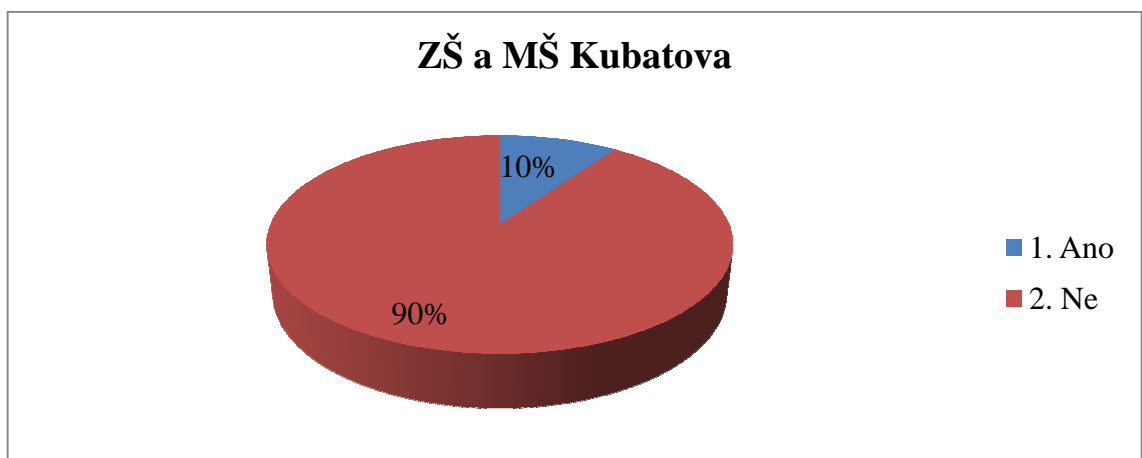
Mezi odpovědi ANO psaly také děti přímo toho, kdo ty časopisy má. Nejčastěji byl zmiňován „táta“ a „brácha“.

POLOŽKA Č. 16:

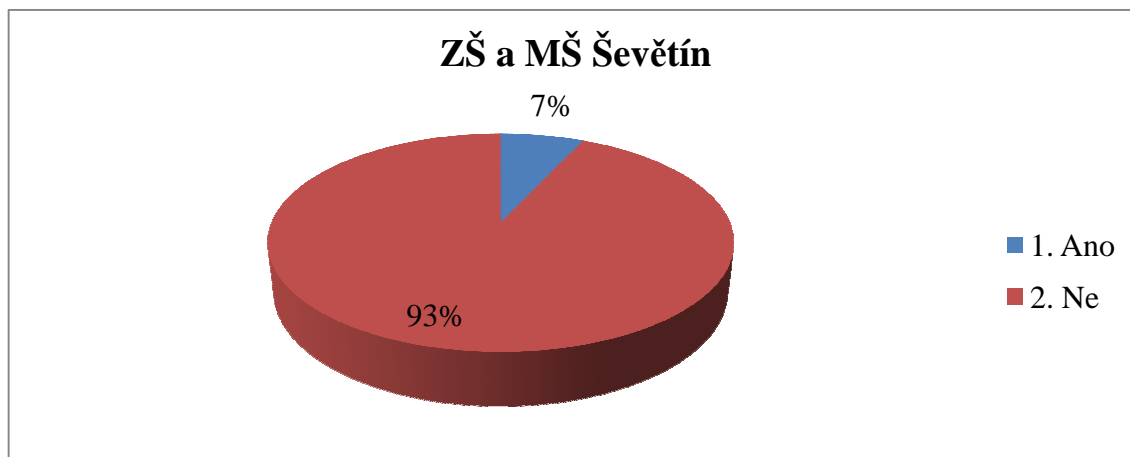
A. UŽ JSI NĚKDY MĚL/A POHLAVNÍ STYK?

Graf 55 Už si někdy měl/a pohlavní styk? CELKEM

Graf 56 Už si někdy měl/a pohlavní styk? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 57 Už si někdy měl/a pohlavní styk? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Do dotazníků uvedlo celkem 9% dětí, že již mělo pohlavní styk. Chtěla bych zde uvést, že se jedná celkem o 28 dětí, z toho 14 je dívek a 14 chlapců. Na ZŠ Kubatova mělo pohlavní styk 10 chlapců a 11 dívek. Na základní škole v Ševětíně měli pohlavní styk 4 chlapci a 3 dívky.

Myslím si, že celková hodnota **9%** je hodně vysoká. Mluvíme zde o dětech ze základních škol, o dětech ve věkovém rozmezí 11 – 16 let a většina z nich ani nebyla doma poučena o základních věcech, jako například o ochraně. Takového chování je alarmující a velmi nebezpečné!

B. POKUD ANO, KOLIK TI BYLO LET?

Věk	9	10	11	12	13	14	15
ZŠ a MŠ Kubatova	1	1	-	-	4	14	1
ZŠ a MŠ Ševětín	-	-	2	1	-	-	3

Tabulka 6 Věk prvního pohlavního styku

Jeden žák ze základní školy v Ševětíně neuvedl svůj věk, proto není zahrnut v tabulce.

C. KOLIK LET BYLO TVÉMU PARTNEROVI?

Partnerův věk	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
ZŠ a MŠ Kubatova	2	-	1	2	3	4	2	4	1	1

Tabulka 7 Partnerův věk u dětí ze ZŠ a MŠ Kubatova

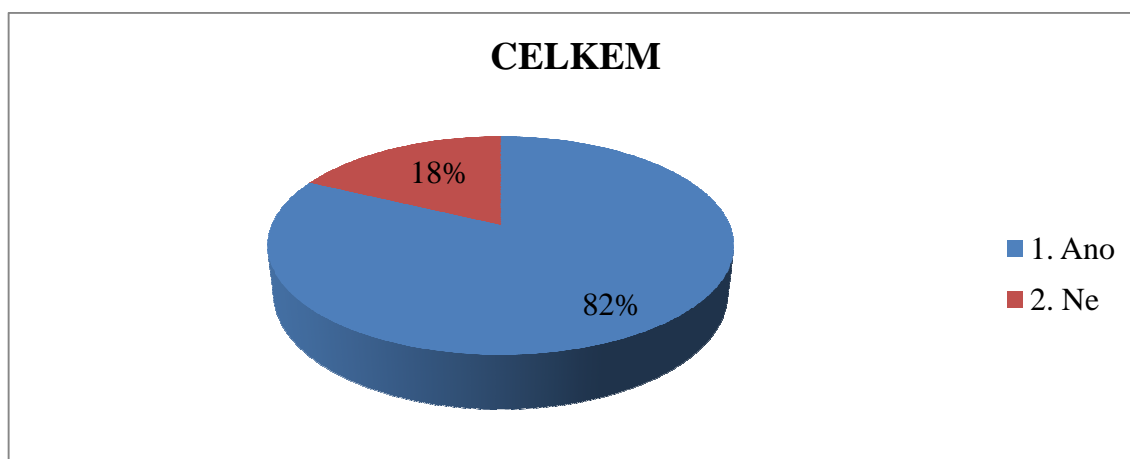
Jedna dívka do dotazníku uvedla hned 3 různé věky svých partnerů – 16, 18 a 18. Lze z toho usuzovat, že pohlavní styk již měla opakovaně. Jiná dívka neuvedla věk partnera. Odpovědi obou dívek jsem nezahrnula do tabulky.

Partnerův věk	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ZŠ a MŠ Ševětín	1	-	-	-	1	-	1	-	-	3

Tabulka 8 Partnerův věk u dětí ze ZŠ a MŠ Ševětín

Jedna dívka z této základní školy odpověděla: „bývá to spíš se starším klukem“. Ani ji jsem nezahrnovala s odpovědí do tabulky.

D. LÍBILO SE TI TO?

Graf 58 Líbilo se Ti to? CELKEM

U této otázky jsem se rozhodla uvést pouze celkový graf. Vyobrazování dílčích grafů mi přišlo zbytečné.

Dětem ze základní školy Kubatova se líbil první pohlavní styk 16 žákům. Zbytek, 5 žáků, odpověděl negativně.

Na základní škole v Ševětíně se první pohlavní styk líbil naprosto všem.

E. JAKÉ TO BYLO?

U této otázky bych se opět zřekla svých komentářů. Myslím, že vyjádření toho, jaký byl první pohlavní styk, nám nejlépe ukážou vlastní citace žáků.

„hezké a vzrušující“

„Good“

„Příjemný“
 „něžné ale poprvé to bylo děsné“
 „Něco nového, zkušenost ale krásný pocit“
 „Poprvé ne moc dobré.“
 „bylo to příjemné. Myslím že došlo k orgasmu.“
 „napínavé, zajímaví, příjemné, zrušující“
 „hezké“
 „vzrušující, příjemné“
 „Bylo to příjemné a taky unavující“
 „Hezké, vzrušující“
 „Poprví to je vždycky nejlepší“
 „Vzrušující“
 „krásné“
 „Velmi krásné jako v 7ém nebi“
 „hezké“
 „super“
 „Nádherný mám stálého partnera a provozuji to hodně často“

Citace žáků, kterým se první pohlavní styk nelíbil.

„To jakoby nic nebylo to jsem ani nevěděl skoro co to je. Ale taky jsi to moc nepamatuju.“
 „Něco, co jsem neznala, ale nelíbilo se mi to protože jsem nebyla připravená a nechtěla jsem to.“
 „nebylo to takové, jak sem si to představovala“
 „bolestivé“
 „bolestivé, ale pak hezké“

F. KDE K SEXU DOŠLO?

Odpovědi na tuto otázku byli opravdu velmi zajímavé a mnohdy až šokující. Odpovědi dětí byli velmi strohé a krátké. Děti nejvíce uváděly, že se to odehrálo u partnera doma a že to bylo většinou v posteli.

Mezi další odpovědi patřilo: „ve stanu“

„na táboře“

„na pláži“

„na diskotéce“
 „u něj doma a ve stromovce“
 „na chalupě“
 „na nádraží“.

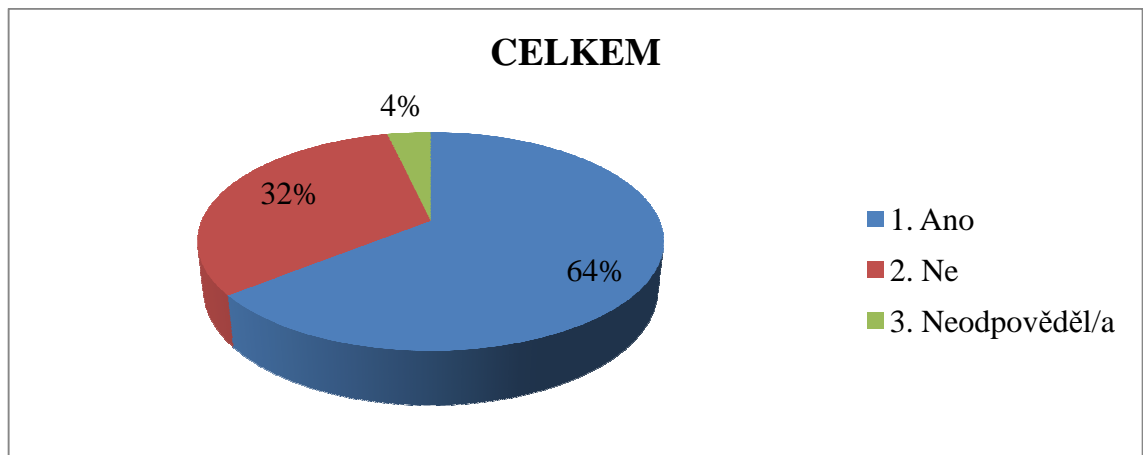
Pokud děti mluvily pravdu a tvrzení, která uváděly, jsou pravdivá, pak jsem opravdu šokována. První pohlavní styk na táboře? Rodiče posílají své děti na tábor proto, aby si užily dobrodružství a zábavy s ostatními dětmi. Ale patří do druhu zábavy dnešních dětí i pohlavní styk? Z výpovědí, které jsem doposud přečetla a vyhodnotila, soudím, že bohužel ano.

Nebo pohlavní styk ve Stromovce? Pro upřesnění, Stromovka je park v Českých Budějovicích. Mít v tomto věku první pohlavní styk v parku? Absolutně nepřípustné!

G. Z ČÍ INICIATIVY DOŠLO K POHLAVNÍMU STYKU? CHTĚL/A JSI TO TY, NEBO SPÍŠ PARTNER?

Skoro všechny děti uvedly, že první pohlavní styk chtěly oba dva. Jen málo dětí napsalo, že to bylo spíše z té druhé strany, tedy ze strany partnera.

H. POUŽÍVAL/A JSI NĚJAKOU OCHRANU? CELKEM

Graf 59 Používal/a jsi nějakou ochranu? CELKEM

Myslím, že graf mluví za vše. Nejen, že dětí na základní škole souloží, ale dokonce ani nepoužívají ochranu. 32% dětí je obrovské číslo. Abychom si to dokázali lépe představit, z 28 dětí, které již měly pohlavní styk, 9 z nich nepoužilo žádný druh ochrany! To je podle mého názoru obrovský hazard!

Myslím, že mohu být v tomto případě i konkrétnější. Ze základní školy Kubatova, kde mělo již 21 dětí pohlavní styk, se jich chránilo 14, 7 dětí se vůbec nechránilo. Na základní škole v Ševětíně, kde pohlavní styk mělo 7 dětí, se chránily pouze 4.

Dovolím si zde připojit ještě jeden můj osobní komentář. I když nesouhlasím s tím, aby děti na základní škole už provozovaly pohlavní styk a aby se jakkoliv přeháněla sexuální výchova, myslím si, že by i přesto měly děti dostat základní poučení o ochraně při tomto styku. Nechci hodnotit sexuální výchovu v rodinách těchto dětí, protože do ní blíže nevidím, ale podle mého názoru by se prvotního poučení o ochraně, mělo dostavit právě zde.

I. JAKÝ DRUH JSI POUŽIL/A?

Nejčastějším druhem ochrany, která byla použita, byl kondom. Více viz citace žáků:

„nepoužil nepotřeboval jsem jí ale dnes durex“

„Durex banán“

„Durex“

„Kondomy Durex, Billy boy“

„kondom ale ona tomu rozuměla víc“

„durex a s příchutěmi“

J. VÍŠ, PROČ JE OCHRANA DŮLEŽITÁ?

U této otázky bych se opět trochu stáhla do role čtenáře. Musím ale konstatovat, že více jak polovina všech dětí ví, proč je ochrana důležitá. Aby si mohl čtenář udělat svůj vlastní úsudek, uvádím zde větší počet citací.

„Jo, aby neotěhotněla“

„kvůli přenášení HIV a AIDS“

„aby nedošlo k onemocnění a abych neměla děti“

„Ano, abych se nenakazil různými pohlavními nemocemi“

„Nepřenesu na sebe pohlavní nemoci a neudělám jí dítě“

„Ano. Abych nedostal pohlavní nemoc.“

„aby se nezapocalo dítě (embrio)“

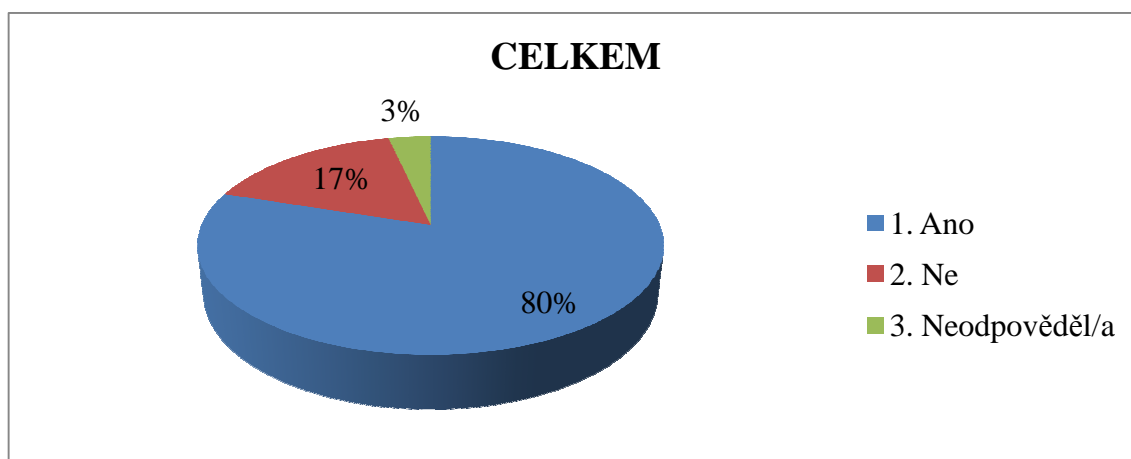
„Jednak kvůli pohlavním nemocem a otěhotnění“

„Chrání před otěhotněním a pohlavními chorobami.“

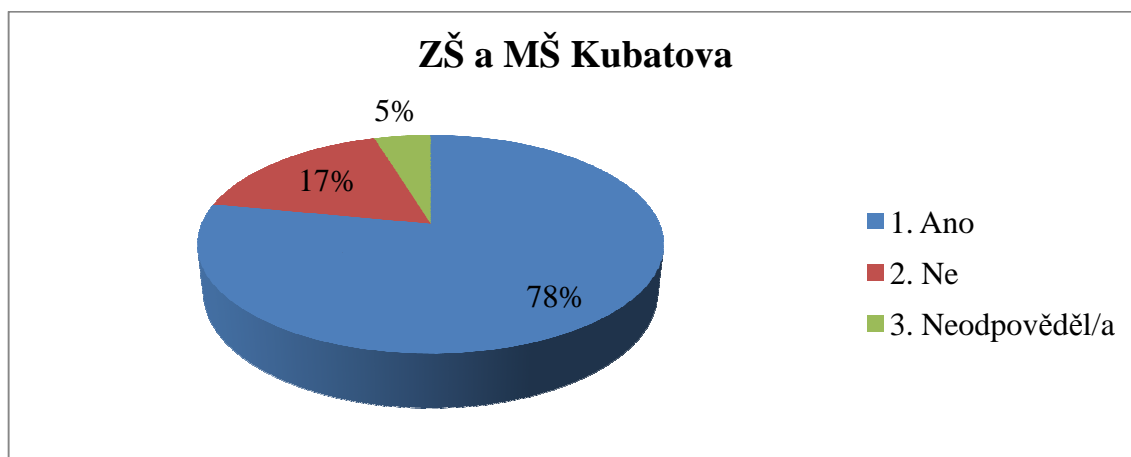
- „aby nedošlo k početí a onemocnění pohl. chorob.“
 „abych neměla dítě ani nemoce“
 „Kvůli otěhotnění i pohlavně přenosným chorobám.“
 „Kvůli pohlavním nemocem nebo kvůli tomu, aby žena neotěhotněla“
 „abychom neotěhotněli a nechytli nějaké nemoci.“
 „ano abych nebyla těhotná a neměla nějakou pohlavní nemoc“
 „Ano. Aby nedošlo k těhotenství a nebo přenosu pohlavních chorob.“
 „ano aby se mi spermie nedostali do dělohy a já nebyla těhotná“
 „abych neměl děti nebo nákou chorobu“
 „kuli oplodnění“
 „před AIDS“

POLOŽKA Č. 17:

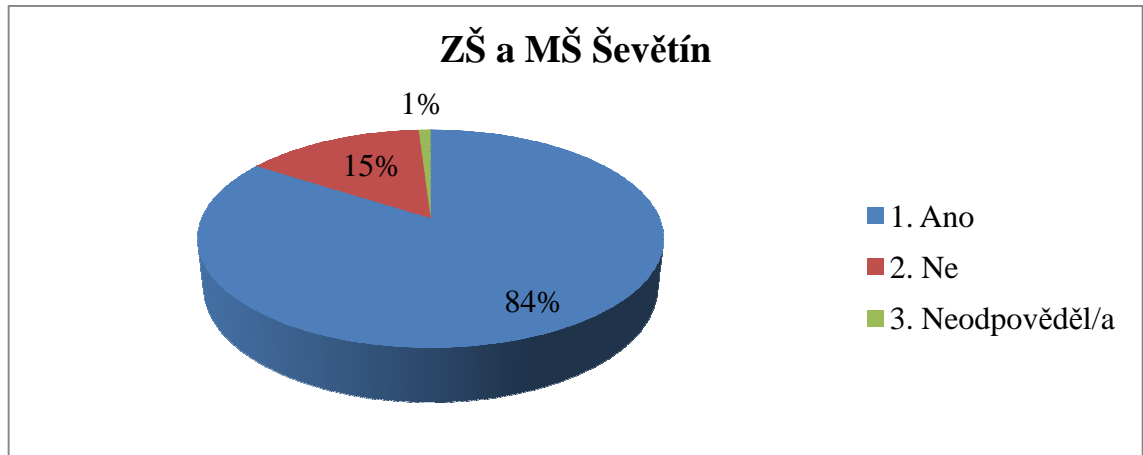
A. VÍŠ, CO JE ANTIKONCEPCE?

Graf 60 Víš, co je antikoncepce? CELKEM

Graf 61 Víš, co je antikoncepce? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 62 Víš, co je antikoncepce? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

B. JAKÉ ZNÁŠ DRUHY ANTIKONCEPCE?

Výsledky této otázky dopadly pro mě celkem uspokojivě. Přesvědčila jsem se o tom, že většina dětí zná alespoň nějaký druh antikoncepce. Podle mě je velmi důležité, aby o ochraně měly nějakou představu, když už pro ně pohlavní styk není tabu.

Většina dětí uváděla dva typy antikoncepce: pilulky a kondom. Také jsem se dozvěděla několik názvů hormonální antikoncepce, např. Minerva, Mercilon nebo Tri-Regol.

Citace žáků:

„pilulky, kondomy“

„kondom, prášky, antikoncepční kroužky, tělísko“

„mužské (kondom); ženské (hormonální; ženský kondom, atd.)“

„hormonální a mechanický“

„mužský a ženský“

„orální antikoncepce, kondom, čípky“

„šprcka kondom atd.“

„prášky, náplasti“

„Injekce, náplast, kondom.“

„kondom, prášky, náky želízko“

„kondom, kastrace, pilulky, implantát“

„Postinor“

„mužský (kondom), ženský (různý tablety)“

„Orální, čípky, podkožní implantáty, mužská (kondom), ...“

„durex, Pepino.“

„antikoncepční tělísko, prášky, kondom,“
 „kondom (mužský, ženský), hormonální antikoncepce“
 „condom“

POLOŽKA Č. 18: VÍŠ, CO JE TO PREZERVATIV (KONDOM) A JAK SE POUŽÍVÁ?

Naprostá většina dětí ví, co je to prezervativ (kondom) a jak se používá. Úplně nejčastější odpovědí bylo, že je ochrana, kterou si natahují muži na své přirození a že chrání proti pohlavním chorobám a proti otěhotnění.

Myslím, že další komentáře nejsou potřeba. Vše, co děti odpovídaly je v jejich citacích.

„Ano. Nafukne se, aby se tam vytvořila bublinka, aby to správně fungovalo a pak se nasadí“

„Chlap si ho nasadí na penis, aby jeho spermie při sexu neudělaly dotyčné dítě.“

„Je to latexový obal na ****. Natahuje se.“

„pytlík nasadí se na mužské pohlaví.“

„Ano nasadí se na penis. Zabraňuje pohlavnímu styku, nemocím.“

„Je to pytlíček na penisu musí se nasadit.“

„Jo vím. Kluk si ho nandá na mezinoží aby neměli děti.“

„nasadí se na penis a chrání ženu před spermii“

„Ochrana před vypuštěním spermií. Nandává se na penis.“

„Ano, je to takový balónek ten se nafoukne a dá se na penis.“

„ochrana proti vniknutí spermatu k vajíčku (oplození). Do kondomu se vsune penis“

„Navlíkne se na penis a potom se dělá sex.“

„ano používá se kvůli otěhotnění.“

„vím nasadí se na penis aby sperma nestříkla do dělohy“

„Ano, aby žena neotěhotněla“

„Je to ochrana na pánské pohlaví.“

„Ano vím co to je. Používá se tak, že si ho chlap nandá na své pohlavní ústrojí, aby nebylo počato dítě.“

„Ano vím používá se ho muž při sexu“

„nasune se na pánské „pindík“ (penis)“

„Jo, nasadí se na penis. Zabraňuje, aby žena neměla děti. Na kondomu je i lubrikátor, aby to tam lépe klouzalo.“

„Vím, že když před nebo při sexu nepoužiju ochranu tak po sexu je možnost si vzít prezervativ aby holka neotěhotněla.“

„Ano nasadí se a jede se“

„Kus gummy, nasadí se na penis a zabrání otěhotnění a přenosu AIDS“

„Nasadí se na penis nejdříve se však otevře“

„Je to taková guma a ta se navlíká na to na ten no penis, aby z něho nevytekly spermie když se to stane no“

„antikoncepce pro muž, nasadí se na penis“

„ano, dle návodu“

„kondom? Takovej ten balonek ☺. Vim jak se používá!!“

„dobrej balonek“

POLOŽKA Č. 19: VÍŠ CO DĚLAT V PŘÍPADĚ, ŽE BYS MĚL/A NECHRÁNĚNÝ POHLAVNÍ STYK?

V případě, že by měl někdo nechráněný pohlavní styk, ví co dělat, zhruba polovina dětí. Druhá polovina napsala, že neví. Ti, co odpověděli, že ví, většinou uváděly, že by vyhledaly lékaře.

Tahle nejčastější odpověď mě velmi překvapila. Myslela jsem si, že pokud se nezletilému dítěti něco takového stane, první, kdo se o tom dozví, budou rodiče. V případě těchto dvou základních škol to tak není. Na prvním místě byl lékař a na druhém koupě Postinoru. Proč tomu tak je? Nedůvěra k rodičům? Nevím.

Citace žáků:

„Vzít si postinor a tím zamezí otěhotnění.“

„Dojít si ke gynekologovi, říct mamce“

„Tak tak hloupej nejsem, když už tak by to bylo, protože chci dítě.“

„přerušovaný sex je nejlepší“

„Pokud partnerka neměla antikoncepci, použít postinor a modlit se.“

„jo nemít ho“

„říct to rodičům s tou slečnou jít k doktorovi a společně se domluvit“

„tak holka by po 9 měsících začala rodit“

„Řekla bych to mamce a s ní bych to řešila, ale vím, že se dají koupit prášky do nějaké určité doby a neotěhotníš.“

„zkontrolovat jestli nejsem těhotná nebo jestli nemám pohl. nemoc“

„no bude to blbý“

„jít na vyšetření jestli sem od něj nedostala nemoc a koupit si těhotenský test a počůrat ho“

„přinutit dívku aby šla na potrat“

„ano vím musíme si dát pozor jak říkám mám stálého partnera a děláme to jak kdy někdy bez někdy s“

„Ano, vyhledat gynekologa“

„dojít k lékaři“

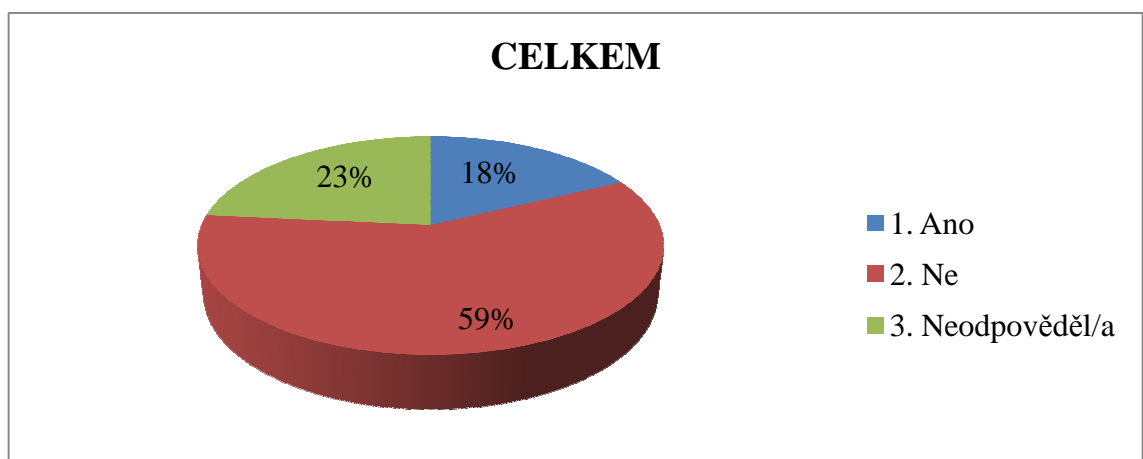
„koupila bych si těhotenskej test. pak bych šla ke ginekologovi“

„Ne, asi nic.“

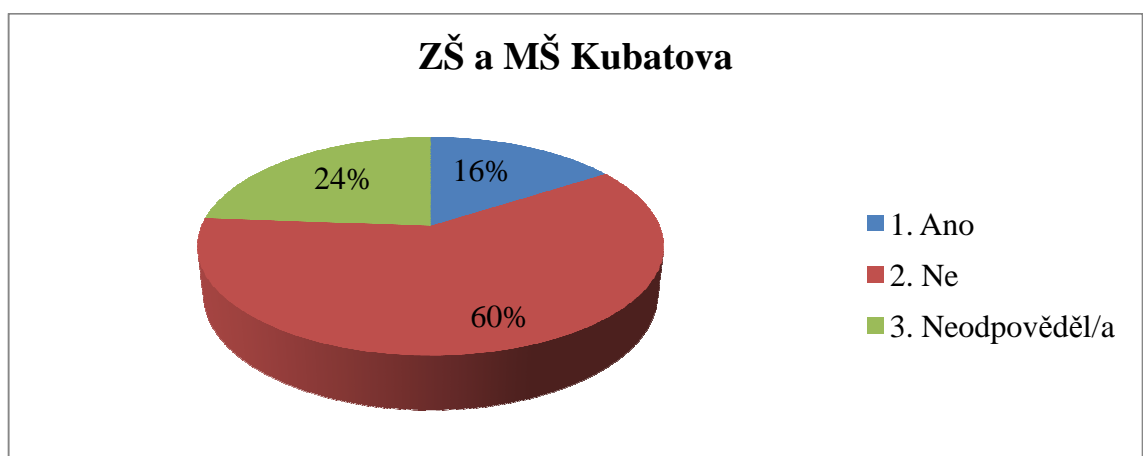
„Šla bych k doktorovi, ale nejdřív bych to řekla rodičům.“

„Po pohl. styku si může hned vzít holka ten prezervativ. Nebo zajít k doktorovi a kdyžtak požádat o potrat.“

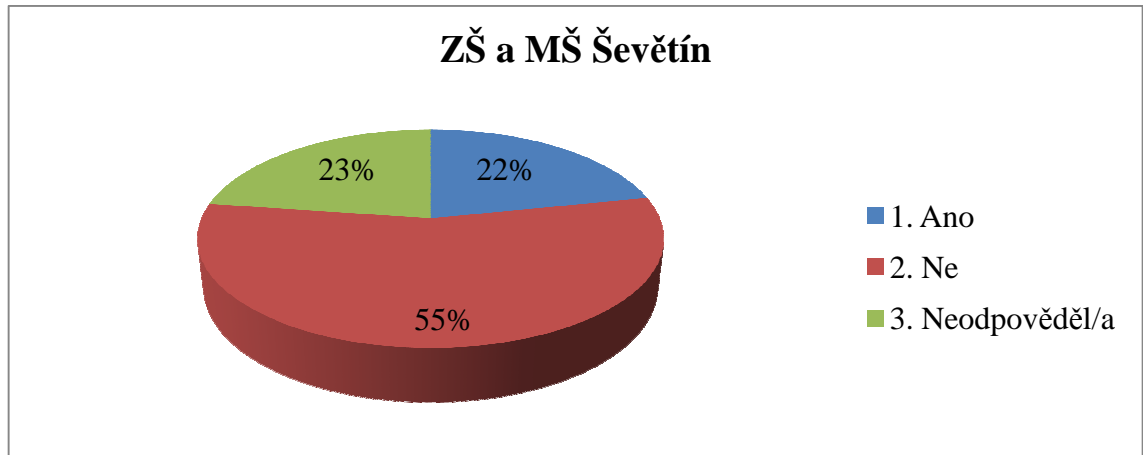
POLOŽKA Č. 20: VÍŠ, CO JE POSTINOR?

Graf 63 Víš, co je postinor? CELKEM

Graf 64 Víš, co je postinor? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 65 Víš, co je postinor? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Z grafů je jasně patrné, že naprostá většina dětí nevěděla, co je postinor.

Tento výsledek jsem očekávala. Přeci jen, postinor není úplně známá forma antikoncepce a podle mého názoru, pro takhle malé děti i dost nevhodná.

Citace žáků:

- „prášek proti otěhotnění používaný po pohl. styku“
- „tobolka poté (antikoncepce do 72 h po sexu bez ochrany)“
- „prášek, který zabije dítě do 72 hodin“
- „tabletky předepsané jen lékařem proti otěhotnění“
- „antikoncepce – po pohlavním styku bez ochrany“
- „tabletky proti otěhotnění po nechrán. pohl. styku do 72 hod. předepsané lékařem“
- „tabletky na lékařský předpis, aby nebyla žena těhotná musí se vzít do 72 hodin“
- „Pilulka poslední záchrany. bere se po nechráněném sexu.“
- „poslední možnost jak se uchránit před dítětem“
- „Ochrana proti početí.“
- „aby se klukovi postavil“
- „Něco jako antikoncepce, akorát se bere po souloži“
- „Tabletky, které se používají, když nechci mít dítě.“
- „Ano, osahávání dole.“
- „tabletky po sexu po nechr. sexu“
- „nouzová antikoncepce“
- „tabletky po sexu“
- „antikoncepce po nechráněném sexu“

POLOŽKA Č. 21: CO PODLE TEBE ZNAMENÁ „BEZPEČNÝ SEX“?

Bezpečný sex je pro děti na základních školách asi známý pojem. Jen velmi málo dětí nevědělo, nebo neodpovědělo.

Bezpečný sex je podle dětí sex s ochranou, s kondomem a antikoncepcí. Někteří psali, kondom nebo antikoncepce. Velmi často se také objevovalo, že bezpečný sex je sex bez přenášení pohlavním chorob.

Myslím, že děti v tomto mají jasno. Posuďte sami podle jejich citací.

„Bezpečný sex je s kondomem nebo s antikoncepcí a musejí sex chtít oba partneři. Oba by měli být nad 15 let.“

„Bez antikoncepce“

„S ochranou a když nejsou rodiče doma“

„Sex bez možnosti onemocnění pohl. chorobou.“

„s antikoncepcí a s člověkem, kterého dobře znáš“

„Chráněný sex při němž jsou využívány pouze ty praktiky, s nimiž souhlasí oba dva“

„sex ve kterém nejde o rozmnožování“

„s antikoncepcí a v normální poloze“

„na bezpečném místě s osobou, která je zdravá“

„s kondomem a s antikoncepcí nebo jen mazlení partnerů“

„s kondomem nebo peting a necking“

„jenom se dotýkat ústy“

„hodně dobrá věc pro mladší lidi“

„žádný sex“

„znamená to když kluk má kondom a holka antikoncepci“

„sex s ochranou“

„chráněný sex“

„Ano použití kondomu nebo antikoncepce“

„jsou opatrní aby neměli děti“

„Anál, orál“

„s antikoncepcí“

„nemusím se bát“

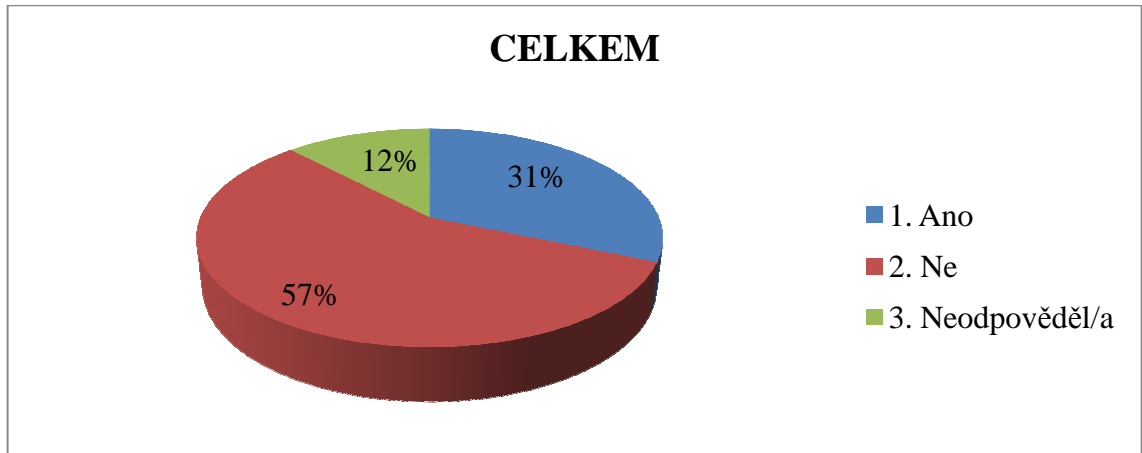
„condom“

„všechno OK“

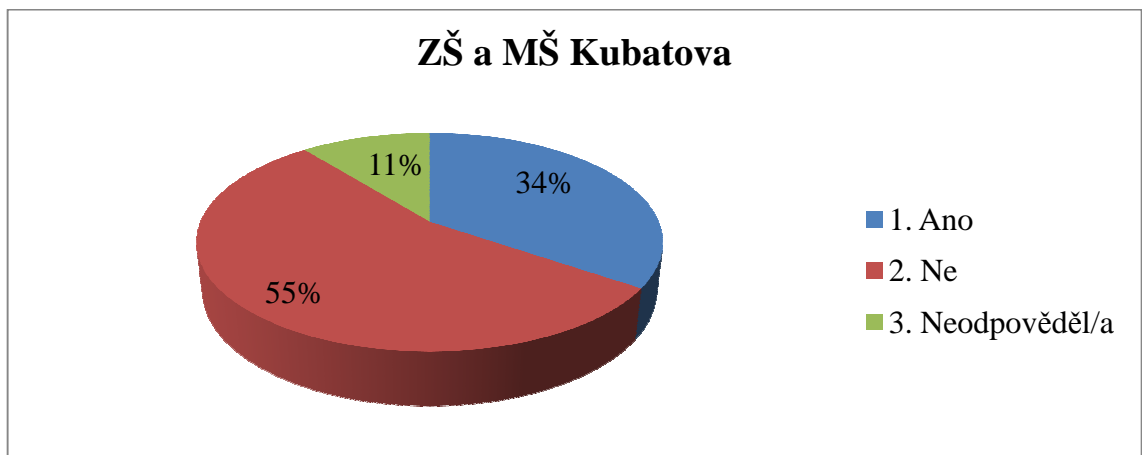
„Že jeden z partnerů používá ochranu.“

„To je sex při kterém se používají ty různé druhy antikoncepcí.“

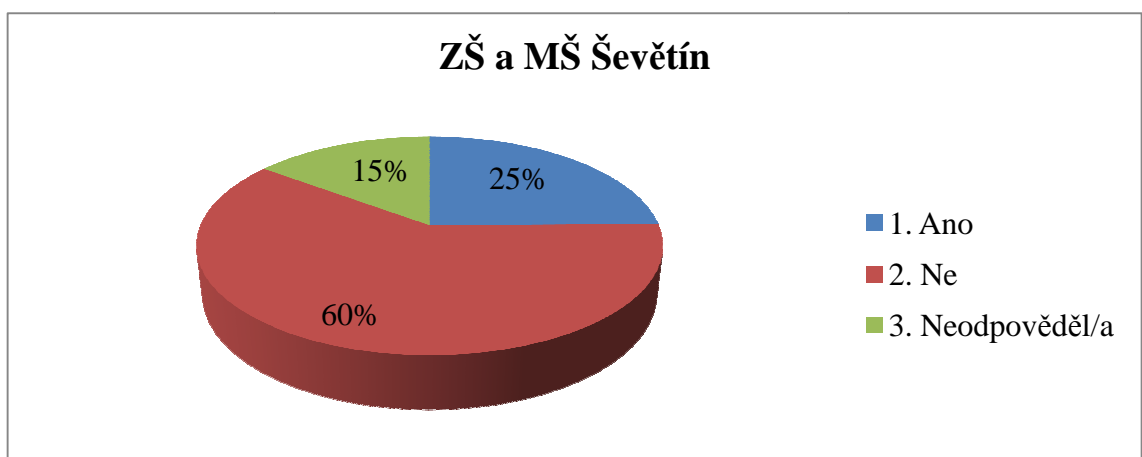
POLOŽKA Č. 22: POUČILI TĚ RODIČE O BEZPEČNÉM SEXU? CO TI ŘEKLI?

Graf 66 Poučili Tě rodiče o bezpečném sexu? Co ti řekli? CELKEM

Graf 67 Poučili Tě rodiče o bezpečném sexu? Co ti řekli? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 68 Poučili Tě rodiče o bezpečném sexu? Co ti řekli? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

V grafech je vidět, že většina rodičů své děti nepoučila. Ti, co odpověděly, že ano, uváděly, že jim rodiče říkají, ať hlavně používají ochranu.

Myslím, že jiných komentářů není potřeba, vše podstatné je řečeno v samotných citacích žáků.

„mám vědět s kým do toho du“

„Ano použili. Řekli mi že ochranou zabráním těhotenství i pohlavně přenosným chorobám“

„Ano, jedine s kondomem i kdybych začala brát antikoncepci – hrozí riziko pohl. nemocí.“

„Mamka řekla, že mám používat ochranu, ale ať se sexem ještě počkám – to je totiž nejbezpečnější.“

„Abych použila kondom. Ale nechtějí, abych měla s klukem sex do 16ti let.“

„Ano, že pokaždý mám trvat na kondomu, pokud teda toho partnera neznám důvěrně.“

„Snaž se, ať si nezkazíš život.“

„Ano, řekli že mám radši počkat než abych jsem se do něčeho hrnul bez rozumu“

„Ano. Řekli mi, že když nebudu mít bezpečný sex, můžu být třeba neplodná nebo jinak nemocná.“

„Prosímte až od 18 let.“

„Že si mám dávat pozor!“

„abych používala ochranu“

„Ano. Abych použila kondom“

„že mám ještě dost času a až to přijde tak použít kondom“

„Budeš souložit do 18 s ochranou!“

„Jo poučili. Že když to budu s někým dělat tak jen s ochranou protože kluci přenáší nemoc.“

„Že to můžu dělat až od 15 a s ochranou.“

„Ne, já se to dozvídám od kámošů a z netu“

„Jo. no že bezpečný je od 15-ti, ale s ochranama ...“

„ano řekli že se buďto používá kondom, nebo antikoncepce.“

„ano řekli mi že jestli to neudělám tak že sem dobrá“

„ano že musíš mít kondom aby nemohla mít děti nebo něco tam mluvily“

„Že pro nás je to ještě nebezpečné.“

POLOŽKA Č. 23: NECHRÁNĚNÝ POHLAVNÍ STYK MŮŽE BÝT I NEBEZPEČNÝ. VÍŠ JAK?

Tato otázka byla pro většinu dětí jasná. Odpovědi byli jasné a stručné. Nechráněný pohlavní styk podle dětí je nebezpečný v tom, že se mohou přenášet pohlavní nemoci, jako HIV, AIDS, kapavka a syfilis. Další velké riziko je v tom, že by žena mohla otěhotnět.

Citace žáků:

- „Může dojít k oplodnění dítěte v i mladším věku.“
- „Můžeme se nakazit třeba nějakou nemocí. př. AITS“
- „Když je dívka mladá nemusí zvládnout porod.“
- „Může ohrozit i život“
- „můžeme dostat pohlavní choroby. Můžeme mít trvalé následky.“
- „Ano nemoci a oplodnění když partnerka není plnoletá.“
- „AIDS, HIV“
- „děti můžou bejt“
- „Můžou se přenést pohl. choroby a můžu být těhotná“
- „Když je dívka moc mladá a vznikne v ní plod může ji to i zabít.“
- „bez kondomu“
- „Může přinést pohlavně přenosné nemoci“

POLOŽKA Č. 24: VÍŠ, CO JSOU TO „POHLAVNĚ PŘENOSNÉ NEMOCI“? ZNÁŠ NĚJAKÉ?

Z celkových 315 žáků, kteří odpovídali, skoro 190 žáků napsalo, že ví. Naprostá většina i uváděla příklady pohlavním nemocí, i když velmi často špatně napsané (viz citace). Přibližně 46 žáků odpovědělo, že vůbec neví. Zbývající počet žáků neodpověděl.

Nejčastější vysvětlení na tuto otázku bylo, že jsou to nemoci, které se přenášejí pohlavním stykem a že jsou to AIDS, kapavka, syfilis a HIV. Hodně dětí psalo ve svých odpovědích více nemocí najednou, např. AIDS, HIV, kapavka. Samozřejmě se také vyskytovaly odpovědi, které byly špatné (viz citace).

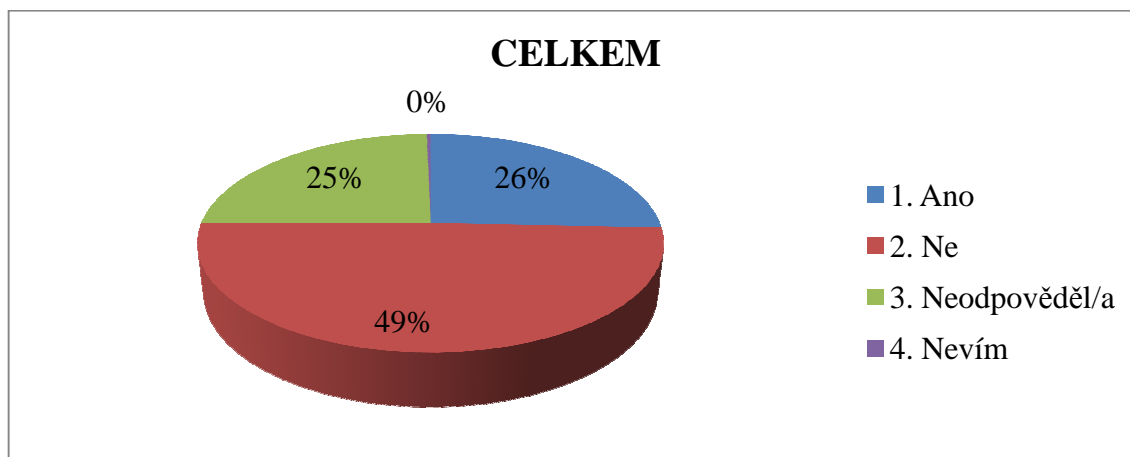
Velmi mě překvapily také odpovědi typu – žloutenka C, nebo rakovina děložního čípku. U žáků ze Ševětína jsem se dokonce setkala s odpověďmi, které mě zaskočily. Mohu uvést např.: chlamydie, filcky. Myslela jsem si, že s těmito pojmy nejsou děti v tomto věku seznámeny.

S ohledem na odpovědi žáků z obou základních škol musím usoudit, že ohledně pohlavně přenosných chorob včetně těch nejznámějších, jsou velmi informováni.

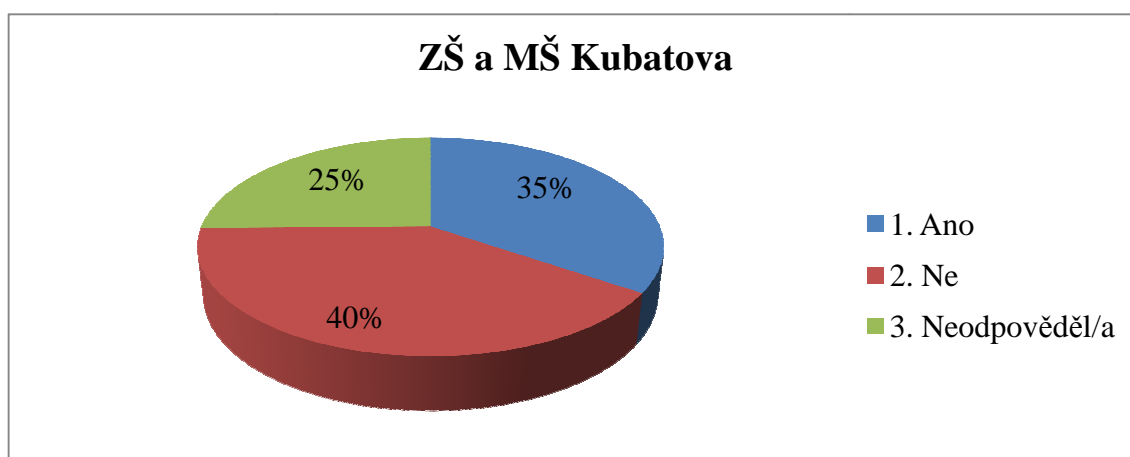
Pro znázornění uvádím citace z obou základních škol.

- „Nemoci, které se přenáší při nechráněném pohl. styku, AIDS, KAPAVKA, ...“
- „Ano. Rakovina děložního čípku.“
- „AITS. nemoci přenesené pohlavním stykem“
- „Nevím. Třeba že má nikdo angínu začne líbat kluka a on to chití tu nemoc“
- „ano HIV a žloutenka typu C“
- „Neznám ale myslím si, že z pohlaví mužského (penisu) se může přenést pomocí spermií do ženského pohlaví nemoc.“
- „AIDS, HIV, ZLATÝ STAFILOKOK ...“
- „Ano vím – sifilis, AIV, AIDS“
- „AIDS, kapačka, sifilis“
- „Lidé kteří mají nebo měli AIDS. např. Fredy Mercury“
- „filcki, AIDS“
- „AIDS, HIV“
- „filcky, ajc“
- „aics“
- „ano vím, je to třeba kapavka, aids,“
- „vím, HIV, syfilis, kapavka, ...“
- „choroba, Aids, HYV“
- „AIDS, kapavka, sifilis, chlamydie“
- „ano Jsou syfilis, aids, chlamydie, fildsky“
- „AIDS, sifilis, kapavka, g. bradavice, mikoza, filcky“
- „ano, HIV, rakoviny, ... a jiné“
- „ano vim, AIDS, kondomy“
- „chřipka, angína, žloutenka“

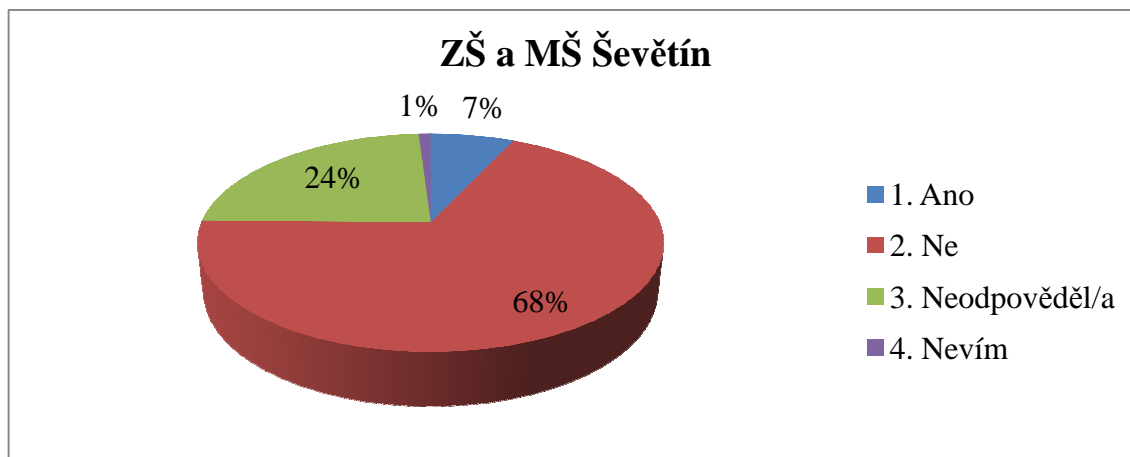
NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH A V RŮZNÝCH CENTRECH PROBÍHAJÍ BESEDY A DISKUZE O SEXUÁLNÍM CHOVÁNÍ A SEXUÁLNÍ VÝCHOVĚ. ÚČASTNIL/A SES NĚKDY NĚJAKÉ TAKOVÉ BESEDY? POKUD ANO, CO TI TAKOVÁ BESEDA O SEXUÁLNÍM CHOVÁNÍ PŘINESLA? CO TI TAM NAOPAK CHYBĚLO A CHTĚL BY SES O TOM DOZVĚDĚT VÍCE? A CO SI O TAKOVÝCH BESEDÁCH MYSLÍŠ? JSOU PRO TEBE A TVÉ SPOLUŽÁKY PROSPĚŠNÉ?

Graf 69 Účastnil/a ses někdy nějaké takové besedy? CELKEM

Graf 70 Účastnil/a ses někdy nějaké takové besedy? ZŠ a MŠ KUBATOVA

Graf 71 Účastnil/a ses někdy nějaké takové besedy? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN

Myslím, že zde není ani tak důležitý celkový graf, jako dva dílčí. Můžeme si povšimnout, že děti ze základní školy Kubatova absolvovali už nějakou besedu nebo přednášku na toto téma. Jedná se celkově asi o 35% žáků. Musím ale dodat, že několik dětí napsalo, když beseda byla, zrovna chyběly. Na základní škole v Ševětíně se besedy nebo přednášky na toto téma zúčastnilo podle dotazníků pouze 7% žáků.

Jediné, co nechápu je, proč tak velké procento žáků na obou základních školách vůbec neodpovědělo. Možná tím, že děti neodpověděly nebo celou stránku proškrtly, tím chtěly vyjádřit, že na žádné nebyly. Ale to už se mohu jen domnívat.

Pro názornost uvádím přesné citace z obou základních škol.

„Ano jednu jsme měli ale chybělo vysvětlení o následcích pohlavních chorob“

„byl jsem na jedné o znásilnění, přineslo mi to že vím jak chránit ale bylo to strašně krátké – tzn. že nám toho moc neřekli. podle mě to je pro mé spolužáky prospěšné hlavně pro holky u kterých je to nebezpečí větší v tom že je násilník může i oplodnit a je to pro násilníky muže snažší“

„Ano účastnila, bylo to zajímavé, ale žáci i já jsme se báli ptát na různé otázky ta beseda byla dobrá, ale myslím, že někomu z nás nic moc nedala všichni to většinou znali ...“

„Jsou prospěšné, každý by se měl něco o tom dozvědět, než se to pokusí udělat, aby věděl co se vůbec může a co ne. Taky nám říkali, že bychom si měli na některé lidi dávat pozor, že všichni nejsou úplně normální, a taky jak se bránit před těmito lidmi. Jak se při sexu chránit aby se nestalo to co nechceme aby se stalo a abychom neonemocněli. Bylo to i dost zajímavé a určitě poučné pro všechny.“

„Ano a přinesla mi znalosti o různých druzích pohlavního styku. Nechybělo mi tam asi nic. Jsou jistě moc důležité abychom dokázaly předcházet třeba pohlavním nemocem.“

„Ano účastnila jsem se nějakých besed/přednášek; ukázala mi co to vlastně sexuální chování je; nepadá mě nic na jaké otázky bych se chtěla zeptat nebo co mi v té přednášce chybělo; o takovýchto besedám si myslím, že jsou velmi naučné; ano urči jsou pro nás tyto besedy prospěšné.“

„Ano, ve škole jsme měli přednášku na téma sex. Přednáška byla docela přínosná a hlavně byla takovou zábavnější formou.“

„Ano, u nás sme měli přednášku nejdříve o kouření a asi před rokem o sexu a pohlavních nemocích. Přineslo mi to to, že si budu dávat pozor, s kým se chci vyspat a tak. Opravdu bych nechtěla chytit AIDS!!“

„Ano. Kondom, Kondom, Kondom. O masturbaci. Ano, ano.“

„Ano, je to sranda. Sice nám říkaj věci který už dávno víme, ale tak proč né.“

„Jsou poučné, ale i nudné!“

„Ano učinila. nic nového říkali jen to co už vím. většinou se málo zmiňují o různých polohách a hrátkách. jsou poučné pro děti kterým o tom nic neřeknou rodiče. ano i ne.“

„Ano jednou. Informace o tom, co mě čeká. O těhotenství. Jsou to docela poučné besedy. Myslím, že ano.“

„Ne, ale pro letošní rok se pro naši třídu připravuje. Myslím, že moji vrstevníci už všechno ví, ale stejně by se nějaké téma o ochraně hodilo a hlavně by tam mělo být nějaké varování před předčasným sexem. A myslím že jsou prospěšné.“

„Ne. byla jsem jen u kamaráda a tam byl jeden sexuální jako pedagog nebo tak něco a ten nám o tom vyprávěl. Pak jsme se mohly i ptát a já jsem nevěděla na co se mám ještě ptát. Takže myslím že asi vím co potřebuju.“

7.5 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Výsledky dotazníkového mě v mnoha ohledech velmi překvapily. Čekala jsem, že např. informovanost dětí z městysu bude mnohem menší, než u dětí z Českých Budějovic. Výsledky ale byly velmi často na stejné úrovni. Jediný rozdíl, který spatřuji mezi těmito dětmi, je sexuální aktivita. Řekla bych, že děti z města jsou více aktivnější a mají menší zábrany. Tento důležitý rozdíl bych viděla zejména ve výchově a v místě bydliště.

Domněnka, se kterou jsem se pouštěla do této práce, se mi potvrdila. Podle mého názoru a hlavně z výsledků dotazníkového šetření, si stojím za tvrzením, že dnešní děti jsou na svůj věk opravdu napřed.

8. ZHODNOCENÍ HYPOTÉZ

H1 – Žáci na základních školách jsou velmi aktivní v oblasti sexuálního chování.

Děti na 2. stupni základních škol jsou v této oblasti značně aktivní. Velmi často se líbají, osahávají, většina z nich masturbuje a značná část dětí už někdy provozovala pohlavní styk. Z výsledků dotazníkového šetření mohu soudit, že se mi tato hypotéza potvrdila.

H2 – Žáci na základních školách jsou dostatečně informováni v oblasti sexuality.

Z výsledků položky č. 17 je zřejmé, že přibližně 80% všech dětí ví, co je to antikoncepce a naprostá většina byla schopná vyjmenovat nějaké příklady. Výsledky položky č. 18 ukazují, že většina zná pojem prezervativ a ví, jak se používá. Z položek č. 21, 23 a 24 je vidět, že děti ze základních mají jasno v tom, co je to bezpečný sex, co dělat v případě, kdyby provozovaly nechráněný pohlavní styk a co jsou to pohlavně přenosné choroby. Tato hypotéza se mi také potvrdila.

H3 – Žáci na základních školách provozují pohlavní styk.

Jak je vidno z položky č. 16, přibližně 9% dětí ze základních škol již mělo pohlavní styk. Tato hypotéza se mi potvrdila.

H4 – Rodiče příliš neinformují své děti o bezpečném pohlavním styku a o negativních důsledcích sexuálního chování.

Tuto hypotézu měla potvrdit nebo vyvrátit položka č. 22 (Graf 66). Výsledek ukazuje, že pouze 31% dětí bylo poučeno o bezpečném pohlavním styku. Většinová odpověď byla, že rodiče hovořili pouze o používání ochrany. Hypotéza byla potvrzena.

H5 – Školní sexuální výchova je dostatečná.

Z výzkumu mohu tvrdit, že učitelé na základních školách hovoří s dětmi na toto téma včas a vhodně. Většina dětí z nižších tříd (šesté a sedmé třídy) toho ve škole moc o tomto tématu neslyšely, což pokládám za správné. Děti z osmých a devátých tříd už většinou uváděly, že o tomto tématu ví od učitelů, nebo že už byly na nějaké besedě.

Tato hypotéza se mi potvrdila.

9. ZÁVĚR

V diplomové práci jsem nastínila problematiku sexuální aktivity žáků na 2. stupni základních škol. Teoretickou část jsem zaměřila na sexualitu, její pojetí, vývoj a jaké informace vůbec děti o sexualitě mají. Další část popisuje náhled na sexuální výchovu. Zde je nejvíce kladen důraz na spolupráci školy a rodiny. Nejdlejší je část o pubertě, která je zaměřena na vývoj dětí během – fyzický a psychický.

Hlavní důraz jsem kladla na praktickou část, kdy jsem se chtěla co nejvíce dozvědět o sexuální aktivitě dětí na dvou základních školách – ZŠ a MŠ Kubatova České Budějovice a ZŠ a MŠ Ševětín. Setkala jsem se velkou ochotou všech dětí. Velmi oceňuji vyplnění dotazníků.

Z dotazníkového šetření jsem se dozvěděla spoustu věcí o tom, jak to u dnešních dětí v oblasti sexuálního chování chodí. Byla jsem šokována, že 9% dětí už někdy provozovalo pohlavní styk a z toho téměř polovina nepoužívala žádnou ochranu. Velmi mě také překvapilo zjištění, že v případě nechráněného pohlavního styku by děti nevyhledaly pomoc u svých rodičů. Na druhou stranu mě potěšil fakt, že jsou děti dostatečně informované o bezpečném sexu, ochraně a následcích nechráněného pohlavního styku.

Na začátku práce jsem uváděla, proč jsem si toto téma vybrala. Po pečlivém prostudování všech dotazníků jsem došla k závěru, že dnešní děti jsou hodně informované, na svůj věk jsou velmi aktivní v otázce sbližování se s druhým (popřípadě stejným) pohlavím. Na jednu stranu si myslím, že dostatečná informovanost je důležitá, ale z druhé strany, čím větší je informovanost, tím více se u dětí vzbuzuje zvědavost. Důsledkem velké zvědavosti přichází dříve jejich sexuální aktivita. Nicméně jsem zastáncem dostatečné informovanosti, neboť chrání zdraví našich dětí.

10. SEZNAM CITOVANÉ A POUŽITÉ LITERATURY

SEZNAM CITOVANÉ LITERATURY

[1] HORÁK, Josef., JOSÍFKOVÁ, Jitka., NOVOTOVÁ, Jitka., ŠTĚPANOVIČ, Milan. *Výchovné problémy současné školy*. Liberec : Technická univerzita, 2001. ISBN 80-7083-537-0.

[2] KLEMENTA, Josef et al. *Somatologie a antropologie*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, n. p., 1981. 504 s. ISBN

[3] ŠILEROVÁ, Lenka. *Sexuální výchova: Jak a proč mluvit s dětmi o sexualitě*. Praha : GradaPublishing a. s., 2003. ISBN 80-247-0291-6.

[4] VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie I., Dětství a dospívání*. Univerzita Karlova v Praze : Karolinum, 2005. 467 s. ISBN 80-246-0956-8.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČIHÁK, Radomír. *Anatomie 2 : Druhé, upravené a doplněné vydání*. Praha : Grada Publishing, spol. s. r. o., 2002. 488 s. ISBN 80-247-0143-X.

DONÁT, Josef., DONÁTOVÁ, Nora. *Důvěrně a otevřeně o sexualitě: Sexuální výchova pro základní školu a pro nižší ročníky víceletých gymnázií*. Praha : Fortuna, 1996. ISBN 80-7168-371-X.

ELLINGHOVEN, Renate. *Příliš mladí na sex? aneb jak se stát dobrými milenci*. Praha : Ikar, 2001. 141 s. ISBN 80-7202-804-9.

HARRISOVÁ, Robie H. *Pojďme si povídat o sexu: O růstu, změnách těla, sexu a sexuálním zdraví*. Bratislava : INA, spol. s. r. o., 1996. ISBN 80-85680-23-8.

HARTL, Pavel., HARTLOVÁ, Helena. *Velký psychologický slovník*. Praha : Portál, 2010. 800 s. ISBN 978-80-7367-686-5.

HORÁK, Josef., JOSÍFKOVÁ, Jitka., NOVOTOVÁ, Jitka., ŠTĚPANOVIČ, Milan. *Výchovné problémy současné školy*. Liberec : Technická univerzita, 2001. ISBN 80-7083-537-0.

KLEMENTA, Josef et al. *Somatologie a antropologie*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, n. p., 1981. 504 s. ISBN

KURIC, Jozef, et al. *Ontogenetická psychologie*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, n. p., 1986. 264 s. ISBN

LANGMEIER, Josef., KREJČÍŘOVÁ, Dana. *Vývojová psychologie*. Praha 7 : GradaPublishing, spol. s. r. o., 1998. 344 s. ISBN 80-7169-195-X.

MACHOVÁ, Jitka: *Biologie člověka pro učitele*. Praha : Karolinum, 2008. 269 s. ISBN 978-80-7184-867-7.

MACHOVÁ, Jitka., HAMANOVÁ Jana. *Reprodukční zdraví v dospívání*. Jinočany : H&H Vyšehradská, s. r. o., 2002. 197 s. ISBN 80-86022-94-3.

MALÁ, Helena; KLEMENTA, Josef. *Biologie dětí a dorostu*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1985. 208 s.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Co, kdy a jak ve výchově dětí*. Praha : Portál, 2007. 143 s. ISBN 978-80-7367-325-3.

MEREDITHOVÁ, Susan. *Dospívání a sex*. Bratislava : Mladé Letá, 1992. 47 s. ISBN 80-06-00499-4.

PŠENIČKA, Oldřich. *Sexuální výchova v rodině*. Hradec Králové : Hnutí Rodina ve spolupráci s ATD, 1994. ISBN 80-901524-1-4.

ROZEHNALOVÁ, Marcela. *Co se skrývá za sexem dospívajících?: aneb Prevence rizikového sexuálního chování mládeže a jeho následků*. Praha : CEVAP, 2005. ISBN 80-902898-8-6.

ŠILEROVÁ, Lenka. *Sexuální výchova: Jak a proč mluvit s dětmi o sexualitě*. Praha : GradaPublishing a. s., 2003. ISBN 80-247-0291-6.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie I., Dětství a dospívání*. Univerzita Karlova v Praze : Karolinum, 2005. 467 s. ISBN 80-246-0956-8.

WEISS, Petr., ZVĚŘINA, Jaroslav. *Sexuální chování v ČR – situace a trendy*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-558-X.

Internetové zdroje

<http://www.sexus.cz/sexualni-vyvoj-v-detstvi-a-dospivani>

<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rozvodovost>

http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich_jihoceskeho_kraje

<http://www.lekarna.cz/postinor-2-2x0-75mg-tablety/>

11. PŘÍLOHY K PRAKTICKÉ ČÁSTI

9.1 Dotazník

DOTAZNÍK

Milý účastníku průzkumu, ráda bych Ti položila pár otázek. Dotazník je součástí mé diplomové práce *Sexuální aktivita žáků 2. stupně ZŠ*. Výsledky výzkumu budou zpracovány do statistik a zároveň pomohou získat informace Tobě, tvým kamarádům i dalším dospívajícím dětem v oblasti sexuálního chování. Tento dotazník je plně **anonymní**, proto bych Tě chtěla poprosit, abys na všechny otázky odpověděl/a upřímně a pravdivě.

Děkuji!

Pokyny k vyplnění dotazníku:

Vhodnou odpověď zakroužkujte (např.: (ano)/ ne), nebo doplňte na linku.

1. Věk: _____

2. Pohlaví: **dívka / chlapec**

3. Navštěvuji základní školu:

- na vesnici
- ve městě
- jiné: _____

4. Žiji s:

- matkou a otcem
- jen s matkou
- jen s otcem
- jiné: _____

5. Líbí se Ti někdo (dívka/chlapec) ve tvém okolí? **ano / ne**

Pokud ano, snažíš se vyhledávat jeho pozornost? **ano / ne**

Jak? _____

6. Už si s někým chodil/a? **ano / ne**

Pokud ano, bylo mezi vámi něco bližšího? _____

Jak vypadá/vypadalo vaše chození? _____

7. Už si se s někým líbal/a? **ano / ne**

Byla to pusa na tvář nebo na rty? _____

Osahávali jste se při líbání? _____

8. Víš, co je to necking? Zkoušel/a si to někdy? _____

9. Co je to petting? Už si to někdy s někým dělal/a? _____

10. Viš, co je to masturbace (onanie)? _____

Už jsi někdy masturboval/a (onanoval/a)? _____

Dělal/a si to sám/sama nebo s někým? S kým a kde? _____

11. Už si někdy slyšel/a o sexu, pohlavním styku nebo souloží? **ano / ne**
Pokud ano, od koho? _____

12. Dokážeš vysvětlit, co znamená pohlavní styk? _____

13. Povídáš si s kamarády/kamarádkami o sexu? **ano / ne**
Povídáte si o sexu z legrace nebo vážně? _____
O čem si povídáte? _____

14. Viděl/a jsi někdy nějaký erotický časopis nebo webovou stránku s touto tematikou? **ano / ne**

Proč sis to prohlížel/a? _____

Prohlížel/a sis to sama nebo s někým? _____

Už sis někdy koupil/a erotický časopis? Pokud ano, proč? _____

Co si o takových věcech myslíš? _____

Znáš časopisy jako Bravo, Bravo girl, apod.? V těchto časopisech je také spousta věcí o sexu.

Čteš to? Co si o tom myslíš? _____

15. Povídají si s Tebou rodiče o sexu? **ano / ne**
Pokud ano, co ti říkají/řikali? _____

Vyprávíte si doma třeba sprosté vtipy? **ano / ne**

Máš doma, nebo někdo z rodiny časopisy o sexu? _____

16. Už jsi někdy měl/a pohlavní styk? **ano / ne**
Pokud ano, kolik Ti bylo let? _____

Kolik let bylo Tvému partnerovi? _____

Líbilo se Ti to? **ano / ne**

Jaké to bylo? _____

Kde k sexu došlo? _____

Z čí iniciativy došlo k pohlavnímu styku? Chtěl/a jsi to ty, nebo spíš partner? _____

Používal/a si nějakou ochranu? **ano / ne**

Jaký druh jsi použil/a? _____

Víš, proč je ochrana důležitá? _____

17. Víš, co je antikoncepce? ano / ne

Jaké znáš druhy antikoncepce? _____

18. Víš, co je to prezervativ (kondom) a jak se používá? _____

19. Víš co dělat v případě, že bys měl/a nechráněný pohlavní styk? _____

20. Víš, co je to postinor? _____

21. Co podle Tebe znamená „bezpečný sex“? _____

22. Poučili Tě rodiče o bezpečném sexu? Co Ti řekli? _____

23. Nechráněný pohlavní styk může být i nebezpečný. Víš jak? _____

24. Víš, co jsou to „pohlavně přenosné nemoci“? Znáš nějaké? _____

12. SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK

<i>Graf 1</i> Žiji s – CELKEM	47
<i>Graf 2</i> Žiji s – ZŠ a MŠ KUBATOVA	47
<i>Graf 3</i> Žiji s – ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN	48
<i>Graf 4</i> Líbí se Ti někdo (dívka/chlapec) ve tvém okolí? CELKEM	49
<i>Graf 5</i> Líbí se Ti někdo (dívka/chlapec) ve tvém okolí? ZŠ a MŠ KUBATOVA	49
<i>Graf 6</i> Líbí se Ti někdo (dívka/chlapec) ve tvém okolí? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN	49
<i>Graf 7</i> Pokud ano, snažíš se vyhledávat jeho pozornost?	50
<i>Graf 8</i> Pokud ano, snažíš se vyhledávat jeho pozornost? ZŠ a MŠ KUBATOVA	51
<i>Graf 9</i> Pokud ano, snažíš se vyhledávat jeho pozornost? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN	51
<i>Graf 10</i> Už si s někým chodil/a? CELKEM	54
<i>Graf 11</i> Už si s někým chodil/a? ZŠ a MŠ KUBATOVA	54
<i>Graf 12</i> Už si s někým chodil/a? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN	54
<i>Graf 13</i> Už si se s někým líbal/a? CELKEM	58
<i>Graf 14</i> Už si se s někým líbal/a? ZŠ a MŠ KUBATOVA	58
<i>Graf 15</i> Už si se s někým líbal/a? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN	59
<i>Graf 16</i> Byla to pusa na tvář nebo na rty? CELKEM	59
<i>Graf 17</i> Byla to pusa na tvář nebo na rty? ZŠ a MŠ KUBATOVA	59
<i>Graf 18</i> Byla to pusa na tvář nebo na rty? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN	60
<i>Graf 19</i> Osahávali jste se při líbání? CELKEM	60
<i>Graf 20</i> Osahávali jste se při líbání? ZŠ a MŠ KUBATOVA	61
<i>Graf 21</i> Osahávali jste se při líbání? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN	61
<i>Graf 22</i> Víš, co je to masturbace (onanie)? CELKEM	63
<i>Graf 23</i> Víš, co je to masturbace (onanie)? ZŠ a MŠ KUBATOVA	64
<i>Graf 24</i> Víš, co je to masturbace (onanie)? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN	64
<i>Graf 25</i> Už jsi někdy masturboval/a (onanoval/a)? CELKEM	65
<i>Graf 26</i> Už jsi někdy masturboval/a (onanoval/a)? ZŠ a MŠ KUBATOVA	65
<i>Graf 27</i> Už jsi někdy masturboval/a (onanoval/a)? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN	66
<i>Graf 28</i> Už si někdy slyšel/a o sexu, pohlavním styku nebo o souloži? CELKEM	67
<i>Graf 29</i> Už si někdy slyšel/a o sexu, pohlavním styku nebo o souloži? ZŠ a MŠ KUBATOVA	67

<i>Graf 30 Už si někdy slyšel/a o sexu, pohlavním styku nebo o souloži? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	68
<i>Graf 31 Povídáš si s kamarády/kamarádkami o sexu? CELKEM</i>	71
<i>Graf 32 Povídáš si s kamarády/kamarádkami o sexu? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	72
<i>Graf 33 Povídáš si s kamarády/kamarádkami o sexu? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	72
<i>Graf 34 Povídáte si o sexu z legrace nebo vážně? CELKEM</i>	72
<i>Graf 35 Povídáte si o sexu z legrace nebo vážně? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	73
<i>Graf 36 Povídáte si o sexu z legrace nebo vážně? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	73
<i>Graf 37 Viděl/a jsi někdy nějaký erotický časopis nebo webovou stránku s touto tematikou? CELKEM</i>	74
<i>Graf 38 Viděl/a jsi někdy nějaký erotický časopis nebo webovou stránku s touto tematikou? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	74
<i>Graf 39 Viděl/a jsi někdy nějaký erotický časopis nebo webovou stránku s touto tematikou? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	75
<i>Graf 40 Prohlížel/a sis to sama nebo s někým? CELKEM</i>	77
<i>Graf 41 Prohlížel/a sis to sama nebo s někým? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	77
<i>Graf 42 Prohlížel/a sis to sama nebo s někým? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	77
<i>Graf 43 Už sis někdy koupil/a erotický časopis? Pokud ano, proč? CELKEM</i>	78
<i>Graf 44 Už sis někdy koupil/a erotický časopis? Pokud ano, proč? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	78
<i>Graf 45 Už sis někdy koupil/a erotický časopis? Pokud ano, proč? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	79
<i>Graf 46 Povídají si s tebou rodiče o sexu? CELKEM</i>	81
<i>Graf 47 Povídají si s tebou rodiče o sexu? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	81
<i>Graf 48 Povídají si s tebou rodiče o sexu? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	82
<i>Graf 49 Vyprávíte si doma třeba sprosté vtipy? CELKEM</i>	84
<i>Graf 50 Vyprávíte si doma třeba sprosté vtipy? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	84
<i>Graf 51 Vyprávíte si doma třeba sprosté vtipy? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	84
<i>Graf 52 Máš doma, nebo někdo z rodiny časopisy o sexu? CELKEM</i>	85
<i>Graf 53 Máš doma, nebo někdo z rodiny časopisy o sexu? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	85
<i>Graf 54 Máš doma, nebo někdo z rodiny časopisy o sexu? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	85
<i>Graf 55 Už si někdy měl/a pohlavní styk? CELKEM</i>	86
<i>Graf 56 Už si někdy měl/a pohlavní styk? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	86
<i>Graf 57 Už si někdy měl/a pohlavní styk? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	87
<i>Graf 58 Líbilo se Ti to? CELKEM</i>	88

<i>Graf 59 Používal/a jsi nějakou ochranu? CELKEM</i>	90
<i>Graf 60 Víš, co je antikoncepce? CELKEM</i>	92
<i>Graf 61 Víš, co je antikoncepce? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	92
<i>Graf 62 Víš, co je antikoncepce? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	93
<i>Graf 63 Víš, co je postinor? CELKEM</i>	96
<i>Graf 64 Víš, co je postinor? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	96
<i>Graf 65 Víš, co je postinor? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	97
<i>Graf 66 Poučili Tě rodiče o bezpečném sexu? Co ti řekli? CELKEM</i>	99
<i>Graf 67 Poučili Tě rodiče o bezpečném sexu? Co ti řekli? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	99
<i>Graf 68 Poučili Tě rodiče o bezpečném sexu? Co ti řekli? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	99
<i>Graf 69 Účastnil/a ses někdy nějaké takové besedy? CELKEM</i>	103
<i>Graf 70 Účastnil/a ses někdy nějaké takové besedy? ZŠ a MŠ KUBATOVA</i>	103
<i>Graf 71 Účastnil/a ses někdy nějaké takové besedy? ZŠ a MŠ ŠEVĚTÍN</i>	104
<i>Obrázek 1 Rychlost růstu hochů a dívek (Tanner, J. M., 1983) – (Machová, Hamanová, s. 131)</i>	30
<i>Obrázek 2 Stadia vývoje prsů (stadium 1-5) podle J. M. Tannera, (Machová, Hamanová, s.135)</i>	31
<i>Obrázek 3 Stadia vývoje pubického ochlupení u dívek (stadium 2-5) podle J. M. Tannera (Machová, Hamanová, s. 136)</i>	33
<i>Obrázek 4 Stadia vývoje pubického ochlupení u hochů (stadium 2-5) podle J. M. Tannera (Machová, Hamanová, s. 136)</i>	36
<i>Tabulka 1 Chronologický přehled pubertálních změn u dívek (Machová, s. 229)</i>	35
<i>Tabulka 2 Chronologický přehled pubertálních změn chlapců (Machová, s. 229)</i>	39
<i>Tabulka 3 ZŠ a MŠ Kubatova, České Budějovice</i>	45
<i>Tabulka 4 ZŠ a MŠ Ševětín</i>	46
<i>Tabulka 5 Věk žáků základních škol</i>	46
<i>Tabulka 6 Věk prvního pohlavního styku</i>	87
<i>Tabulka 7 Partnerův věk u dětí ze ZŠ a MŠ Kubatova</i>	87
<i>Tabulka 8 Partnerův věk u dětí ze ZŠ a MŠ Ševětín</i>	88